

Upravništvo: Ljubljana, Puccinjeva
ulica 5 - Telefon št. 31-22, 31-23,
31-24.

Masratni oddelke: Ljubljana, Puccin-
jeva ul. 5. - Telefon 31-25, 31-26.

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.

Člani pri post. čerk. zavodu: Ljub-
ljana št. 17.749

ZKLUČNO ZASTOPSTVO za oglašje
iz Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S.A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno L. 12.—
za inozemstvo pa L. 20.—

Uredništvo:
Ljubljana, Puccinjeva ulica št. 5,
telefon 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Nuovo bombardamento di Malta

Tre apparecchi nemici abbattuti in Africa — Scontri fa-
vorevoli alle nostre truppe nell'Africa orientale — Incur-
sioni nemiche su Siracusa e Elmas

Il Quartier Generale delle Forze Armate
comunica in data 18 ottobre 1941-XIX il
seguito bollettino di guerra N.º 503:

Apparecchi britannici hanno lanciato al-
cune bombe sulla città di Siracusa danneg-
giando fabbricati e causando 24 feriti e
quattro morti tra la popolazione civile;
altri aerei hanno compiuto un'incursione
su Elmas (Cagliari) senza arrecare danni.

In Africa settentrionale vivaci azioni
della nostra artiglieria contro le posizioni
avversarie di Tobruk.

citata nel Bollettino di ieri sono stati ab-
battuti due bombardieri nemici.

Nell'Africa Orientale aerei inglesi hanno
attaccato nei giorni scorsi l'abitato ed il
campo di aviazione di Gondar: un appa-
recchio è stato colpito dal tiro contraereo
ed è da considerarsi perduto.

Nel settore di Culquabert e di Celga
scontri favorevoli alle nostre truppe. Que-
sta notte reparti della nostra aviazione
hanno bombardato basi aeree di Malta.
Gli obiettivi sono stati contrati.

Novo bombardiranje Malte

Tri sovražna letala sestreljena v Afriki — Za naše čete
ugodni spopadi v Vzhodni Afriki — Sovražni letalski na-
padi na Siracuzo in Elmas

Durante l'incursione aerea su Bengasi
Glavni stan Italijanskih Oboroženih sil
je objavil 18. okt. naslednje vojno poročilo
št. 503:

Angleska letala so vrgla nekaj bomb na
mesto Siracusa in poškodovale postopja
ter ranila 24 oseb, 4 pa ubila med civilnim
prebivalstvom; druga letala so izvršila na-
pad na Elmas (Cagliari), ne da bi povzro-
čila škodo.

V severni Afriki je bilo živahno delo-
vanje našega topništva proti sovražnim po-
stojankam v Tobruku.

Med letalskim napadom na Bengazi, ki
smo ga navedli v večeršnjem poročilu, sta
bila sestreljena dva sovražna bombnika.

V vzhodni Afriki so angleška letala pre-
tek dni napadla kraj in letališče v Gon-

darju: eno sovražno letalo je bilo pri tem
zadeto od protiletalskega topništva in ga
je smatrali za izgubljen.

Na odsekih pri Culquabertu in Celga so
bili za naše čete ugodni spopadi. Ponoči
so oddelki našega letalstva bombardirali
letalsko oporišče na Malti. Cilji so bili za-
deti.

Napredovanje junaškega poveljnika v Gondariju

Rim, 18. okt. u. General armijskega zbor-
a Guglielmo Nasi, ki poveljuje oborože-
nim silam v Gondariju, je bil, kakor je bilo
objavljeno v službenem listu vojnega mi-
nistristva, zaradi vojaških zaslug imenovan
za armijskega generala.

Sestava nacionalistične vlade na Japonskem

Misija generala Toja je uspeła in je že sestavil novo vlado,
ki bo postavila svoj program na nacionalistično osnovo

Tokio, 18. okt. d. General Hideki Tojo,
ki mu je Mikado povelil sestavo nove vlade,
je danes zaključil posvetovanja ter že
sestavljal svoj novi kabinet. Zunanje mini-
strstvo v novi vladi generala Toja je pre-
vzel bivši japonski poslanik v Moskvi Si-
giori Tojo. Vojno in notranje ministrstvo
je prevzel sam general Tojo. Mornariški mi-
nister je postal admiral Sigetaro Shimada,
trgovski minister je Šinsuke Kiši, mini-
ster za železnice in promet pa viceadmiral
Ken Terajima. Ministrstvo za socialno
skrbstvo, ministrstvo za poljedelstvo in go-
zdarstvo, justično in prosvetno ministrstvo so
ostali v istih rokah kakor v zadnji Kono-
jevi vladi.

Novi predsednik vlade

Tokio 18. okt. u. Kakor smo že poročali,
je prejel mandat za sestavo nove japonske
vlade vojni minister v vladi kneza Konoje
general Hideki Tojo. Hideki Tojo je znan
v vojaških krogih po svoji veliki izobrazbi
in strokovni sposobnosti, a tudi po svojih
političnih načelih, ki v celoti odgovarjajo
novemu nacionalističnemu pokretu.

Novi predsednik japonske vlade je bil
rojen v Tokiju 30. decembra 1884. Po svet-
ovni vojni je bil v posebnih mislih v švi-
ci leta 1919 in v Nemčiji leta 1921. Leta
1926 pa je prevzel vodstvo nekake oddelka
v vojnem ministrstvu. Leta 1928 je bil imen-
ovan za šefa mobilizacijske službe. Marca
1933 je bil kot general dodeljen vrhovnemu
generalnemu štabu. Leta 1935 je postal po-
veljnik orožništva pri armadi v Kvangtun-
gu in Mandžuriji. Marca 1938 je prevzel po-
sle pomočnika vojnega ministra, junija
1938 pa vodstvo vojaškega letalstva. Fe-
bruarja 1940 je bil imenovan za člana vr-
hovnega vojnega sveta, a od julija 1940
dalje je bil vojni minister v Konojevi vla-
di in je na tem mestu tudi ostal po pre-
nosu Konojeve vlade v juliju 1941.

Nacionalistična osnova vladnega programa

Tokio, 18. okt. u. Po pisanju agencije
Domei ni pričakovati prav nobenih spre-
memb v dosedanj japonski politiki. Sesta-
va nove vlade bo pomenila samo to, da bo
storičeno vse za popolno zedinjenje vseh po-
litičnih tendenc v državi na osnovi nacio-
nalističnega programa. V dobro poučenih
krogih izjavljajo, da bo nova vlada v celoti
nadaljevala politiko prejšnje, zlasti v po-
gledu vojne na Kitajskem ter glede ured-
nitve japonskega življenjskega prostora
na področju vzhodne Azije v smislu sode-
lovanja v okviru trojnega pakta.

General Tojo ostane vojak

Tokio, 18. okt. d. Predsednik nove ja-
panske vlade general Tojo bo na podlagi
posebnega dovoljenja mikada še nadalje
ostal v aktivni vojaški službi. To dovolje-
nje je od početka tega stoletja prvo, ki je
bilo priznано kakemu japonskemu častni-
ku z izjemo maršala Teručia, ki je pre-
sedoval japonski vladi leta 1914. ob vsto-
pi v svetovno vojno.

Knez Konoje obolev

Tokio 18. okt. (Domei) Utrujen od tež-
kih bremen ki jih je moral prenašati v

dobi pred svojo demisijo je bil bivši pred-
sednik japonske vlade knez Konoje snoči
prisiljen leči zaradi obolelosti v svoji vili
v Ogikubo. Kakor je bilo mogoče izvesti,
knezova bolezen ni težje narave.

Zaupna konferenca pri Rooseveltu

Washington, 18. okt. u. V pooblaščenih
krogih izjavljajo, da so vse trgovske-ame-
riške ladje v japonskih in kitajskih vodah
prejele ukaz, da takoj zapuste tamkajšnje
luke zaradi novega položaja na Tihem
Oceanu.

Ameriško časopisje poudarja, da je Roo-
sevelt naročil vsem udeležnikom posveta,
ki je bil včeraj v Bell hiši, da strogo molče
o vseh odločitvah, ki so se nanašale pre-
vsem na zadržanje nasproti krizi, ki je na-
stala na Daljnem vzhodu, ter nasproti
sovjetskemu vojaškemu porazu. Iz zanes-
ljivega vira pa se doznavajo, da ostane sta-
tišče Washingtona isto kakor doslej, le da
ga označuje vedno večja negotovost na-
zvalje drugačnim videzom, ki bi jih hoteli
vzbuditi v njih nekateri ministri, zlasti
Knox in Stimpson. Razvoj na Japonskem
zasledujejo tukaj z zaskrbljenostjo.

Nazvlic predsednikov prepovedi pa je
vendar mornariški minister Knox dejal no-
vinarjem, da Zedinjene države ne namera-
vajo odstopiti Veliki Britaniji 10 podmor-
nic, ki so bile že obljubljene, temveč samo
dve.

Poslanska zbornica je včeraj z 259 gla-
sovi proti 138 glasovom odobrila ukinitve
6. člena nevtralnostnega zakona, ki je pre-
povedal oboroževanje ameriških trgovskih
parnikov. Načrt zakona je bil takoj izro-
čen senatu.

Roosevelt sam je bil strogo molčeč v po-
gledu japonsko-ameriških odnosov, ko so
ga novinarji vprašali, ali je še kaj nade za
nadaljevanje diplomatskih razgovorov z
Japonsko. Na pritisk novinarjev je izjavil
samo to, da nima zanje prav nikakega spo-
ročila o mednarodnem položaju.

Mornariški minister je včeraj javil, da je
bil ameriški rušilec »Carney«, najmoder-
nejši ameriški rušilec, ki je vstopil v služ-
bo šele lanske leto in katerega tonaža zna-
ša 1630 ton, torpediran, ko je bil v zaščit-
ni službi v vodah zapadne Islandije. Po pr-
vih informacijah škoda na rušilcu ni bila
tako velika, da se ne bi bil mogel zateči
v neko islandsko luko. Na tiskovni konfe-
renci je predsednik Roosevelt izjavil, da je
rušilec »Carney« plul točno na področju
ameriškega zaščitnega pasu. Svojo izjavo
je Roosevelt zaključil s tem, da ne namera-
rava dati nobenega novega komentarja k
temu dogodku, dokler ne bodo znane vse
okoliščine, v katerih se je pripetilo. Pripom-
nil je, da ni poročil o človeških žrtvah.

Oborožitev ameriških trgovskih ladij

Washington, 18. okt. s. Reprezentanca
zbornica je sprejela včeraj z 259 proti 138
glasovom načrt zakona, ki pooblašča vlado,
da poskrbi za oborožitev trgovskih ladij.
Načrt zakona je bil nato predložen senatu.

Boji se nadaljujejo z vso silo

Ofenzivne akcije v Rusiji se razvijajo dalje po načrtu — Na Atlant-
skem morju je bilo iz angleškega konvoja uničenih 10 ladij

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 18. okt.
Nemško vrhovno poveljstvo poroča:

Napadalne operacije na vzhodu potekajo
po načrtu.

Bojna letala so bombardirala podnevi pri-
staniške naprave v Murmansk ter voja-
ško važne naprave v Moskvi in okrog nje.
Tudi zadnjo noč so bili letalski napadi na-
perjeni proti Moskvi in proti oskrbovalnim
napravam v Petrogradu.

Kakor je bilo javljeno že v posebnem po-
ročilu, so nemške podmornice zagrabile
močno zavarovan konvoj, ki je bil na poti
iz Severne Amerike v Anglijo, ko je vstopil
v blokadni pas. V večernih vzhodnih
napadih so podmornice potopile 10 sovraž-
nih trgovskih ladij, med njimi tri polno
naložene petrolejske ladje, s skupno 60.000
br. reg. tonami. V nočnem boju proti za-
ščitnim oddelkom sta bila potopljena dva
sovražna rušilca.

Pred Gibraltarjem je potopila nemška
podmornica sovražno stražno ladjo.

Bojna letala so bombardirala na angli-
ski jugovzhodni obali več pristaniških
naprav in potopila 4000-tonsko trgovsko
ladjo.

Sovražnik ni priletel nad nemško
ozemlje.

Trenutni strateški položaj

Stockholm, 18. okt. d. V ofenzivi proti
Moskvi se zdaj bijejo ogorčene borbe naj-
večjega obsega jugovzhodno od Kalinina,
na reki Moskvi in zapadno od Tule. Vsa
udarnost nemških oboroženih sil je naper-
jena direktno proti zadnjim sovjetskim
obrambnim črtam pred Moskvo. Najhujši
je nemški pritisk zapadno od Kalinina, kjer
so nemške čete v veliki širini prodirle so-
vjetske obrambne črte ter zadole zdaj na
Timosenkove oddelke, ki so se utrdili bli-
že proti Moskvi. Sovjeti so zgradili tu
močne postojanke, ki se na svojem južnem
krilu opirajo na reko Volgo.

Nadaljnji siloviti nemški pritisk odri-
va Timosenkove čete še nadalje vzhodno od
Vjazme, kjer so v teku borbe pri Mo-
žajsku. V njih je zapletenih ogromno lju-
di in vojnega materiala. Čeprav so zveze
Moskve proti vzhodu še proste, je položaj
tak, da je videti padec Moskve povsem
nezogiben. Navzlic skrajno trdovratnemu
sovjetskemu odporu bodočnost sovjetskega
odpora, sovjetskemu vojaškemu vodstvu ne
bo preostajalo drugega, kakor umik v ne-
izmerni lok, ki ga dalje proti vzhodu tvorijo
veletoke Volge. Na ta način pa se bo sre-
dišče vojaških operacij premaknilo avto-
matično bolj v južni smeri, kjer dopuščajo
vremenske prilike tudi pozimi operacije
velikega obsega.

Mrzlične obrambne priprave v Moskvi

Stockholm, 18. okt. d. Po poročilih, ki
jih je bilo mogoče dobiti s sovjetske meje
se Moskva mrzlično pripravlja na posled-
nji odpor pred nezadržnim nemškim pro-
diranjem. Nanaglomoma so bile v moskov-
skih predmestjih na zapadnem sektorju
zgrajene utrjene postojanke s topniškimi
baterijami, s postojankami protiletalskega
topništva in strojnimi gnezdi. Betonski
zidovi se še niso imeli časa utrditi in no-
sijo še nadalje svoje lesene opaže. V zraku
nenahoma brne letala in po cestah se pre-
mikajo brezkončne verige vsakovrstnih vo-
zil. Med njimi hite senitni avtomobili
polni ranjencev, ki se vračajo s Timosen-
kovih obrambnih linij. V nasprotno smer
pa hite mladoletni vojaki, ki je mnogim
med njimi komaj 17 ali 18 let. Ta mladina

in pa veterani iz preteklih vojn so posled-
nje sovjetske rezerve, ki odhajajo kot oja-
čenja pred Moskvo. Povsod pozivajo leta-
ki prebivalstvo k utrjevalnim delom, na ko-
panje strelskih jarkov in protitankovskih
pasti. Teh del se udeležuje tudi šolska
mladina.

Oblastva si na vse načine prizadevajo
potlačiti naraščajočo vznemirjenost mo-
skovskega prebivalstva in obdržati življe-
nje kolikor mogoče v vsakdanjem toku.
V nekaterih tovarnah orožja se še dela
toda večina delavstva je bila poslana dalje
proti vzhodu in tovarne se demontirajo.
Letalski alarmi se vrste drug za drugim in
tako se delo še v poslednjih tovarnah zme-
rom znova ustavlja.

Bern, 18. okt. s. Livi doznajajo z Lon-
dona, da je uradna angleška agencija ob-
javila, da je angleška vojaška misija v Mo-
skvi prejela nalog, naj takoj zapusti sovjet-
sko prestolnico in se umakne v notranjost
države. Tudi sovjetska vlada in člani di-
plomatskega zbora so zapustili Moskvo

Zmagovite operacije italijanskega zbora

Z vzhodnega bojišča, 18. okt. s. Vojne
operacije proti sovjetskim silam, ki so še
sposobne za borbo in važnejšim postojan-
kam, ki so še v sovražnih rokah, so se v
zadnjih dneh ojačile. Sovražnik, ki očitno
še sluti usodo, ki ga čaka, se skuša na vse
načine izmakniti se udarcem italijanskih
in nemških sil ter se skuša umakniti na
oddaljene postojanke in zaplesti v bor-
bo manjše oddelke tako, da bi bil nasproti
njim sprčo svoje velike množine vojnih
potrebščin v premoči. Obkoljevalni ma-
nevrni osnih sil pa ovirajo sleherni sov-
ražno operacijo v tem pravcu.

Italijanske sile so sprčo dosedanjih
upehov vedno bolj navdušene za borbo in
vedno bolj prepričane o svoji zmagi. Na
področju, na katerem se bore, se je na-
sprotnik umaknil proti vzhodu. Takoj ga
je pričela zasledovati brza kolona, ki je
moral prestati velike težave zaradi ne-
ugodnih vremenskih prilik in nemogočih
cest.

Angleška kritika ruske strategije

Berlinske ugotovitve o spremenjenem gledanju angleških
strokovnjakov na boje v Rusiji

Berlin, 18. okt. s. V tukajšnjih političnih
krogih z velikim zanimanjem zasledujejo
angleške kritike na naslov sovjetskih stra-
tegov in to s strani onih vojaških stro-
kovnjakov, ki so se pred nekaj tedni peli
slavospeve obrambni iznajdlivosti sovjet-
skih generalov. Sedaj ti kritiki ugotavljajo,
da so se trije sovjetski maršali pustili
zaslepti po nemški strategiji, ki je od vse-
ga početka skušala sovražnika obkoliti, ga
odrezati od dobavnih linij in ga končno uni-
čiti. Ta cilj je bil povsod dosežen. Rusi so
povsod odprli Nemcem in njihovim zavez-
nikom sigurne predore do drugih važnej-
ših življenjskih vozlov Sovjetske Unije, ki
jih bo sedaj s preostalinimi sovjetskimi čet-
ami težko braniti.

Dosedanje težke izkušnje očitno niso
nič pomagale. Verjetno bi Moskva še ne
bila pred padcem, ako bi bil Timosenko, ko
je spoznal nevarnost obkolitve, naglo
umaknil svoje čete na črto, ki jo skuša
sedaj obupno, a brez učinka braniti. Ta
njegov polzpus pa ni samo obupen, tem-
več tudi nevaren: Nemci so namreč po
predoru zunanje obrambne črte v smeri
proti Zakavskju in jugovzhodno v smeri
proti Tuli odprli nove klešče, ki bi mogle
zajeti ne samo sovjetsko prestolnico, tem-
več tudi sovjetske armade, ki se jim je
posrečilo uteči obkolitvi pri Vjazmu in Br-

jansku. To bi pa imelo praktično za posled-
ico, da ne bi bilo mogoče vzhodno od
Moskve postaviti nobene nove obrambne
črte.

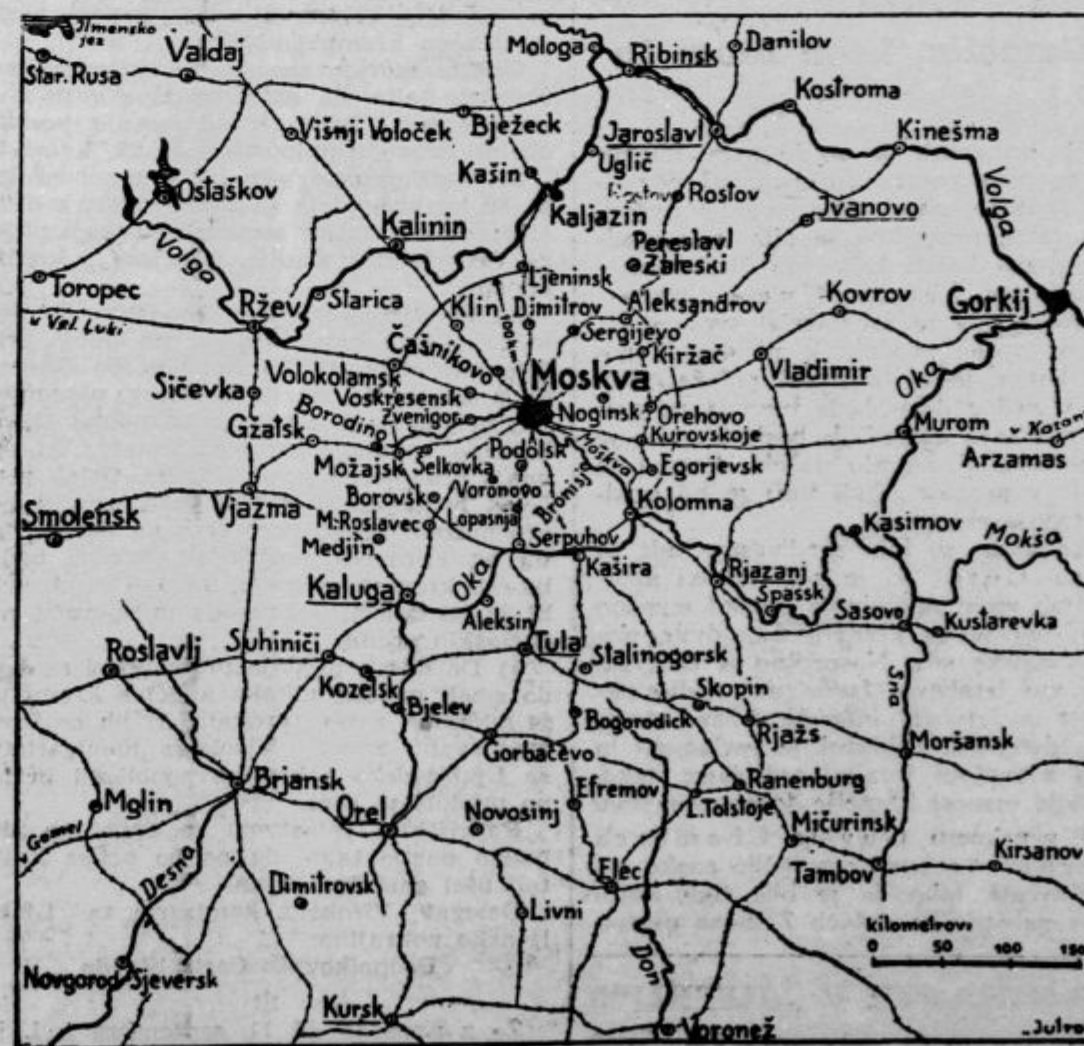
Angleški vojaški strokovnjaki so nade-
lje polni nasvetov sovjetskim generalom.
Stalin bi po njihovem mnenju moral sedaj
v najkrajšem času ustvariti praznino med
sovjetsko in nemško vojsko. Le manjši
oddelki naj bi zavlačevali napredovanje
sovražnika, predvsem pa naj bi sistema-
tično rušili posamezna industrijska sredi-
šča ter druge vojaško pomembne napra-
ve. Le na jugu naj bi se storilo vse, da bi
se ohranila obrambna črta na Donu, v
vsakem primeru pa na Kavkazu.

Iz teh londonskih kritik izhajajo v ber-
linskih krogih naslednje ugotovitve: 1.
Angleški vojaški strokovnjaki sami sedaj
priznavajo to, kar so do sedaj zanikali, da je
namreč nemška strategija tudi v Rusiji
sistematično dosegla vse začetne cilje,
2. da je Stalin izgubil svoje najboljše sile,
3. da so nade v postavitev novega bojišča
zelo majhne, 4. da gre Angležem samo za
to, da bi se ustvarile nekatere periferne
obrambne črte na robu njihovega ogrože-
nega imperija, v prvi vrsti na Kavkazu.

Zelo značilna je nadalje trditve nekega
londonskega lista, ki daje med vrstami ra-
zumeti, da je treba poraze pri Brjanskju
in Vjaznu pripisati izdajstvu nekaterih
ruskih generalov. S takimi trditvami se
očitno skuša zmanjšati obsežni pomen
zmage nemškega orožja ter istočasno pri-
praviti Stalina, da bi se posluževal gene-
ralov, ki bi bili pripravljeni izvršiti po-
polno revizijo dosedanjih zmehdnih stra-
teških načrtov treh maršalov.

Glede Kavkaza je treba nadalje še zabe-
ležiti izjave zastopnika ameriškega posla-
ništva v Ankari. Ameriški diplomat je pri-
znal, da so zmage zavezniških čet popol-
noma prekrizale nade, načrte in priprave
Anglosakoncev. Po mnenju istega diplo-
mata ni pričakovati letos nobenih večjih
dogodkov. Predsednik Roosevelt pa je po-
novno poudaril, da bodo ameriške pošiljke
Sovjetski uniji postale dejansko učinkovite
še leta 1942. Mogoče je res, da Timosen-
kove sile ne morejo več zaustaviti nem-
škega prodiranja proti Donu. V tem pri-
meru bi morala stopiti takoj v akcijo ar-
mada generala Wavella. Prav zaradi tega
je bila sklicana te dni trojna konferenca
v Teheranu.

Jasno je, pripominja organ nemških
oboroženih sil, da je namen izjav ameri-
škega diplomata, še nadalje podžigati
utvare kavarnskih strategov v Angliji in
Ameriki. V resnici pa so one najzgovor-
nejše potrdilo izredne resnosti položaja. Iz
njih je razvidno, da se nekateri že skušajo
sprijazniti z mislijo o popolnem ruskem
porazu ter opozarjajo zaradi tega še sedaj
na strateške in politične posledice tega
dogodka. V tem smislu si je mogoče tol-
mačiti tudi izjave majorja Attlee, ki je
v svojem govoru pred obrambno komisijo
govoril tako, kakor se navadno govori v
dobi smrtonosnih kriz.

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana e il Delegato germanico per l'emigrazione

rendono noto

che, in seguito ad accordi conclusi fra il Governo Italiano e il Governo germanico, gli algerini tedeschi stabiliti nella provincia di Lubiana o nati e pertinenti alla provincia stessa, hanno facoltà di emigrare nel Reich germanico e trasferirsi il loro patrimonio. La stessa facoltà è concessa ai cittadini germanici residenti nella provincia di Lubiana.

Per gli uni e gli altri l'emigrazione è assolutamente facoltativa.

Coloro che intendessero emigrare dovranno presentare, entro il 20 novembre 1941-XIX, personalmente o mediante una persona di propria fiducia, presso il Comune nel quale sono stabiliti, una dichiarazione di emigrazione in duplice, identica esemplare. Uno degli esemplari, sarà indirizzato all'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, l'altro al Delegato germanico per l'emigrazione, a Lubiana; non saranno accettate dichiarazioni discordanti nei due esemplari. L'esemplare della dichiarazione riservato al Delegato germanico sarà consegnato a colui che intende emigrare, previa verifica della concordanza del due esemplari da parte del Comune, munito del visto del Comune stesso.

La persona che intende emigrare dovrà quindi inoltrare tale esemplare immediatamente all'Ufficio germanico di Kocevje o di Lubiana.

Le persone che intendono emigrare nel Reich germanico e trasferirsi il loro pa-

trimonio dovranno altresì inoltrare non oltre il 20 novembre 1941-XIX all'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, in duplice esemplare una denuncia (di cui una destinata al Delegato germanico) di tutti i loro beni mobili ed immobili, corredato da una lista dei crediti e debiti. Tale denuncia deve essere ugualmente consegnata, in duplice esemplare, al Comune presso il quale è stata presentata la dichiarazione di emigrazione.

L'esemplare della denuncia riservato al Delegato germanico sarà consegnato a colui che intende emigrare, previa verifica della concordanza del due esemplari da parte del Comune, munito del visto del Comune stesso.

La persona che intende emigrare dovrà quindi inoltrare tale denuncia immediatamente all'Ufficio germanico di Kocevje o di Lubiana.

Gli interessati potranno ritirare i moduli per la dichiarazione di emigrazione e per la denuncia del patrimonio sia presso i Comuni che presso gli uffici germanici di Lubiana e Kocevje, presso i quali potranno inoltre ottenere tutte le informazioni inerenti all'emigrazione e al trasferimento del loro patrimonio.

Lubiana, 20 ottobre 1941-XIX.

L'Alto Commissario per la Provincia di Lubiana Emilio Grazioli.

Il Delegato germanico per l'emigrazione Dr. Wollert.

Der Hohe Kommissar der Provinz Laibach und der Deutsche Umsiedlungsbevollmächtigte

geben bekannt

daß auf Grund von Abkommen zwischen der Deutschen Regierung und der Italienischen Regierung die in der Provinz Laibach ansässigen oder dort geborenen und zureichenden Volksdeutschen das Recht haben, ins Deutsche Reich abzuwandern und ihr Vermögen dorthin zu transferieren. Dasselbe Recht steht den in der Provinz Laibach wohnhaften deutschen Staatsangehörigen zu.

Die Umsiedlung ist für die einen wie für die anderen freiwillig.

Die Umsiedlungswilligen müssen bis zum 20. November 1941-XIX selbst oder durch eine Vertrauensperson bei der Gemeinde, in der sie ansässig sind, eine Umsiedlungserklärung in zweifacher, gleichlautender Ausfertigung einreichen, von denen eine an den Hohen Kommissar für die Provinz Laibach, die andere an den Deutschen Umsiedlungsbevollmächtigten in Laibach zu richten ist. Erklärungen, deren beide Ausfertigungen von einander abweichen, werden nicht angenommen. Die an den Deutschen Umsiedlungsbevollmächtigten gerichtete Erklärung wird dem Umsiedlungswilligen, nachdem die Übereinstimmung der beiden Ausfertigungen von der Gemeinde festgestellt worden ist, mit einem Sichtvermerk der Gemeinde versehen, zurückgegeben.

Der Umsiedlungswillige muß daraufhin diese Ausfertigung sofort an den Deutschen Umsiedlungsbevollmächtigten in Gottschee oder Laibach weiterleiten.

Ferner haben die Umsiedlungswilligen, die ihr Vermögen zu transferieren beabsichtigen, bis spätestens 20. November 1941-XIX

dem Hohen Kommissar für die Provinz Laibach eine Aufstellung ihres gesamten beweglichen und unbeweglichen Vermögens, mit einem Verzeichnis ihrer Forderungen und Schulden in doppelter Ausfertigung (eine Ausfertigung ist für den Deutschen Umsiedlungsbevollmächtigten bestimmt) einzureichen. Diese Erklärung ist ebenfalls in doppelter Ausfertigung bei der Gemeinde einzureichen, bei der die Umsiedlungserklärung abgegeben worden ist.

Die an den Deutschen Umsiedlungsbevollmächtigten gerichtete Vermögenserklärung wird dem Umsiedlungswilligen, nachdem die Übereinstimmung der beiden Ausfertigungen von der Gemeinde festgestellt worden ist, mit dem Sichtvermerk der Gemeinde versehen, zurückgegeben.

Der Umsiedlungswillige muß daraufhin diese Ausfertigung sofort an den Deutschen Umsiedlungsbevollmächtigten in Gottschee oder Laibach weiterleiten.

Die Beteiligten können die Formulare für die Umsiedlungserklärungen und für die Vermögensaufstellungen bei den Gemeinden, ferner bei dem Deutschen Umsiedlungsbevollmächtigten in Laibach und Gottschee erhalten, bei denen ihnen auch Auskunft über alle die Umsiedlung und Mitnahme ihres Vermögens betreffenden Fragen erteilt wird.

Laibach, den 20. Oktober 1941-XIX.

Der Hohe Kommissar für die Provinz Laibach

Emilio Grazioli
Der Deutsche Umsiedlungsbevollmächtigte Dr. Wollert

Podrobnosti o zavzetju Odese

Mesto je podleglo silnemu navalu vseh vrst orožja

Odessa, 18. okt. s. Dva dni je rumunsko in nemško topništvo, ki se je kolikor mogoče približalo notranjemu obrambnemu pasu Odese, obstreljevalo mesto. Na osnovi te topniške priprave so čete v četrtek zjutraj prejele ukaz za napad. Prve so napadle čete 4. rumunske armije. Napadi so se pričeli ob zori koncentrično v smerih od severa, zapada in vzhoda. Sovjetski odpor je bil izredno močan. Proti 10. uri dopoldne je težko topniško posredo v borbo in obstreljevalo daljnje objekte, lahko topništvo pa je sodelovalo pri napadalnih akcijah pehote. Čete so se pridrale v mesto, od ulice do ulice, od trga do trga. Letalske sile so intenzivno sodelovale pri teh akcijah in so v strmoglavskih poljih vse dopoldne napadale mesto z bombami in streljanimi.

Ob 11. so napadalcji zavzeli eno izmed glavnih postojank v borbi na nož. Na postojanki so takoj zavzele svoje mesto baterije lahkega topništva, ki so pričele obstreljevati druge sovražne postojanke na obeh straneh. Ob 13. uri so bile tudi te

postojanke izvojevale. Prodor skozi sovražno obrambno črto se je že zelo razširil. Skozi vrzeli so pričele tedaj prodirati rumunske in nemške čete, ki so takoj prešle v zaključni napad.

Okrog 16. ure je bilo že več odeskih okrajev zasedenih. Borbe so se nadaljevale vse do mraka in več ulic je bilo treba zavzeti z borbami na nož in z ročnimi granatami. Treba se je bilo boriti proti vsojakom in partizanom, ki so streljali iz oken, s streh in balkonov hiš. Civilnega prebivalstva ni bilo nikjer opaziti med sovražnimi borci. V nekaterih okrajih je prebivalstvo prišlo rumunskim in nemškim četam nasproti in jih je svedečo sprejelo. Najhujše borbe so se razvale v luki, kjer so trajale tudi najdalje.

Rumunske oblasti so takoj poskrbele, da je bil živez razdeljen med prebivalstvo in posebni oddelki so pričeli takoj gasiti požare, ki jih je bilo v mestu zelo mnogo. Gorele so cele ulice. Vedno znova so nastajale eksplozivne granat in min. Sovjeti so poglajali mnogo hiš v zrak.

Krivci francoskega zloma

Zakaj so bili obsojeni Daladier, Gamelin, Leon Blum in Pierre Cot

Vichy, 18. okt. s. Na osnovi ugotovitev preiskave, ki jo je vodil vrhovni sodni svet v Rionu, je politični pravni odbor predložil maršalu Petainu poročilo o delovanju francoskih politikov, ki so bili preventivno aretirani, in o kazni, ki naj jih zadene. Obtoženi so bili Daladier, Gamelin, Leon Blum, Pierre Cot, Guy la Chambre in Jacomet.

Daladier je bil obtožen, da je v času svoje vlade povedel državo v vojno, ne da bi bila dovolj pripravljena in ne da bi bil zaslišal vrhovni svet. Ugotovljeno je bilo, da so bili skoraj vsi ukrepi, ki so bili izdani, da bi Francija lahko pričela vojno, nezadostni. Daladier je bil nadalje obtožen, da je zaradi slabe organizacije vrhovnega poveljstva, zaradi popuščanja napram raznim političnim vplivom, zaradi predaje večjega števila letal španski ljudski fronti in radi drugih malomarnosti zakrivil zlom Francije. Spritoč teh Daladierovih nespornosti in pogrsk se je Francija znašla v vojni, moralno in materialno neoborožena in brez nujno potrebnih sredstev za izvedbo vojnih nalog. Daladier ni izpolnil obveznosti, ki jih je imel kot predsednik vlade. Politično-pravni odbor je predlagal zanj trdnjavski zapor.

Bivši načelnik generalnega štaba generala Gamelija je bil obtožen, da je spričo pomanjkanja odločnosti in značajo dopuščal vse nedostatke v oboroževanju in v

vojaških pripravah, ki so se naraščali ter da je za časa vojne desorganiziral poveljstvo s svojimi katastrofalnimi odločitvami. Zaradi takih prekrškov je bila zanj predlagana enaka kazen kakor za Daladiera.

Kar se tiče Leona Bluma, ugotovlja poročilo, da je zanemarjal svoje dolžnosti, da vojne produkcije ni dovolj pospešil, kakor je to zahteval položaj. Reforme v prilog delavskega razreda je izbral za sredstvo razrednih borb in tako je nevarno omajal moralno deželo. Pogljal je Francijo v propast. Tudi zanj je bil predlagan trdnjavski zapor.

Enake kazni so bile predlagane tudi za Pierra Cota, ki je kot letalski minister kljub vsem opominom opustil izvedbo načrtov, da bi se Franciji zagotovile primere letalske sile. Nasprotno je desorganiziral vse letalstvo, favoriziral nediscipliniranost in žrtvoval interese države strankarski ideologiji. Prevaral je parlament in državo s svojimi lažnimi trditvami, tako, da je bila varnost Francije docela omajana.

Tudi v primeru Guy la Chambera in Jacometa navaja poročilo enake pomanjkljivosti, tako da je bila tudi zanj predlagana izvedba določb 7. člena ustave.

SERIRAJTE V „JUTRU“

Duce nad bojišči

Veleposlanik Alfieri opisuje Ducejev polet s Hitlerjem nad vzhodnimi bojišči

Rim, 18. okt. u. Najnovejša številka letalske revije »Ala d'Italia« objavlja naslednje zanimivo pripovedovanje italijanske veleposlanika v Berlinu Dina Alfieri o Mussolinijevem v Hitlerjevem poletu nad vzhodno bojišče.

»Vojni polet Mussolinija nad vzhodnim bojiščem v Hitlerjevem letalu — to je spomin, ki ga ne bo mogel pozabiti nikdar. Bilo je 28. avgusta, zjutraj. Odleteli smo ob zori iz Hitlerjevega glavnega stana na južnem bojišču. Ponoči je deževalo. Veliki avtomobili s šestimi kolesi se premikajo na pestrem terenu in na zelo slabih cestah. Lahka meglica se dviga nad poljem v blešku vzhajajočega sonca. Veter poleta udarja v obraz z močno masazo.

Letališče je od nas kakih 50 km. Z avtomobilom so nas pripeljali skoro do vstopa v letalo, da se ne bi pognzneli v blato na letališču. Poleg nas je Bauer, zvesti Hitlerjev pilot ter njegov neločljivi zračni tovariš od nacističnih začetkov sem. On je že preizkusil motorje mogočnega in najmodernejšega Hitlerjevega letala. Že brne vsi štirje v soglasju.

Mussolini vstopi prvi v letalo, Hitler za njim. Tvorimo ožjo družbo v notranjosti štirimotornika, ki se zdaj spremenjen v urad generalnega štaba: veliki zemljevidi so razgrnjeni na mizah.

V velikem delu poleta razlaga Hitler Duceju, kako so potekale operacije na ozemlju, nad katerim letimo. Najbolj neposredno vtis, ki ga odnašamo s poleta nad priroščem nedavne bitke, je vtis sile, a tudi rodovitnosti zemlje. Povsod so vidni znaki izvršenih opustenj na poti umika bestialnega sovražnika: vrste se porušene, upepe-

ljene ali še v plamenih se nahajajoče hiše. Vidijo se tudi dolge kolone prevrnjenih in razbitih sovjetskih tankov. Vendar pa panorame ne tvorijo samo ti elementi opustošenj. Z višine se zde samo njegove izredno majhne podrobnosti. V daljavo pa se razširja zelena in rumena polja, drevesa in žito. To je rodovitna ravnina, ki se razprostira pod nami kot prt, ki plodi. Zemlja je v cvetju in v rastu kot večna zaročenka sonca, ki skriva v svojem materinem ponosu rane, ki jih ji je zadal človek. To je pogled na Ukrajino.

Naglo, ritmično brnenje motorja spremeni naše misli, njegova ularnost jih ureja in usmerja. Letimo skozi oblake ter se tu in tam spuščamo na višino nekaj sto metrov. Zemlja nam je tako blizu, da jo lahko opazujemo v vseh podrobnostih. Ona je pred nami kot odprta knjiga, ki jo istamo v sencih velikih letalskih peroti.

Duce se je dvignil s svojega mesta ob oknu. Govoril tiho s Hitlerjem, nakar stopi v pilotsko kabino. Bauer takoj razume Mussolinijevo željo ter mu odstopi svoje pilotsko mesto. Že v nekem prejšnjem poletu je namreč Duce nagl spoznal zelo kompliciran in popolni ustroj tega štirimotornika. Sedaj on vodi sigurno z bistrim pogledom. V notranjosti letala je mir. Pred našimi očmi imamo vojno, ki je bila tu še včeraj: nekaj deset kilometrov naprej se v tem trenutku vnovič bore naši fantje iz ekspedicijskega zbora ramo ob ramo z nemškimi tovariši.

Tako smo med Ducejevim obiskom pri Hitlerju leteli 2000 km na bojišču evropske civilizacije proti boljševškemu barbarstvu.

Eksc. Visoki Komisar na obisku v Zagrebu

Zagreb, 18. okt. s. Visoki Komisar Ljubljanske pokrajine Ekscelesca Grazioli si je včeraj ogledal Zagreb. Se v dopoldanskem urah je bil v notranjem ministru pri notranjem ministru Artukoviću. V spremstvu vicekomandanta fašistične misije v Zagrebu, nacionalnega svetnika Bergamaschia, hrvatskega konzula v Ljubljani Ivančiča in svojih najbližjih spremljevalcev se je Visoki Komisar odpeljal nato v Poglavnikovo palačo, kjer se je sestel s Poglavnikom. Razgovor je bil zelo pristen. Pred predsedstvom vlade je Visokemu Komisarju izkazal vojaške časti oddelke ustaške milice.

Ob 13. je tajnik ustaškega pokreta Blaž Lorković priredil obed na čast Ekscelesci Grazioli. Udeležili so se ga tudi notranji minister in zagrebški župan. Popoldne si je Visoki Komisar v spremstvu dr. Lorkovića in župana Wernerja ogledal delavsko naselbino, ki jo gradi na periferiji Zagreba. Pozneje je bil v centralnih prostorih ustaškega pokreta, kjer so ga sprejeli tajnik dr. Lorković in njegovi sodelavci. Zvečer je zunanji minister Mladen Lorković priredil večerjo v čast gostom. Pri večerji so bili vsi glavni prvaki ustaškega pokreta.

Določbe o prostovoljni odselitvi Nemcev iz Ljubljanske pokrajine

Na drugem mestu prinašamo uradno objavo, s katero sporočata Visoki Komisar Ljubljanske pokrajine Eksc. Emilio Grazioli in nemški preselilveni pooblaščenec dr. Wollert, da je dosežen sporazum o odselitvi Nemcev iz Ljubljanske pokrajine in obneje objavlja navodila za one, ki se nameravajo izseliti.

Objava pravi v uvodu, da imajo na osnovi sporazuma, sklenjenega med italijansko in nemško vlado, oni pripadniki nemške narodnosti, ki imajo svoje stalno bivališče v Ljubljanski pokrajini, ali so v njej rojeni in vanjo pristojni, pravico preseliti se v Nemčijo in vzeti s seboj tudi svoje premoženje. Enako pravico imajo v Ljubljanski pokrajini bivajoči nemški državljani. Preselitev je za te in one prostovoljna.

V nadaljnjih odstavkih, daje uradna objava obvezna navodila vsem onim, ki se

bodo poslužili preselitvene pravice. Svojo odločitev morajo najkasneje do 20. novembra t. l. osebno ali po pooblaščenca prijaviti županstvu svojega bivališča. Izpolniti morajo dvojno, enako se glasečo izjavo. Prvo za Visoki Komisarjat in drugo za nemškega preselitvenega pooblaščenca. Prav tako morajo do istega roka oni, ki hočejo vzeti s seboj svoje premoženje v dvojni, enako se glaseči prijavi točno navesti vse svoje premoženje in nepremično imetje z morebitnimi terjatvami in dolgi vred. Tudi ob tej prijavi je prva za Visoki Komisarjat, druga pa za preselitvenega pooblaščenca.

Formularji za prijave obeh vrst in vse potrebne podrobne informacije so zainteresirancem na razpolago pri občinskih uradih ter pri nemški preselitveni komisiji v Ljubljani in Kočevju.

Gospodarstvo

Obvezna prijava in izračun krompirja

Prehranjevalni zavod Visokega komisarjata za Ljubljansko pokrajino v Ljubljani; zaradi nujne potrebe ureditve razdeljevanja, trgovanja in potrošnje krompirja, potrebe in prehrane prebivalstva pokrajine in na podlagi čl. 4. uredb št. 99 Visokega komisarjata z dne 11. septembra 1941/XIX razglasi:

1) Prijavo pridelka krompirja, kakor je odredjena po čl. 1. uredb št. 99, morajo poslati pridelovalci pristojnim občinam do 20. oktobra t. l.

2) Občine morajo dosepe prijave razvrstiti po posameznih vaseh (naseljih) in po abecednem redu (po primku), jih morajo sesteti in shraniti v eno ali več map s seznamom, ki vsebuje naslednje podatke: a) zaporedna številka, ki ustreza številki prijave; b) primke in ime pridelovalca; c) bivališče pridelovalca; d) količino prijavljenega krompirja v kg.

Občine morajo te prijave s seznamom oddati tako, da so »Prevede« vsak čas na vpogled. Drugi izvod morajo poslati občine Prevodu najpozneje do 22. t. n.

3) Vsak pridelovalec bo smel obdržati: a) 80 kg krompirja za vsakega člana družine; b) 20 stotov semenskega krompirja za vsak hektar zemlje, posajene s krompirjem.

Za krmiljenje prašičev bo »Prevod« dolel količino krompirja, ki ga smejo pridelovalci obdržati. Ta količina bo določena z ozirom na število prašičev, namenjenih za pitanje in z ozirom na razpoložljivo količino prašičje krme in hranil, ki jih ima o posamezna gospodarstva. Ostali pridelki bodo morali pridelovalci izročiti po predpisanih cenah trgovcem na debelo, ki jih bo »Prevede« pooblastil; izročiti bodo morali krompir v kraju, na dan in ob uri ki jo bo določil »Prevede« in sporočil po občinskih uradih.

4) Do dneva predaje pridelovalci ne bodo smeli prodati nikake količine krompirja nikomur, razen tvevkam, ki jih bo Prehranjevalni zavod Visokega komisarjata za Ljubljansko pokrajino pooblastil in to po predpisani cenah.

Policijskim oblastvom je naročeno, da budno pazijo tako, da ne bo noben kršitelj ušel zaslužni kazni.

Delegat Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino:

Podpolkovnik Carlo Strada

*

Ze z naredbo od 11. septembra t. l. je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino

tako blago, za katero vlada veliko povpraševanje, le po pogodu, da kupci vzamejo obremen tudi blago, po katerem je manjše povpraševanje. To predstavlja težko zlorabo, ki jo je treba takoj zatreti. Zato pozivamo združenje, naj opozori svoje člane, da nihče ne sme odkloniti prodaje proizvodov svoje stroke ali svoje obrti po določenih pogojih in cenah in da bodo kršitelji strogo kaznovani.

== Povišanje glavnice Hrvatske udružne banke. Občni zbor delničarjev Hrvatske udružne banke (prej ugoslovenske udružne banke) je te dni sklenil, izplačati upnikom specialnega rezervnega fonda vse njihove terjatve do tega fonda v višini 14,8 milijona kun in se odpovedati zaščiti po uredbi o zaščiti denarnih zavodov. Pravice prioriteten in temeljnih delnic se izenačijo, delniška glavnica pa se poviša od 60 na 100 milijonov kun.

== Povišanje cene jedilnice: olja na Hrvatskem. Hrvatski trgovinski minister je glede na višje odkupne cene za sončnično seme odredil nove višje cene za olje iz sončničnega semenja, in sicer na 36,13 do 37,10 kune franko tvornica. K tej ceni se priložijo še stroški veletrgovca in detajlista, za dobiček pa sme vrhu tega zaračunati veletrgovec 1 kuno, detajlista pa 1,25 kune, tako da bo cena olja v prodajni prodaji nekaj nad 40 kun.

== Hrvatska proizvodnja železa. Iz Zagreba poročajo, da se ceni celotna hrvatska potreba železa in izdelkov iz železa skupaj s potrebnimi železnimi letniki 175.000 ton; od te količine krije sedaj Hrvatska 77.000 ton z lastno proizvodnjo v železarni Zenici, v Tvornici strojev in vagonov v Slavonskem brodu, v Osješkeli varni in tvornici strojev in v Tvornici železnih izdelkov v Karlovcu. Prodnicijska kapaciteta teh tvornic pa se lahko na podlagi razpoložljive železne rude in razpoložljive starega železa poviša za nadaljnjih 25.000 ton. Zlasti namerava Hrvatska povečati lastno proizvodnjo kovne železa, pločevine in profilnega železa. Za povečanje proizvodnje pa je treba zagotoviti ustrezajoče količine koksa, in sicer v višini okrog 160.000 ton letno. Ker Hrvatska lahko na leto izvaža okrog 400.000 ton železne rude bo skušala doseči primerne kompenzacijske kupčije, tako da bo za izvozno železno rudo lahko uvozila koksa.

== Prihodnje spomlad bo Hrvatska lahko že izvažala živino. Kakor je znano, je v italijansko-hrvatskem trgovinskem sporazumu določeno, da Hrvatska zaenkrat ne bo v Italijo izvažala goveje živine in svinj, in sicer zaradi tega, ker trenutno sama nima na razpolago dovolj živine. Po hrvatskih ugotovitvah se je zaradi vojne in pomanjkanja krme (zlasti koruze) stanje prašičereje letos zelo poslabšalo in je število prašičev nazadovalo za 25 do 30 odstotkov. Tudi številčno stanje goveje živine se je zmanjšalo. S tem pa ni rečeno, da Hrvatska ne bo mogla v bodoče izvažati živine in svinj, saj se živinoreja lahko v razmeroma kratkem času zopet dvigne. Letošnja dobra letina koruze bo mnogo pripomogla k temu, da se bo prašičereja zopet naglo dvignila. V strokovnih krogih računajo, da bo prihodnje spomlad Hrvatska lahko že izvažala govejo živino in svinje. Iz nekdajne banovine Hrvatske se je na leto izvažalo 28.000 glav goveje živine, 28.500 svinj in preko 8000 konj. Tudi pred letom 1914 je Hrvatska v znatnem številu izvažala živino. Sedanji državji Hrvatski so seveda priključene tudi pasivne pokrajine Bosne, Hercegovine in Dalmacije, zato izvoz ne bo mogel doseči onega obsega, kakor prej, vendar bo Hrvatska imela navzlic potrošnji pasivnih pokrajin na razpolago še dovolj goveje živine in svinje za izvoz.

== Reka bo izvozna luka za madžarski les. Po priključitvi Karpatske Ukrajine in zlasti Sedmograške se je znatno povečala madžarska proizvodnja lesa, tako da ima sedaj Madžarska deloma že izvozne presečke, in sicer predvsem v bukovini. Madžarska vlada namerava bukovino izvažati predvsem preko reške luke. V tej zvezi je bila na iniciativo reških finančnih krogov ustanovljena transportna družba z namenom, pospeševati trgovino med Reko na eni strani ter Madžarsko in Hrvatsko na drugi strani.

== Uveljavljenje nemške carinske tarife v Poljski generalni guberniji. Z odredbo generalnega guvernerja je bila v Poljski generalni guberniji uvedena nemška carinska tarifa, med tem ko je doslej v načelu veljala še prejšnja poljska carinska tarifa.

== Švicarsko-madžarski trgovinski sporazum. Iz Budimpešte poročajo, da je bil te dni med Madžarsko in Švico podpisan trgovinski sporazum, ki bo veljal od 1. oktobra t. l. do 1. oktobra prihodnjega leta. Madžarska se je zavezala, da bo dobavljala Švici v prvi vrsti perutnino, jajca, sezonsko solivce, čevlji za radijske aparate, premog in steklarske izdelke, v omejenih količinah pa tudi sladkor, švica pa se je zavezala dobaviti madžarski stroje, strojne dele, optične instrumente in tekstilno blago.

== Veliko francosko konverzjsko posojilo. Neljavno smo poročali o velikem posojilu za konverzijo 5% zakladnih bonov in bonov za narodno obrambo za 4% amortizacijsko posojilo, ki bo teklo 50 let. Po nudi konverzije je obsegala državne papirje v nominalni vrednosti 39 milijard frankov. Sedaj poročajo iz Pariza, da je vpisovanje posojila predčasno zaključeno. Konverzija zakladnih bonov je uspeša do štirih petin sedanjega obsega. Nepriznako vane veliki uspeh so imeli vplivi novega posojila v gotovini, ki se cenijo na 12 milijard frankov. Ni pa uspeha konverzije bonov za narodno obrambo, ker imetniki teh bonov niso hoteli v zameno vzeti obveznic novega dolgoročnega posojila.

Umrla je v Zagrebu po daljši mučni bolezni gospa Marica Pražič roj. Fadjevčič, soproga upok. bilježnika Gjura Pražiča, vzorna žena in dobra mati svojim otrokom, ki so zdaj že vsi preskrbljeni. Njen sin je zdravnik v Senju, njena najmlajša hči učiteljica nedaleč od Zagreba, dve hčeri pa sta omoženi, in sicer starejša z zdravnikom v Vojnovici, mlajša pa z našim rojakom inž. Albertom Struno, pooblaščenim strojnem inženjerem in honorarnim predavateljem na strojnem oddelku tehniške fakultete ljubljanske univerze. Pogreb pokojne gospe, ki so si za njim številni znanci in prijatelji pokojne in njenih, je bil v soboto na Mirogoju v Zagrebu. Domačim tudi naše sožalje!

... kjer se toči kraški teran

Dutogljano — Dutovlje

V valoviti kraški panorami se je v povojni dobi posebno razvilo središče Komenskega Krasa. To je ponosni Komen (Comeno), ki je lično zgrajen sredi Komenske planote, posejane vse naokoli s kupi kamenja, »grizami« in ogradi. Starinski je ta Komen. Žal je stari arhiv zgorel, ostal pa je še arhiv iz l. 1500. Komenski zgodovinarji mi je izrazil domnevo, da je bila tukaj še okoli l. 1200 cerkvena oblast, sedež jezuitske komende, po kateri je dobila menda prestolnica zapadnega Krasa svoje ime. Sicer je Komen ena najprijetnejših kraških naselbin. Obkrožajo ga vzgledno obdelana polja, prijetni gozdiki z igličastim ter listnatim drevjem, ki privabljajo v Komen vsako leto številne Tržačane in Tržakance. Posebno živahno skrb posvečajo Komenci sadjarstvu, ponosni so na svoj vzorni vrt-sadovnjak. Omeniti je tudi vzgledno urejeno državno drevesnico, ki služi za pogozdovanje Krasa.

Komenske in okoliške domačije so zelo preproste, toda čiste, čedne. Zidane so vse na kraški način. Vsaka hiša ima svoj hodnik, ki je po zatrdilih Kraševcev zelo praktičen. Tisti, ki ga nima, niti ne ve, kaj bi imel z njim. Na hodniku lahko sušiš pri-delek, vanj lahko zapreš tudi deco in si potem brez skrbi. Vhod v domačijo je s ceste; prideš najprej na »borjače«, dvorišče, kjer so latniki. Komenski prebivalci, ki so po večini trgovci, obrtniki, kmetje in vinogradniki, so ponosni na svoje čedne, snažne domačije. Ponašajo se pa lahko tudi z rujnim teranom, saj je Komen eno izmed slovitih središč terana, pa tudi z izvrstnim sadjem, črešnjami, breskvami in hruškami. Pridelek je dvojen, po žitu se pridelata še ajda in repa.

Cerkev — razpet dežnik in druge stavbne zanimivosti

Po komenskem okolišu najdeš številne zapuščene kaverne iz svetovne vojne, tukaj je pokopališče z grobovi 1500 avstrijskih vojakov. Krasijo pa Komen in njegovo okoličje številne lepe, zgodovinske stavbe. Tako je komenska župna cerkev sv. Jurija največja podeželska cerkev na Goriškem. Četrte ure odtod je v svetem zanimiva cerkev sv. Egidija oz. sv. Tilha, kakor pravijo Kraševci, ki je zidana v obliki razpetega dežnika. Zraven cerkve je krasna, košata, večstoletna lipa. V cerkvi Marije Device Oberšlajnske, ki je znana romarska pot Kraševcev in Vipavcev, so lepe freske, deloma iz 16. stoletja. Dočim poteka cerkev sv. Tilha iz l. 1550, slega oberšlajnska cerkev v l. 1300. Obnovljena je bila l. 1700, slikal jo je slavni Quaglia. Na zunanji strani cerkve v Volčjem gradu je opaziti rimski napis, ki govori o neki patricijki Volcia. Zanimiva je konica zvonika, ki je sestavljena iz zvrnjenih črk S. Vas je polna starih kamnosekov, odklikuje se po svojih kamenitih vhodih (pertonih) na borjače. Tukaj je bil zgrajen tabor, skozi katerega gre stara rimska cesta. V škrobini, ki je v Trsteljevem varstvu in kjer pelje cesta preko znanih »železnih vrat« s Krasa v Vipavsko dolino, je zanimiva predvsem zunanja arhitektura cerkve. Po izjavi dr. Walcherja spominja ta zunanja stran cerkve na padovansko katedralo sv. Antona. Obidje na Sv. Katarini in Sv. Martinu pa priča o starodavnem gradišču, ki je bilo zgrajeno v dobi turških napadov.

Tudi industrija kamna se je v komenski okoliči zelo razvila, saj je tod okoli precej kamolomov in mnogo zelo iskanega kraškega marmorja, ki ga lomijo v najrazličnejših odtenkih in kvalitetah od školjasto sivga do popolnoma črnega. Pravijo, da nadkrijuje ta kamen po trdoti celo nabrežinskega. Žal se ti skladi kmalu končajo. Kljub temu pa se opaža živahno iskanje in povpraševanje po njem, saj ponujajo celo po 5000—6000 lir za kubični meter.

Posebna zanimivost na Krasu so tudi stari kali, nekoč napajališča za živino. Povsod so raztreseni po okoličju. Danes jim pravijo jezera. Navadno so polna zlatih ribic.

„Krompirjeva jama“ — vojno zatočišče

Iz Komna, ki šteje kot občina okoli 6000 prebivalcev in ima 24 frakcij, gredo lepo, sodobno urejene ceste v vse smeri: proti Gorici, Trstu, Dutovljani in naprej proti Sežani, Divači in plovskemu Krasu.

Prva cesta te pelje mimo pomembnih selišč, ki so tesno povezana s potekom bojev v prejšnji svetovni vojni. Vojščiča je polna vojnih spominov. Kostanjčeva ima svoje ime po gaju kostanjev, ki je nekoč krasil naselbino. Niti en kostanj ni preživel svetovne vojne. Od Kostanjevice je ostal le kvadratni meter cerkve, odkoder so potem svet razpeti razparcelirali. V bližnjih brezih in jamah so imele večje avstrijske vojske formacije svoje naravno krite. Znana je med drugim »Krompirjeva jama«, kamor se je lahko zateklo do 500 vojakov. V bližnji Seli je tudi polno vojnih sledov, utrdb in kavern. Na »Govcu« je spominška plošča. V Opatjem selu, ki je bilo nekoč selo kakšnega opata, je ostala v svetovni vojni le šola in nekaj dreves. V povojnih letih je vstalo popolnoma novo, obnovljeno Opatje selo.

Druga cesta je speljana proti slavni Nabrežini (Aurissina) in naprej proti Trstu. Ob tej cesti je Gorjanska, kjer je lepo urejeno vojno pokopališče z grobovi 1000 avstrijskih vojakov. Lepi borovi gozdovi prijaajo zlasti bolnim na pljučih. V Sempolaju lomijo rdečkast marmor. Pri Sili-vju nad Sempolajem je 70 m globoka »Jama stolpcev«; stalagmiti imajo obliko stolpov. Na hribu Sv. Lenarda pri Trnovici so razvaline tabora. V seljanskem okolišu pa so Mavinje. V bližini je iz svetovne vojne znana Grmada (325 m).

Kraški raj

Tretja smer pa gre naravnost v osrčje Krasa in naprej mimo Sežane v Divačo ter v prelepe predale plovškega Krasa. Mimo Pliskavice, kjer so te dni blagoslovili nove cerkvene orgle, Kosovelovega in Krajne vasi te pripelje udobna cesta skozi krasen borovec na rajsko dutovljsko-tomajsko polje. Ko da bi presekali prti prirode te nepričakovano zanesle iz tipično kraškega okolja v novo pokrajino, ki je vsa v zelenju in njena rast zadivi pogled, povzdigne občutje. Tukaj je Tomaj, kraški raj, in sosedne letovišarske Dutovlje; širi se vonj po teranu, ki v kraškem osrčju sprejema ter odaja najzlahnejše sestavine.

Po tomajsko-dutovljskem polju se preliva bohotna rast v žaru in čaru zeleno rdečkaste barve, ki je tako značilna za teranske vinograde, napeljene v obliki slikovitih hodnikov, padajoče in vzpenjajoče se v terasah. V tem rajskem delu Krasa uspeva vse. Rod za rodom je kopal kamenito zemljo, dokler ni prišel do plodne, rdeče zemlje. Nanosil jo je na določen del, izkopano kamenje pa nasul nazaj v jamo. V borbi stoletij je zrastel en sam vrh, edinstven v svoji očarljivi lepoti. Milo podnebje privablja letovišarje, vse polje je v dobrem zavetju pred burjo. Stoletni kostanji in hrasti dajejo tomajski okoliči hlad in naraven okras; Dobravci, Utovlje, Malo (Filipčje) in Veliko (Grahovo) Brdo so v njihovem prijetnem varstvu.

Tomaj ima menda svoje ime po tolmunu in je starinska naselbina. Vrh tomajskega tabra je bil nekoč orjaški grad s 24 stolpi; danes so sledovi poslednjega, ki se je ohranil. Starinske so tudi cerkve. Župna cerkev sv. Petra in Pavla je iz l. 1637; Tone Kralj jo je lepo poslikal. Podružnična cerkev sv. Justa v Utovljah je z l. 1555, v Križu iz l. 1450, na šepuljski gmagini iz l. 1470, v Britofu v Tomaju pa celo iz l. 1200. Ob pogledu na sivo davnino pa niso Tomajci pozabili na vsakdanje življenje in dolžnosti. V njih je zelo razvit čut za pametno gospodarstvo. Imajo gospodinjstvo šolo, po-

Najvišje cene na živilskem trgu veljavne od ponedeljka 20. t. m. zjutraj do nedelje 26. t. m. zvečer

Ljubljana, 18. oktobra. Po dogovoru z zastopniki in zastopniki komitentov, prodajalcev in pridelovalcev je mestni tržni urad Visokemu Komisariatu predložil najvišje cene za tržne blago v Ljubljani tudi za prihodnji teden ter jih je ta odobril.

Z odlokom VIII-2, št. 1133-3 Visokega Komisariata za Ljubljansko pokrajino za Ljubljano določene najvišje cene veljajo od ponedeljka 20. oktobra zjutraj do nedelje 26. oktobra zvečer.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno prodajati v ceniku navedeno blago v Ljubljani in ga plačevati, so naslednje:

Krompir na drobno 1.20 L, zeljate glave na drobno izpod 1.00 L, zeljate glave na debelo 0.50 L; kislje zelje na drobno 2 L, repa na drobno izpod 1.00 L, repa na debelo 0.50 L, kislje repa 2 L, rdeče zelje 0.80 L; ohrovt 0.80 L, cvetača 3 L, koleraba 1 L, rumena koleraba 0.50 L, rdeča pesa 1.50 L, rdeči korenček brez zelenja 2 L, rumeno korenje 0.50 L, črna redkev 1.20 L, peteršilj 2.50 L, por 3 L, zelena 2.50 L, domača zelena paprika 2.50 L, domača čebula 2 L, šalota 2 L, domači česenj 25 glavice na kg 4 L, jedilne buče 0.50 L, glavna solata 2.50 L, endivija 2 L, motovilc 5 L, mehka špinaca 2.50 L, trda špinaca 1.50 L, domači paradižniki 1.50 L, liter suhih bezgovi jagod 3 L, liter drena 1 L, liter šipka 2 L, kilogram suhega lipovega cvetja 20 L, Zlahtna domača namizna jabolka 3.4 L, domača namizna jabolka I. vrste 3 L, domača jabolka II. vrste gospodinskih sort 2 L, domača jabolka za vkuhanje, nedozorela, črvena, obtočena, nagnata 1.50 L, domače hruške od 2 do 4 L, domače kutine 3 L, Zlahtno domače grozdje 4.50 L, domače grozdje samorodno (izabela, šmarica) 3 L; domači kostanj kg 3 L, Gobe: a) liter rumenega in rjavega ježka, rumene trobenke, štorovk 1 L; b) liter lisic 1.50 L; c) liter večjih zimskih kolobarnic (sivk ali mraznic, golobih kolobarnic, zelenk), sivk, rožkov (jelenovega jezika ali črne mavroha), žemljeve, ovčjeve vimena 2 L; d) kilogram majhnih zimskih kolobarnic (mraznic ali sivk) za vlaganje, turka, mlade čebularja, maslenk 3 L; e) jurčki z zaprtim klobukom kg 10 L, kg jurčkov z odprtim klobukom 6 L, Kunci žive teže 10 lir.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Vse te cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenem blagu. Ze prvi teden po tem naročilo je bilo res z malimi izjemami vse blago na živilskem trgu označeno s cenami, ki so se tudi že uveljavile, da ni več sporov med prodajalci in kupovalci, temveč je vse blago na živilskem trgu mogoče dobiti vsaj po maksimaliranih cenah, dosti raznovrstnega blaga pa tudi ceneje. Pač so pa tržni organi in gospodinj opazile, da prodajalke s cenami označenega blaga ne pušče več izbirati. Zato opozarjamo vse prodajalke in tudi vse kupovalke, da maksimalne cene veljajo samo za lepo, zdravo blago in je zato strogo prepovedano, če bi na pr. kdo hotel gnile paradižnike prodajati po maksimalni ceni. Kar smo omenili za paradižnike, velja seveda tudi za sadje, za vso zelenjavo, sočivje, za vso povrtnino in poljske pridelke ter sploh za vse blago, ki prihaja na trg in sploh v Ljubljano, da mora biti v dobrem stanju, snažno, zdravo in užitno.

sluje pa tudi kmečka posojilnica. Sadjarstvo in živinoreja dobro uspevata. Obilo mleka gre dnevno iz tomajškega okoliša v Trst. Tukaj je živel in deloval župnik, kanonik pok. Matej Sila, znan po svojih zgodovinskih spisih; tukaj je 50 let poučeval petje pokojni Anton Kosovel, ki je že s 15. letom uspešno nastopil s svojim zborom na pevski tekmi in ki je bil izreden glasbeni talent; tukaj se je rodil v domačiji ljubbeni talent; tukaj se je rodil v domačiji ljubljenskih bratov in sester nepozabni pok. pesnik Srečko Kosovel. Ob tomajskih navdihih je zorela njegova pesniška veličina.

In nasproti Tomaju znani Avber, ki ima slično lego ko Tomaj. Tudi Avber je eno izmed središč sočnega terana. Tukaj lomijo črn marmor z lepimi, sivimi lisami. Na Gradišču je bil nekoč v rimski dobi grad, o čemer pričajo razne izkopanine. V okolici je črni skriljasti apnenec, ki vsebuje okamenine alg, rib, storžjakov. Znani sta votlini Trepčica in Jazbina, kjer so živel kraški praprebivalci z jamskimi medvedi. Pri Ponikvah je podzemeljska jama Draga, ki je dolga okoli 300 metrov. Avber je rojstni kraj znamenitega graditelja v ladjedelstvu višjega inženjerja Josipa Pegana. V prijaznih šepoljah je milin, žaga in velika, sodobna mlatilnica Antona in Draga Turka. Gradišči sta bili tudi pri Sv. Mihaelu nad Štorjami in v Gradnjah.

V sosednih Dutovljah (Dutogljano) si po slabi polurni hoji od Tomaja. Ob cesti je precej visoko zidovje, ki obdaja vsako domačijo. Tako je v vsem tem okolišu. Grozdje zori večinoma na latnikih, vendar pa je tudi nekaj vinogradov vipavskega tipa. Tudi v Dutovljah je mlo, solčno podnebje; kraj je zelo priljubljen letoviščarjem. Tukaj je tudi lep sanatorij uradniške družbe »Mutua«. Poleg terana in sadja uspeva predvsem živinoreja, mlekarstvo. Nšetsto mlekaric pelje vsak dan mleko v Trst. V občini, ki šteje okoli 2000 prebivalcev, živijo po večini trgovci, obrtniki, kmetje in vinogradniki. Nedavno je tukaj preminil ugleden gospodar, odličen vinogradnik Anton Lah, ki je doživel lepo starost 68 let. Z njim so izgubile Dutovlje vrlega domačina. Svojega družinskega poglavarja bo pogrešala domačija, kjer je bil rojen tudi zaslužni pevovodja in glasbenik Jože Lah, pokojnikov brat, znan in spoštovan Dutovec.

V bližnjih Krepljan je zelo razvito ovčje stisarstvo, v Brjah je podzemeljska jama »Vodnica«, dolga dva km; tudi Kopriva in Skopo sta čedni kraški vasi.

S svojimi krajnimi obronki se razprostira dutovljsko tomajski okoliš v severni smeri proti tisti obronki kraški pokrajini, ki prehaja v prirodne značilnosti Vipavske doline. In tukaj leži vrh griča ob prehodu s Krasa v Vipavsko dolino.

Med izjemami, ki so hotele prodajati blago visoko nad maksimalnimi cenami, pa moramo imenovati prodajalce suhega lipovega cvetja. Čeprav so merice odpravljene in prepovedane, so suho lipovo cvetje prodajali še vedno na merice, toda gospodinj so opazile, da je na mero kupljeno suho lipovo cvetje pretirano drago in večkrat preplačano nad maksimalno ceno. Da pa prodajalci ne bi bili oškodovani, je bila maksimalna cena suhemu lipovemu cvetju zvišana na 20 L, toda pri tem moramo vse prodajalce tega in drugih čajev opozoriti, da ob odsled nadzorstvo strogo in do skrajnosti odločno. Pri tem pa opozarjamo, da velja najvišja cena 20 L za kilogram najlepšega letošnjega suhega lipovega cvetja na drobno.

Podčrtati tudi moramo, da je bila maksimalna cena kislemu zelju določena v popolnem soglasju z zastopniki ljubljanskih zeljarjev po obojestranski podrobni kalkulaciji. Pri tem pa moramo spet podčrtati razsodnost naših zeljarjev, ki pravilno smatrajo kislje zelje za važno ljudsko hrano ter upoštevajo težko stanje manj premožnih slojev.

Pri gobah pa opozarjamo, naj bodo tako nabiralki in prodajalke kakor tudi gospodinj pozorne na take gobe, ki so bile zmurnjene nabrane ter odtajane prinešene na trg. Vse odtajane gobe so zdravju škodljive ter naj jih prodajalke ne prinašajo na trg, ker bi bile zaplenjene. Edina izjema so mraznice in zimске štorovke, ki preneso tudi slano in zmraz ter so tudi odtajane še užitne brez škode za zdravje. Pomniti moramo še o gobah, da starejši rumeni in rjavi ježki, žemljevec in ovčje vimne nekoliko grene. Zato poskušate sirov gobo pred uporabo in če sirova goba greni, jo lahko razgrenimo. Grenki okus odpravimo tem gobam na ta način, da pri kuhanju takih gob dodamo litru vode noževo konic jedilne sode. S tem postanejo gobe tudi bolj prebavljive, zato pa dodajamo jedilno sodo tudi čebularjem in drugim trdim, težje prebavljivim gobam. Spet pa opozarjamo, da so vse preležane, postane in v pogrebe gobe zdravju škodljive. Ne kupujte torej preležanih gob ter ne jejte postanih in pogrehih gobih jedi!

Novi tečajji v Italijanskem kulturnem inštitutu

V ponedeljek, 20. t. m. se začneja v Italijanskem kulturnem inštitutu vpisovanje v letne tečajje italijanskega jezika, kulture in jezikovnega izpopolnjevanja (prvi, drugi, tretji in četrti tečaj). Na zahtevo se lahko prirede tudi posebni pospešeni tečajji ali konverzacijski tečajji za omejeno število oseb.

Kdor je član Inštituta, ima pravico do uporabe knjižnice s knjigami, revijami in listi, dalje si lahko izposoja knjige in se udeležuje vseh prireditev v Inštitutu, kakor so predavanja, koncerti, razstave in potovanja.

Vpisnina za letne tečajje znaša 50 lir, za slušatelje univerze 15 lir. Članarina znaša 100 lir za častne člane, 30 lir za navadne člane in 10 lir za slušatelje univerze (izredne člane).

Kdor želi kakršnih koli informacij naj se obrne do tajnice Inštituta, Napoleonov trg št. 6, telef. št. 43-64. Uradne ure: od 10.—13 in od 16.—19.

Ravnateljstvo Italijanskega kulturnega inštituta.

Kočevarji se pripravljajo na odhod Selitev zbujajo zanimanje tudi izven Ljubljanske pokrajine

Kočevje, 18. oktobra. Kočevski rojaki odhajajo v novo domovino. Mnogo njih je premožnih posestnikov, trgovcev, gostilničarjev in raznih drugih obrtnikov. Glavno besedo pa ima mladina, ki se je že vose poletje pripravljala na odhod.

Ze skoro dve leti se govori o preselitvi Kočevarjev. Sedaj je stvar postala resna in se vsrjšo tudi priprave v polnem obsegu. Selitev Kočevarjev pa ne vzbujajo zanimanja le širom Ljubljanske pokrajine, temveč sega tudi v ostale severne dele kraljevine, t. j. posebno Trst in sploh vsa Julijsko Benetico. Ozemlje, ki ga bo zapustila večina dosedanjega prebivalstva, meri nekaj nad 300 km². Poleg obširnih gozdov so tudi rodovitna polja in travniki ter mnogi planinski pašniki. S smotnim gospodarstvom bi se lahko poleg šumarstva povzdignila predvsem živinoreja in sadjarstvo do zavidanja vredne višine. Vaska naselja so strnjena, hiše in gospodarska poslopja po pre-

tožni večini udobno in praktično urejena. Splošno razširjeno mnenje, da je kočevska deželica siromašna in pasivna, ne odgovarja povsem dejanskemu stanju. Radi svoje časnega izseljevanja v prekomorske dežele je na Kočevskem primanjlovalo posebno na kmetih delovnih moči. Zato je bilo mnogo rodovitnega sveta prepuščenega materi prirodi. Na drugi strani pa so si številni krošnjari prislužili v svetu toliko, da so si s temi prihranki vzorno uredili svoje domačije. Kakor rečeno, zemlje dovolj, treba je le delavnih in marljivih rok.

Tudi Kočevju kot središču kočevske deželice bo dana možnost novega razmah, podjetnim ljudem pa priliko novega zaslužka. Z ozirom na število prebivalstva, veliko povečanje obrata v premožnosti, lesni in tekstilni industriji, bo treba nadomestiti odhajajoče trgovce in obrtnike. Prijazno mesto ob Rini bo s svojim odličnim višinskim podnebjem tudi v bodočnosti privabljalo letovišarje in izletnike.

Vinogradi na Koroškem

Koroška je stoletja slovela kot domovina odličnega vina

Celovec, 17. oktobra

Malo je znano, da je Koroška nekoč slovela kot blagoslovljena dežela vina. Neznano je, kdaj so trto začeli saditi po koroških bregovih, a nekatera znamenja kažejo, da so jo že za časa Rimljanov zanesli v deželo, o čemer pričajo številni spominiski in rimski kamni.

Da je bila dežela nekoč vinorodna, pa kažejo tudi mnoga krajevna imena, med katerimi je najbolj pogosta Vinska gora, pri Vetrinju pa Vinski vrt. Najbolj bogato so rodile Lavantinska dolina, Podjuna, Spodnja dravska dolina pa sončni bregovi okrog Milstatskega. Osojskega in Vrbskega jezera. Prebivalci Wolfsberga so še leta 1557, spravili lepo mero vina v svoje kleti, o čemer priča stara listina v mestnem arhivu.

Najdelj pa se je vinogradništvo na Koroškem obdržalo v okolici Žitare vasi. Žitarsko vino je starim Korošcem še v ži-

vem spominu, saj so ga točili še skoraj na pragu našega stoletja. To vino pa je uživalo velik sloves še daleč preko koroških, pa tudi preko nekdanjih avstrijskih meja. Tako pripovedujejo, da se je španski kralj Karel III. lečil z njim, ko je trpel za neko žledno boleznijo. Tedanji avstrijski poslanec na španskem dvoru pl. Rosenberg je sam naročil »žitarca« v Madrid in kralj je vino tako vzljubil, da je na zaroki prince Marije Luize z Leopoldom Toskanckim s kozarcem tega znamenitega koroškega vina v roki izrekel napitnico mlademu paru.

Še leta 1780 so koroški vinogradi obsegali 224 orolov zemlje in so na leto dajali po 422 starih vrčev boljšeja in 881 vrčev navadnega vina. Do leta 1865, s trtami obdelana ploskev padla že na 114 orolov, do leta 1864 pa samo na 70 orolov. Ob začetku novega stoletja so skušali redke vinograde v Podjuni vnovič oživiti, toda poizkus je ostal brez uspeha.

Bosanski muslimani so po poreklu Hrvati

Zanimiva izvajanja italijanskega novinarja

V uglednem italijanskem listu »Il Giornale d'Italia« je pod naslovom »Muslimanska Bosna« objavil Giorgio Prosperi zanimiv članek. Ker bo zanimal tudi naše čitatelje, ga izveščamo objavljamo:

V uvodu Prosperi ugotavlja, da so Bosanci muslimani po poreklu Hrvati. Zgodovina te dežele je zelo pisana, toda kljub temu je Bosna hrvaška po rasi, po jeziku in običajih. Skozi Bosno je vodila pot, po kateri so hodili vsi tuji osvajači. Dežela je doživela močna ljudska gibanja, toda kljub temu ima še vedno hrvaški značaj. Po svoji zgodovini, po jeziku, kakor tudi s stališča antropologije, tako nadaljuje Prosperi, je Bosna od najstarejših časov hrvaška dežela. V začetku je bila katoliška in je ohranila svojo neodvisnost do leta 1463., to je do prihoda Turkov. Do tega časa ni nikjer nikakršnega dokumenta, po katerem bi se dalo sklepati, da so v tej pokrajini živeli Srbi. Jezik, v katerem so pisali bosanski zgodovinski spomeniki v srednjem veku, je tisti, ki ga še danes govori večina muslimanov in katolikov v Bosni. Takega jezika, odnosno takega narčja, ki se imenuje »ikavica«, ne govori noben Srb v Bosni in izven nje.

V nadaljevanju svojega članka italijanski novinar razpravlja o antropoloških razlikah med Srbi na eni in med bosanskimi katoliki in muslimani na drugi strani. V dokaz svojih izvajanj navaja Weissbacha, Glucka in Filipesca. Srbi so se prvič po-

javili v Bosni šele ob prihodu Turkov, tako nadaljuje Prosperi. Njihovo tradicionalno gravitiranje proti Bizancu jih je prikepalo k napadalcem na zapadno rimsko cesarstvo. Srbi so hodili za Turki in zasedali dežele, ki so jih Turki odvzeli Hrvatim. V tem času so začeli Bosanci prestopati v islam. Mnogi mislijo, da je ta sprememba vere vplivala na narodno zavest pri Bosancih. Nasprotno pa so si Bosanci s tem zagurali močno sredstvo za ohranitev duha in hrvaške rase.

Bosanski Hrvati, piše člankar, so rajši sprejeli islam, kakor da bi popustili proti Srbom-pravoslavcem. S tem so si zagisurali možnost, da se povzpno do najvišjih položajev in tako okrepe svoj hrvaški narodni duh in popolnoma obdrže dotlej pridobljene pravice. Muslimanski Hrvati niso nikdar prenehali čutiti s katoliki-Hrvati, ampak so vedno s ponosom poudarjali svoje hrvaško poreklo tudi tedaj, kadar so bili na najvišjih položajih turškega cesarstva. V dokaz hrvaškega značaja muslimanskih vasi navaja Prosperi mnoge primke, kakor n. pr. Hrvat, Hrvatčic in Hrvatović in ime vasi Hrvat. Tudi v samem Sarajevu se del mesta imenuje Hrvati. Turški zgodovinarji in potopisji odkrito priznavajo, da je Bosna hrvaška dežela in zato — pravi Prosperi — se ne čudi, če je oče domovine Starčević, govoril o bosanskih muslimanih kot o »najčistejši hrvaški krvi«.

Testament vojaka v vojni

Spricho dejstva, da vladajo v širokih ljudskih plasteh precej nejasni pojmi o tem, kako se dela testament, in pa da je to vprašanje zlasti v času vojne velikega pomena, je celovški »Kärntner Grenzrufer« objavil pod naslovom »Vojni testament vojaka« poseben članek, iz katerega povzemamo:

Testament lahko napravimo pred notarjem ali sodičem ali pa ga napravimo sami. Če človek sam dela testament, ga mora napisati z lastno roko in lastnoročno podpisati. Navedba časa in kraja, ko delamo testament, sicer ni neizogibna za veljavnost, vendar se priporoča. Podpis naj po pravilu obsega ime in priimek volitelja.

Za pripadnike vojske v mobilnem stanju pa veljajo razne olajšave. Vojaku ni treba testamenta pisati z roko, pač pa ga mora podpisati, poleg njega pa ga mora podpisati še en oficir ali dve drugi osebi kot prič. Pripadniki vojske: na lahko svojo poslednjo voljo izrazijo tudi ustno pred oficirjem, ki na mora še drugega oficirja ali dve drugi osebi pritegniti za prič. O volitvelji izjavi je treba napraviti zapisnik, ki ga mora volitelj ustno odobriti, prisotni pa ga morajo podpisati. Mladolietni, to se

pravi osebe do 21. leta starosti, načeloma ne morejo napraviti testamenta, za pripadnike vojske v mobilnem stanju pa velja izjema tudi v tem pogledu.

V testamentu lahko volitelj postavi enega ali več dedičev, ki so potem deležni zapuščine. Razen tega pa lahko v testamentu komu drugemu, ne da bi ga postavil za dediča, prepusti kakšno svojo imetje, hišo, denar ali karkoli. Zakoniti dediči niso, če volitelj za primer svoje smrti ni s testamentom ali z dedno pogodbo drugega ukrenil. Zakoniti dediči so sorodniki in zakoniti dedje pokojnika. Sorodniki se pri tem dele v različne razrede. Dediči prvega reda so potomci, to se pravi, otroci, vnuki in pravnuki. Dediči drugega reda so starši in njihovi potomci, torej bratje in sestre, nečaki in nečakinje itd. — Nezakonski otrok ima nasproti materi enake dedne pravice kakor zakonski. Nasproti očetu sicer nima dedne pravice, ostane pa mu pravica do vzdrževanja, ki jo lahko uveljavlja nasproti očetovim dedičem.

Glasovi, ki jih je čisto razširil sovražnik, da je v načrtu nekakšna omejitve sorodstvenega reda v dednih pravicah, so, kakor zavračajo od uradne strani, brez vsake podlage.

nica z Bregom, Dolnji in Gornji Logatec, Rakek, Cerkljica, Stari trg in Loč.

III. razred: Vsa stavbna dela, ki ne spadajo v I. ali II. razred.

2) Nove najnižje mezdne so sledeče: Pomožni delavci pod 18 let starosti: I. razred L. 2.60, II. L. 2.35, III. L. 2.10.

Pomožni delavci nad 18 let starosti: I. L. 3.50, II. 3.35, III. L. 3.—.

Kvalificirani delavci: (zidarji, tesarji itd.) do 1 leta praktičnega dela v stroki: I. L. 4.10, II. 3.60, III. L. 3.10.

Kvalificirani delavci po 1 letu praktičnega dela v stroki: I. razred L. 4.70, II. L. 4.20, III. L. 3.70.

Železokrivci, odrarji, mlinerji, ricarji itd. il, morajo imeti višje mezdne od najvišje, na mezdne delavcev v dotičnem mezdnem redu.

Vsi delavci, ki so imeli »brangutan«, 7 bal-mezde, obdrže višje mezdajko, 11 skalp, 12 zaključka dotičnega dela. 15 Irak, 17 Srb, 20 Sklenjena pogodba velja Erolca, 25 Ines, 28 stavbna dela. Za javna del 33 Amper, 35 Par-državnih poslopj itd.) pa v 40 kihar, 44 ralo, tarifa določena tekom prilj, 54 tu, 56 I(van)

Nova kolektivna pogodba za stavbno delavstvo

Ljubljana, 18. oktobra. Včeraj so podpisali zastopniki Pokrajinske delavske zveze in zastopniki vseh delodajalskih združenj stavbne stroke novo kolektivno pogodbo za stavbno delavstvo, ki je stopila v veljavo z 10. oktobrom 1941 ter pritičje delavstvu od tega dne dalje že nove mezdne.

Nova pogodba se razlikuje od stare v sledečih določbah:

1) Vsi kraji so razdeljeni v tri mezdne razrede in s

... kjer se toči kraški teran

Dutogljano — Dutovlje

V valoviti kraški panorami se je v povojni dobi posebno razvilo središče Komenskega Krasa. To je ponosni Komen (Comeno), ki je lično zgrajen sredi Komenske planote, posejane vse naokoli s kupi kame-nja, »grizami« in ogradami. Starinski je ta Komen. Žal je stari arhiv zgorel, ostal pa je še arhiv iz l. 1500. Komenski zgodovino-ljub mi je izrazil domnevo, da je bila tukaj še okoli l. 1200 cerkvena oblast, sedež je-zuitske komende, po kateri je dobila menda prestolnica zapadnega Krasa svoje ime. Si-ker je Komen ena najprijetnejših kraških naselbin. Obkrožajo ga vzgledno obdelana polja, prijetni gozdiči z igličastim ter list-natim drevjem, ki privlačajo v Komen vsako leto številne Tržačane in Tržačanke. Posebno živahno skrb posvečajo Komenci sadjarstvu, ponosni so na svoj vzorni vr-tasadovnjak. Omeniti je tudi vzgledno urejeno državno drevesnico, ki služi za pogozdo-vanje Krasa.

Komenske in okoliške domačije so zelo preproste, toda čiste, čedne. Zidane so vse na kraški način. Vsaka hiša ima svoj hod-nik, ki je po zatrdilih Kraševcev zelo prak-tičen. Tisti, ki ga nima, niti ne ve, kaj bi imel z njim. Na hodniku lahko sušiš pri-delek, vanj lahko zapreš tudi deco in si po-tem brez skrbi. Vhod v domačijo je s ceste; prideš najprej na »borjače«, dvorišče, kjer so latniki. Komenski prebivalci, ki so po večini trgovci, obrtniki, kmetje in vinograd-niki, so ponosni na svoje čedne, snažne do-mačije. Ponašajo se pa lahko tudi z rujnim teranom, saj je Komen eno izmed sloviti-h središč terana, pa tudi z izvrstnim sadjem, črešnjami, breskvami in hruškami. Pridelek je dvojen, po žitu se pridelata še ajda in repa.

Cerkev — razpet dežnik in druge stavbne zanimivosti

Po komenskem okolišu najdeš številne zapsuene kaverne iz svetovne vojne, tukaj je pokopališče z grobovi 1500 avstrijskih vojakov. Krasijo pa Komen in njegovo okoli-ko številne lepe, zgodovinske stavbe. Tako je komenska župna cerkev sv. Jurija naj-večja podeželska cerkev na Goriškem. Četr-t ure oddaljen je v svetem zanimiva cerkev sv. Egidija oz. sv. Tilha, kakor pravijo Kraš-evci, ki je zidana v obliki razpetega dež-nika. Zraven cerkve je krasna, košata, več-stoletna lipa. V cerkvi Marije Device Oberšlajnske, ki je znana romarska pot Kraševcev in Vipavcev, so lepe freske, deloma iz 16. stoletja. Dočim poteka cerkev sv. Tilha iz l. 1550, sega oberšlajnska cer-kev v l. 1300. Obnoveval je bila l. 1700, slikal jo je slavni Quaglia. Na zunanji strani cerkve v Volčjem gradu je opaziti rimski napis, ki govori o neki patricijki Volcia. Zanimiva je konica zvonika, ki je sestavljena iz zvrženih črk S. Vasi je polna starih kamnosekov, odklikuje se po svojih kamenitih vhodih (pertonih) na borjače. Tukaj je bil zgrajen tabor, skozi katerega gre stara rimska cesta. V Škrbinu, ki je v Trsteljevem varstvu in kjer pelje cesta preko znanih »železnih vrat« s Krasa v Vi-pavsko dolino, je zanimiva predvsem zuna-nja arhitektura cerkve. Po izjavi dr. Wal-cherja spominja ta zunanja stran cerkve na padovansko katedralo sv. Antona. Ob-izide na Sv. Katarini in Sv. Martinu pa pri-ča o starodavnem gradišču, ki je bilo zgra-jeno v dobi turških napadov.

Tudi industrija kamna se je v komenski okolici zelo razvila, saj je tod okoli precej kamnolomov in mnogo zelo iskanega kraškega marmorja, ki ga lomijo v najrazličnejših odtenkih in kvalitetah od školjasto sivga do popolnoma črnega. Pravijo, da nadkrijuje ta kamen po trdoti celo nabrežinskega. Žal se ti skladi kmalu končajo. Kljub temu pa se opaža živahno iskanje in povpraševanje po njem, saj po-nujajo celo po 5000—6000 lir za kubični me-ter.

Posebna zanimivost na Krasu so tudi sta-ri kail, nekoč napajališča za živino. Povsod so raztreseni po okolici. Danes jim pravijo jezera. Navadno so polna zlatih ribic.

„Krompirjeva jama“ — vojno zatočišče

Iz Komna, ki šteje kot občina okoli 6000 prebivalcev in ima 24 frakcij, gredo lepo, sodobno urejene ceste v vse smeri: proti Gorici, Trstu, Dutovljam in naprej proti Sežani, Divači in pivškemu Krasu.

Prva cesta te pelje mimo pomembnih se-lišč, ki so tesno povezana s potekom bojev v prejšnji svetovni vojni. Vojščiica je polna vojnih spominov. Kostanjevica ima svoje ime po gaju kostanjev, ki je ne-koč krasil naselbine. Niti en kostanj ni pre-živel svetovne vojne. Od Kostanjvice je ostal le kvadratni meter cerkve, odkoder so potem svet spet razparcelirali. V bližnjih brezinih in jamah so imele večje avstrijske vojni formacije svoje naravno križje. Znana je med drugim »Krompirjeva jama«, kamor se je lahko zateklo do 500 vojakov. V bliž-nji Seli je tudi polno vojnih sledov, utrdb in kavern. Na »Govcu« je spominska plošča. V Opatjem selu, ki je bilo nekoč se-lo kakšnega opata, je ostala v svetovni vojni le šola in nekaj dreves. V povojnih letih je vstalo popolnoma novo, obnovljeno Opatje selo.

Druga cesta je speljana proti slavni Na-brežini (Aurisina) in naprej proti Trstu. Ob tej cesti je Gorjansko, kjer je lepo urejeno vojno pokopališče z grobovi 1000 avstrijskih vojakov. Lepi borovi gozdovi pri-jaajo zlasti bolnim na pljučih. V šem-polaju lomijo rdečkast marmor. Pri Sil-veju nad Šempolajem je 70 m globoka »Jama stolpov«; stalagmiti imajo obliko stolpov. Na hribu Sv. Lenarda pri Trnovici so razvaline tabora. V seljanskem okolišu pa so Mavhinje. V bližini je iz svetov-ne vojne znana Grmada (325 m).

Kraški raj

Tretja smer pa gre naravnost v osrčje Krasa in naprej mimo Sežane v Di-vačo ter v prelepe predele pivškega Krasa. Mimo Pliskavice, kjer so te dni bla-goslovili nove cerkvene orgle, Kosove-lovega in Krajne vasi te pripelje udobna cesta skozi krasen borovec na rajs-ko dutovljsko-tomajsko polje. Ko da bi presekali prti prirode te nepriča-kovano zanese iz tipično kraškega okolja v novo pokrajino, ki je vsa v zelenju in njena rast zadivi pogled, povzdigne občutje. Tukaj je Tomaž, kraški raj, in sosedne letoviš-čarske Dutovlje; širi se vonj po tera-nu, ki v kraškem osrčju sprejema ter od-aja najzlahnejše sestavine.

Po tomajsko-dutovljskem polju se pre-liva bohotna rast v žaru in čaru zeleno rdečkaste barve, ki je tako značilna za te-ranske vinograde, napeljene v obliki sliko-vitih hodnikov, padajoče in vzpenjaajo se v terasah. V tem rajskem delu Krasa uspe-va vse. Rod za rodem je kopal kamenito zemljo, dokler ni prišel do plodne, rdeče zemlje. Nanosil jo je na določen del, izko-pano kamenje pa nasul nazaj v jamo. V borbi stoletij je zrastel en sam vrt, edin-stven v svoji očarljivi lepoti. Mlilo podnebe privablja letoviščarje, vse polje je v dobrem zavetju pred burjo. Stoletni kostanji in hra-sti dajejo tomajski okolici hlad in naraven okras; Dobravlj, Utovlje, Malo (Filipče) in Veliko (Grahovo) Brdo so v njihovem prijetnem varstvu.

Tomaž ima menda svoje ime po tol-munu in je starinska naselbina. Vrh tomaj-skega tabora je bil nekoč orjaški grad s 24 stolpi; danes so sledovi poslednjega, ki se je ohranil. Starinske so tudi cerkve. Župna cerkev sv. Petra in Pavla je iz l. 1637; Tone Kralj jo je lepo poslikal. Podružnična cer-kev sv. Justa v Utovljah je z l. 1555, v Kri-žu iz l. 1450, na Šepuljski gmajni iz l. 1470, v Britofu v Tomažu pa celo iz l. 1200. Ob pogledu na sivo davnino pa niso Tomajci pozabili na vsakdanje življenje in dolžno-sti. V njih je zelo razvit čut za pametno gospodarstvo. Imajo gospodinjstvo šolo, po-

Najvišje cene na živilskem trgu veljavne od ponedeljka 20. t. m. zjutraj do nedelje 26. t. m. zvečer

Ljubljana, 18. oktobra. Po dogovoru z zastopniki in zastopni-ki konsumentov, prodajalcev in pridelo-valcev je mestni tržni urad Visokemu Ko-misariatu predložil najvišje cene za tržne blago v Ljubljani tudi za prihodnji teden ter jih je ta odobril.

Z odlokom VIII-2 št. 1133-3 Visokega Komisariata za Ljubljansko pokrajino za Ljubljano določene najvišje cene velja-jo od ponedeljka 20. oktobra zjutraj do ne-dele 26. oktobra zvečer.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno prodajati v ceniku navedeno blago v Ljubljani in ga plačevati, so naslednje:

Krompir na drobno 1.20 L, zeljate glave na drobno izpod 10 kg 0.60 L, zeljate glave na debelo 0.50 L; kislje zelje na drobno 2 L, repa na drobno izpod 10 kg 0.70 L, repa na debelo 0.50 L, kislje repa 2 L, rdeče zelje 0.80 L; ohrovt 0.80 L, cvetača 3 L, ko-leraba 1 L, rumena koheraba 0.50 L, rdeča pesa 1.50 L, rdeči korenček brez zelenja 2 L, rumeno korenje 0.50 L, črna redkev 1.20 L, peteršilj 2.50 L, por 3 L, zelena 2.50 L, domača zelena paprika 2.50 L, domača čebula 2 L, šalota 2 L, domači česenj 25 glav na kg 4 L, jedilne buče 0.50 L, glavna-ta solata 2.50 L, endivija 2 L, motovilec 5 L, mehka špinata 2.50 L, trda špinata 1.50 L, domači paradiznik 1.50 L, liter suhih bezgovih jagod 3 L, liter drena 1 L, liter šipka 2 L, kilogram suhega lipovega cvetja 20 L, zlahna domača namizna jabolka 3.4 L, domača namizna jabolka I. vrste 3 L, domača jabolka II. vrste gospodinskih sort 2 L, domača jabolka za vkuhanje, nedo-zorela, črvena, obtočena, nagnata 1.50 L, domače hruške od 2 do 4 L, domače kutine 3 L, zlahna domače grozdje 4.50 L, doma-če grozdje samorodno (izabela šmarnica) 3 L; domači kostanj 3 L, Gobe: a) liter rumenega in rjavega ježka, rumene troben-te, storovk 1 L; b) liter lisček 1.50 L; c) liter večjih zimskih kolobarnic (sivk ali mraznic, golobih kolobarnic, zelenk), si-rovk, možkov (jelenovega jezika ali črne-ga mavroha), žemljevea, ovčjege vimena 2 L; d) kilogram majhnih zimskih kolobarnic (mraznic ali sivk) za vlaganje, turka, mla-dega čebularja, maslenk 3 L; e) jurčki z za-prtim klobukom kg 10 L, kg jurčkov z od-prtim klobukom 6 L. Kunci žive teže 10 lir.

Kjer ni posebej naveden liter, velja-jo cene za kilogram. Vse te cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navede-nem blagu. Ze prvi teden po tem naročilu je bilo res z malimi izjemami vse blago na živilskem trgu označeno s cenami, ki so se tudi že uveljavile, da ni več sporov med prodajalkami in kupovalkami, temveč je vse blago na živilskem trgu močje dobiti vsaj po maksimiranih cenah, dosti razno-vrstnega blaga pa tudi ceneje. Pač so pa tržni organi in gospodinjje opazile, da pro-dajalke s cenami označenega blaga ne pu-ste več izbirati. Zato opozarjamo vse pro-dajalke in tudi vse kupovalke, da maks-i-mirane cene veljajo samo za lepo, zdravo blago in je zato strogo prepovedano, če bi na pr. kd. hodo gnile paradiznike proda-jati po maksimalni ceni. Kar smo omenili za paradiznike, velja seveda tudi za sadje, za vso zelenjavo, sočvice, za vso povrtnino in poljske pridelke ter sploh za vse blago, ki prihaja na trg in sploh v Ljubljano, da mora biti v dobrem stanju, snažno, zdravo in užitno.

sluje pa tudi kmečka posojilnica. Sadjarstvo in živinoreja dobro uspevata. Obilo mleka gre dnevno iz tomajškega okoliša v Trst. Tukaj je živel in deloval župnik, kanonik pok. Matej Sila, znan po svojih zgo-dovinskih spisih; tukaj je 50 let poučeval pe-tje pokojni Anton Kosovel, ki je že s 15. letom uspešno nastopil s svojim zborom na pevski tekmi in ki je bil izreden glas-beni talent; tukaj se je rodil v domačiji ljub-beni talent; tukaj se je rodil v domačiji ljubljenskih bratov in sester nepozabni pok. pesnik Srečko Kosovel. Ob tomajskih navdihih je zorela njegova pesniška veliči-na.

In nasproti Tomažu znani Avber, ki ima slično lego ko Tomaž. Tudi Avber je eno izmed središč sočnega terana. Tukaj lomijo črn marmor z leplmi, sivimi lisami. Na Gradišču je bil nekoč v rimski dobi grad, o čemer pričajo razne izkopanine. V okolici je črni skriljasti apnenec, ki vsebuje okamenine alg, rib, storžnjakov. Znani sta votlini Trepičica in Jazbina, kjer so živel kraški praprebivalci z jamskimi medvedi. Pri Ponikvah je podzemeljska jama Draga, ki je dolga okoli 300 metrov. Avber je rojstni kraj znamenitega graditelja v ladjedelstvu višjega inženjerja Josipa Pegana. V prijaznih šepoljah je mlín, žaga in velika, sodobna mlatilnica Antona in Draga Turka. Gradišči sta bili tudi pri Sv. Mihaelu nad Stor-jami in v Gradnjah.

V sosednih Dutovljah (Dutogljano) si po slabi polurni hoji od Tomaža. Ob cesti je precej visoko zidovje, ki obdaja vsako domačijo. Tako je v vsem tem okolišu. Grozdje zori večnoma na latnikih, vendar pa je tudi nekaj vinogradov vipavskega ti-pa. Tudi v Dutovljah je mlo, solčno pod-nebje; kraj je zelo priljubljeno letovišče Tržačanov, tukaj je tudi lep sanatorij urad-niške družbe »Mutua«. Poleg terana in sad-ja uspeva predvsem živinoreja, mlekarstvo. Nešteto mlekaric pelje vsak dan mleko v Trst. V občini, ki šteje okoli 2000 prebival-cev, živijo po večini trgovci, obrtniki, kmetje in vinogradniki. Nedavno je tukaj preminil ugleden gospodar, odličen vinogradnik An-ton Lah, ki je doživel lepo starost 68 let. Z njim so izgubile Dutovlje vrloge doma-čine. Svojege družinskega poglavarja bo pogrešala domačija, kjer je bil rojen tudi zaslužni pevovodja in glasbenik Jože Lah, pokojnikov brat, znan in spoštovan Dutov-vec.

V bližnjih Krepljah je zelo razvito ovčje siraštvo, v Brjah je podzemeljska jama »Vodnica«, dolga dva km; tudi Ko-priva in Skopo sta čedni kraški vasi.

S svojimi krajnimi obronki se razprostira dutovljsko tomajski okoliš v severni smeri proti tisti obronki kraški pokrajini, ki pre-ahja v prirodne značilnosti Vipavske doline. In tukaj leži vrh griča ob prehodu s Krasa v Vipavsko dolino.

Med izjemami, ki so hotele prodajati bla-go visoko nad maksimalnimi cenami, pa moramo imenovati prodajalce suhega lipo-vega cvetja. Čeprav so merice odpravlje-ne in prepovedane, so suho lipovo cvetje prodajali še vedno na merice, toda gos-podinjje so opazile, da je na mero kupljeno suho lipovo cvetje pretirano drago in več-krat preplačano nad maksimalno ceno. Da pa prodajalci ne bi bili oskodovali, je bila maksimalna cena suhemu lipovemu cvetju zvišana na 20 L, toda pri tem moramo vse prodajalce tega in drugih čajev opozoriti, da bo odslej nadzorstvo strogo in do skraj-nosti odločno. Pri tem pa opozarjamo, da velja najvišja cena 20 L za kilogram naj-lepšega letošnjega suhega lipovega cvetja na drobno.

Podčrtati tudi moramo, da je bila ma-k-simalna cena kislemu zelju določena v popolnem soglasju z zastopnikom ljubljanskih zeljarjev po obojestranski podrobni kalkulaciji. Pri tem pa moramo spet pod-črtati razsodnost naših zeljarjev, ki pra-vično smatrajo kislje zelje za važno ljud-sko hrano ter upoštevajo težko stanje manj premožnih slojev.

Pri gobah pa opozarjamo, naj bodo tako nabiralki in prodajalke kakor tudi gos-podinjje pozorne na take gobe, ki so bile zmurnje nabrane ter odtajane prinečene na trg. Vse odtajane gobe so zdravju škodljive ter naj jih prodajalke ne prina-šajo na trg, ker bi bile zaplenjene. Edina izjema so mraznice in zimске storovke, ki prineso tudi slano in zmrazal ter so tudi odtajane še užitne brez škode za zdravje. Priporočiti moramo še o gobah, da starej-si rumeni in rjavi ježki, žemljevec in ovčje vimne nekoliko grene. Zato poskusite si-rovko gobo pred uporabo in če sirova goba greni, jo lahko razgrenimo. Grenki okus odpravimo tem gobam na ta način, da pri kuhanju takih gob dodamo litru vode no-vo ženko jedilne sode. S tem postanejo gobe tudi laže prebavljive, zato pa doda-jamo jedilno sodo tudi čebularjem in dru-gim trdim, težje prebavljivim gobam. Spet pa opozarjamo, da so vse preležane, posta-ne in pogrebe gobe zdravju škodljive. Ne kupujte torej preležanih gob ter ne jejte postanih in pogreth gobljih jedi!

Novi tečaji v Italijanskem kulturnem inštitutu

V ponedeljek, 20. t. m. se začneja v Ital-janskem kulturnem inštitutu vpisovanje v letne tečaje italijanskega jezika, kulture in jezikovnega izpopolnjevanja (prvi, drugi, tretji in četrti tečaj). Na zahtevo se lahko prirede tudi posebni pospešeni tečaji ali konverzacijski tečaj za omejeno število oseb.

Kdor je član Inštituta, ima pravico do uporabe knjižnice s knjigami, revijami in listi, dalje si lahko izposoja knjige in se udeležuje vseh prireditev v Inštitutu, kakor so predavanja, koncerti, razstave in poto-vanja.

Vpisnina za letne tečaje znaša 50 lir, za slušatelje univerze 15 lir. Članarina znaša 100 lir za častne člane, 30 lir za navadne člane in 10 lir za slušatelje univerze (izred-ne člane).

Kdor želi kakršnih koli informacij, naj se obrne do tajnice Inštituta, Napoleonov trg št. 6, telef. št. 43-64. Uradne ure: od 10.—13 in od 16.—19.

Ravnateljstvo Italijanskega kulturnega inštituta.

Kočevarji se pripravljajo na odhod Sešitev zbuja zanimanje tudi izven Ljubljanske pokrajine

Kočevje, 18. oktobra. Kočevski rojaki odhajajo v novo domo-vino. Mnogo njih je premožnih posestni-kov, trgovcev, gostilničarjev in raznih dru-gih obrtnikov. Glavno besedo pa ima mla-dina, ki se je že vse poletje pripravljala na odhod.

Ze skoro dve leti se govori o preselitvi Kočevjarjev. Sedaj je stvar postala resna in se vršijo tudi priprave v polnem obsegu. Sešitev Kočevjarjev pa ne vzbuja zanimanja le širom Ljubljanske pokrajine, temveč se-ga tudi v ostale severne dele kraljevine, t. j. posebno Trst in sploh vsi Julijsko Be-nečijo. Ozmelj, ki ga bo zapustila večina dosedanjega prebivalstva, meri nekaj nad 300 km². Poleg obširnih gozdov so tudi ro-dovitna polja in travniki ter mnogi pla-ninski pašniki. S smotnim gospodarstvom bi se lahko poleg šumarstva povzdignila predvsem živinoreja in sadjarstvo do zavi-danja vredne višine. Vaska naselja so str-njena, hiše in gospodarska poslopja po pre-

težni večini udobno in praktično urejena. Splošno razširjeno mnenje, da je kočevska deželica siromašna in pasivna, ne odgova-ja povsem dejanskemu stanju. Radi svoje-glasnega izseljevanja v prekomorske dežele je na Kočevskem primanjlovalo posebno na kmetih delovnih moči. Zato je bilo mnogo rodovitnega sveta prepuščenega materi prirodi. Na drugi strani pa so si številni krošnjari prislužili v svetu toliko, da so si s temi prihranki vzorno uredili svoje domačije. Kakor rečeno, zemlje do-volj, treba je le delavnih in marljivih rok.

Tudi Kočevju kot središču kočevske de-želice bo dana možnost novega razmah-a, prijetnim ljudem pa priložnost novega za-služka. Z ozirom na število prebivalstva, veliko povečanje obrata v premožnosti, lesni in tekstilni industriji, bo treba nado-mestiti odhajajoče trgovce in obrtnike. Prijazno mestece ob Rižni bo s svojim od-ličnim višinskim podnebjem tudi v bodo-čnosti privlačilo letoviščarje in izletnike.

Vinogradi na Koroškem

Koroška je stoletja slovela kot domovina odličnega vina

Celovec, 17. oktobra

Malo je znano, da je Koroška nekoč slo-vela kot blagoslovljena dežela vina. Nezna-no je, kdaj so trto začeli saditi po koroških bregovih, a nekatera znamenja kaže-jo, da so jo že za časa Rimljanov zanesli v deželo, o čemer pričajo številni spomin-ski in rimski kamni.

Da je bila dežela nekoč vinorodna, pa kažejo tudi mnoga krajevna imena, med katerimi je najbolj pogosta Vinska gora, pri Vetrinju pa Vinski vrt. Najbolj boga-to so rodile Lavantinska dolina, Podjuna, Spodnja dravska dolina pa sončni bregovi okrog Milstatskega. Osojskega in Vrbske-ga jezera. Prebivalci Wolfsberga so še leta 1557, spravili lepo mero vina v svoje kie-ti, o čemer priča stara listina v mestnem arhivu.

Najdelj pa se je vinogradništvo na Ko-roškem obdržalo v okolici Žitare vasi. Ži-tarsko vino je stariim Korošcem še v ži-

vem spominu, saj so ga točili še skoraj na pragu našega stoletja. To vino pa je uži-valo velik sloves še daleč preko koroških, pa tudi preko nekdanjih avstrijskih meja. Tako pripovedujejo, da se je španski kralj Karel III. lečil z njim, ko je trpel za neko zeločeno boleznijo. Tedanji avstrijski po-slanik na španskem dvoru pl. Rosenberg je sam naročil »žitarca« v Madrid in kralj je vino tako vzljubil, da je na zaroki prin-cese Marije Luize z Leopoldom Toskan-skim s kozarcem tega znamenitega koroškega vina v roki izrekel napitnico mla-demu paru.

Še leta 1780 so koroški vinogradi obse-gali 224 oralov zemlje in so na leto dajali po 422 starih vrčev boljšeja in 881 vrčev navadnega vina. Do leta 1865. s trtami ob-delana ploskev padla že na 114 oralov, do leta 1864 pa samo na 70 oralov. Ob začet-ku novega stoletja so skušali redke vino-grade v Podjuni vnovič oziviti, toda po-izkus je ostal brez uspeha.

Bosanski muslimani so po poreklu Hrvati Zanimiva izjava italijanskega novinarja

V uglednem italijanskem listu »Il Gior-nale d'Italia« je pod naslovom »Musliman-ska Bosna« objavil Giorgio Prosperi zani-miv članek. Ker bo zanimal tudi naše čitate-lje, ga v izveščku objavljamo:

V uvodu Prosperi ugotavlja, da so Bo-sanci muslimani po poreklu Hrvati. Zgo-dovina te dežele je zelo pisana, toda kljub temu je Bosna hrvaška po rasi, po jeziku in običajih. Skozi Bosno je vodila pot, po kateri so hodili vsi tuji osvajalci. Dežela je doživela močna ljudska gibanja, toda kljub temu ima še vedno hrvaški značaj. Po svoji zgodovini, po jeziku, kakor tudi s stališča antropologije, tako nadaljuje Prosperi, je Bosna od najstarejših časov hrvaška dežela. V začetku je bila katoliš-ka in je ohranila svojo neodvisnost do le-ta 1463., to je do prihoda Turkov. Do tega časa ni nikjer nikakršnega dokumenta, po katerem bi se dalo sklepati, da so v tej pokrajini živeli Srbi, Jeziki, v katerem so pisani bosanski zgodovinski spomeniki v srednjem veku, je tisti, ki ga še danes go-vori večina muslimanov in katolikov v Bosni. Takega jezika, odnosa takega na-rečja, ki se imenuje »ikavica«, ne govori noben Srb v Bosni in izven nje.

V nadaljevanju svojega članka italijan-ski novinar razpravlja o antropoloških raz-likah med Srbi na eni in med bosanskimi katoliki in muslimani na drugi strani. V dokaz svojih izjav navaja Weissbacha, Glücksa in Filipessa. Srbi so se prvič po-

javili v Bosni šele ob prihodu Turkov, ta-ko nadaljuje Prosperi. Njihovo tradicio-na-lo gravitiranje proti Bizancu jih je pri-kelepalo k napadalcem na zapadno rimsko cesarstvo. Srbi so hodili za Turki in za-sedali dežele, ki so jih Turki odvzeli Hr-vatom. V tem času so začeli Bosanci pre-stopati v islam. Mnogi mislijo, da je ta sprememba vere vplivala na narodno za-vest pri Bosancih. Nasprotno pa so si Bo-sanci s tem zagurali močno sredstvo za ohranitev duha in hrvaške rase.

Bosanski Hrvati, piše člankar, so rajši sprejeli islam, kakor da bi popustili proti Srbom-pravoslavcem. S tem so si zasu-gurali možnost, da se povzpno do najvišjih položajev in tako okrepe svoj hrvaški na-rodni duh in popolnoma obdrže dotlej pri-dobljene pravice. Muslimanski Hrvati niso nikdar prenehali čutiti s katoliki-Hrvati, ampak so vedno s ponosom poudarjali svo-je hrvaško poreklo tudi tedaj, kadar so bili na najvišjih položajih turškega cesar-stva. V dokaz hrvaškega značaja musi-manških vasi navaja Prosperi mnoge pri-imke, kakor n. pr. Hrvat, Hrvatčič in Hr-vatović in ime vasi Hrvat. Tudi v samem Sarajevu se del mesta imenuje Hrvati. Turški zgodovinarji in topografi odkrito priznavajo, da je Bosna hrvaška dežela in zato — pravi Prosperi — se ne čudi, če je oče domovine Starčević, govoril o bo-sanskih muslimanih kot o »najčistejši hr-vatski krvi«.

Testament vojaka v vojni

Spričo dejstva, da vladajo v ši-rokih ljudskih plasteh precej nejasni pojmi o tem, kako se dela testament, in pa da je to vprašanje zlasti v času vojne velikega pomena, je celo-lovski »Kärntner Grenzruf« objavil pod naslovom »Vojni testament vo-jaka« poseben članek, iz katerega po-zvemamo:

Testament lahko napravimo pred notar-jem ali sodičem ali pa ga napravimo sami. Če človek sam dela testament, ga mora na-pisati z lastno roko in lastnorčno podpi-sati. Navedba časa in kraja, ko delamo testament, sicer ni neizogibna za veljav-nost, vendar se priporoča. Podpis naj po pravilu obsega ime in priimek volitelja.

Za pripadnike vojske v mobilnem stanju pa veljajo razne olajšave. Vojaku ni treba testamenta pisati z roko, pač pa ga mora podpisati, poleg njega pa ga mora podpi-sati še en oficir ali dve drugi osebi kot prič. Pripadniki vojske na lahko svojo po-slednjo voljo izrazijo tudi ustno pred ofi-cirjem, ki mora še drugega oficirja ali dve drugi osebi pritegniti za prič. O voli-teljevi izjavi je treba napraviti zapisnik, ki ga mora volitelj ustno odobriti, prisotni pa ga morajo podpisati. Mladolletni, to se

pravi osebe do 21. leta starosti, načeloma ne morejo napraviti testamenta, za pripad-nike vojske v mobilnem stanju pa velja izjema tudi v tem pogledu.

V testamentu lahko volitelj postavi ene-ga ali več dedičev, ki so ptem deležni za-puščine. Razen tega pa lahko v testamentu komu drugemu, ne da bi ga postavil za dediča, prepusti kakšno svojo imetje, hišo, denar ali karkoli. Zakoniti dediči nasto-pijo, če volitelj za primer svoje smrti ni s testamentom ali z dedno pogodbo druga-če ukrenil. Zakoniti dediči so sorodniki in zakoniki dede pokojnika. Sorodniki se pri tem dele v različne razrede. Dediči prvega reda so potomci, to se pravi, otroci, vnuki in pravniki. Dediči drugega reda so starši in njihovi potomci, torej bratje in sestre, nečaki in nečakinje itd. — Nezakonski otrok ima nasproti materi enake dedne pravice kakor zakoniki. Nasproti očetu si-ker nima dedne pravice, ostane pa mu pra-vica do vzdrževanja, ki jo lahko uveljavlja nasproti očetovim dedičem.

Glasovi, ki jih je čisto razširni sovraž-nik, da je v načrtu nekašna omejitev so-rodstvenega reda v dednih pravicah, so, kakor za vprašanje od uradne strani, brez vsake podlage.

nica z Bregom, Dolnji in Gornji Logatec, Rakek, Cerkljica, Stari trg in Lož.

III. razred: Vsa stavbna dela, ki ne spadajo v I. ali II. razred.

2) Nove najnižje mezdre so sledeče: Pomožni delavci pod 18 let starosti: I. razred L. 2.60, II. L. 2.35, III. L. 2.10.

Pomožni delavci nad 18 let starosti: I. L. 3.50, II. 3.25, III. L. 3.—. Kvalificirani delavci: (zidarji, tesarji itd.) do 1 leta praktičnega dela v stroki: I. L. 4.10, II. 3.60, III. L. 3.10.

Kvalificirani delavci po 1 letu praktič-nega dela v stroki: I. razred L. 4.70, II. L. 4.20, III. L. 3.70.

Železokrivci, odrarji, mlinerji, ritarji itd. morajo imeti višje mezdre od najvišje mezdre delavcev v dotičnem mezdreni raz-redu.

Vsi delavci, ki so imeli že doslej višje mezdre, obdrže višje mezdre najmanj do zaključka dotičnega dela.

Sklenjena pogodba velja za v zasebna stavbna dela. Za javna dela (gradnja cest, državnih poslopij itd.) pa nova mezdna tarifa določena tekom prihodnjega tedna.

Kronika

Koncert Dopolavora v vevški papirnici

Pokrajinski Dopolavoro v Ljubljani je včeraj popoldne priredil za delavstvo vevške papirnice koncert večjega stila. Doseganje delavcem namenjene koncerte v tobačni tovarni, v Saturnusu in v Stori, je predvajala godba »Zarje«, za večerjšjo glasbeno prireditev pa je bil angažiran orkester in komorni zbor E. I. A. R. iz Ljubljane. Koncert je bil za papirnico velik dogodek. Da bi prireditev potekala brezhibno, so morali zaustaviti ves obrat. Vodstvo tovarne je primerno uredilo veliko, zračno in svetlo dvorano v prvem nadstropju. Uredili so oder za glasbenike in postavili nekaj sto stolov.

Koncert, ki ga je prenašal tudi radio, se je začel okrog pol petih. Takrat so bili v dvorani že vsi zbrani. Prisostvovali so številni odličniki, med njimi poveljnik 21. bataljona »Mortale« major g. Giuseppe Ammassari in njegov pribočnik kapetan N. zaupnik C. O. N. I. pri Vis. kem. Komisarju g. Buratti s svojo gospo, častniki posadke in predstavniki občin. Dopolavoro je zastopal pokrajinski podpoveljnik g. Liberratti, dalje so prisostvovali predsednik Zdrženih papirnic Vevče—Goričane—Medvode g. Ivani Jelacina, upravni svetnik g. dr. Rekar, ravnatelj tovarne dr. Ciril Pavlin, tehnični ravnatelj dr. inž. Miloš Krcota in ostalo uradništvo papirnice, okrog 40 po številu. Vseh gostov je bilo okrog 50, delavcev in delavk pa okrog 400. — Koncert je mojstrsko vodil dirigent g. Drago Mario Šijanec. Orkester je najprej zaigral »Giovinezze«, ki so jo vsi poslušali stoje kakor je sledil izbrani program, ki je obsegal sledeča dela italijanskih in slovenskih skladateljev: Rossini, Semiramiš, vod v opero. Verdi, Trilum, iz Verdijevih oper, Jakl, Cvetič, gozd (valček) in Sedlbauer, Slovenske narodne pesmi. Prve tri komade je izvajal orkester, zadnjega pa orkester s komornim zborom. Prisotni so izvajanju vsakega komada navdušeno ploskali, še posebno pa zadnjemu, ko se navdušenje kar ni hotelo poleči.

Pokrajinski Dopolavoro bo priredil prihodnje dni številne kinopredstave za vojaštvo. Prva taka predstava bo za vojaše 13. topniškega polka pri 1. polku Sardinjskih Grenadirjev in za vojaše 13. topniške čete. Organizacija pa je tudi nabavila prenosno strojno zvočno kino aparaturo za predvajanje zvočnih filmov v katerikoli kraju, ki ima napeljavno elektriko. — Filmske predstave za delavstvo na Taboru so za zdaj izostale, ker bo posloplje v celoti restavrirano. Dela gredo hitro od rok in čim bodo zaključena, bo tudi Dopolavoro nadaljeval započeto delo.

* Nemški gospodarski minister dr. Funk prispe v Rim. V kratkem prispe v Rim nemški minister za gospodarstvo in predsednik nemške državne banke dr. Valtor Funk, da vrne obisk, ki ga je lani napravil v Berlinu finančni minister Ekke. Raffael Ricciardi. Pri tej priliki bo predstavnik nemške vlade s predstavnik Italije obravnavali razna tekoča gospodarska vprašanja. V spremstvu ministra dr. Funka bodo tudi številni nemški gospodarski strokovnjaki, med njimi podpredsednik nemške državne banke dr. Puhl.

* Ustanovitev italijanske trgovske zbornice v Tangerju. V Tangerju se je ustanovila italijanska trgovska zbornica, ki bo poslovala pod nadzorstvom konzularnih oblastev. Za njenega komisarja je bil imenovan inspektor maroških Fasičev.

* Odkritje stare rimske ceste v Budimpešti. Arheološki zavod v Budimpešti je dal budimpeštanski mestni občini pobudo, naj bi se obnovila stara rimska cesta, ki je držala nekoč od rimskega amfiteatra, odkritega nedavno pri Rimskem vrelcu v budimpeštanski okolici, do središča Budima. Cesta, ki izvirja iz časa rimskih legij, je deloma že obnovljena in je široka 32,25 metra. Ob cesti bodo vzpostavili vse spomenike iz rimske dobe, kar so jih zadnja leta odkrili na Madžarskem.

* Zamrznjena vplačila za uvoz blaga iz Nemčije. Na podlagi poziva Visokega Komisarjata vabi Zveza trgovskih združenj v Ljubljani, Gregorčičeva 27, vse trgovce, ki so vplačale med 21. in 31. marecem tega leta po naših denarnih zavodih denarne zneske za uvoz blaga iz Nemčije, da sproti Zvezi trgovskih združenj višino zneska nakazila, denarni zavod pri katerem so zneske vplačale, in nemška trdijo za katero so plačale. Ta nakazila so bila zaradi vojne zaustavljena pri bivši Narodni banki v Beogradu. Skupna vsota vplačil v tem času je bila precej visoka zaradi ugodnega tečaja marke po din 14,80.

* Voz pohištva zgorel. Na cesti proti Portogruaru se je pripetila nenavaden prometna nesreča. Šofer je s tovornim avtomobilom vozil pohištvo, a spotoma je voz ustavil in za trenutni stopil v gostilno na malico. Medtem pa je iz neznanega razloga švignil plamen iz motorja in zapalil tovor. Šofer je z nekaterimi prisotnimi z vsilo sil začel dušiti požar, a ker ni dovolj znal, so morali gasilci prihiti na pomoč. Kljub temu je bilo pohištvo skoraj povsem uničeno in lastnik trpi 20.000 lir škode.

* Smrtna žrtev avtomobilske nesreče. V ulici Casilina v Rimu se je pripetila huda prometna nesreča, ki je zahtevala tudi človeško žrtev. Prav ko je želelo po strmini navzdol, je vozilo odpovedalo zavora in šofer si je zaman prizadeval, da s previdnim manevriranjem uide nesreči. Avto se je nazadnje prevrnil, pri tem pa sta v velikem loču odletela na tla tudi delavca Benedetto Piedanelli in Giovanni Carpinetti, ki sta se nahajala na njem. Carpinetti je na mestu izkvarjen, Piedanelli pa so z nevarnimi poškodbami prepeljali v bolnico.

* Ali ste se že naročili na letošnjo Vodnikovo knjigo, ki izide konec novembra? Za 8 lir boste prejeli lepo ilustrirano Vodnikovo pratio 1942 z izbranimi članki in izredno zanimivo povest Mirana Jarca »Jalov dome«.

IZ LJUBLJANE

u— Ob grobu g. Jožeta Jagodice. V najlepši življenjski dobi se je poslovil od nas splošno priljubljeni g. Jože Jagodic, mesarski mojster na Kodeljevem. Vse prerozano zapušta globoko užaloščeno soprogo in hčerko ter sorodnike pa velik krog prijateljev in znancev. Umrl je kot žrtev dela. V lednici se je prehladil in legel v bolniško posteljo, s katere ni več vstal. Iz prehlada se je razvila zavratna angina. — Pokojnik je bil zelo priljubljen pri vseh, ki so ga poznali, saj ga je vsakdo cenil zaradi njegovega prijaznega, dobrodušnega značaja in njegove ustrežljivosti. Njegovi odjemalci na Kodeljevem so zbrali znesek 500 lir ter kupili venec na njegovo krsto, preostanek pa so izročili kadečemu križu. Če še kdo želi počastiti njegov spomin, je nabiralna pola za prispevek še na razpolago. — Vdovi gospe in hčerki izrekamo iskreno sožalje.

u— Zadnji dan Pavlovecove razstave. V galeriji Obersnel (zgornji prostori) bo to nedeljo še ves dan odprta prva kolektivna razstava akad. slikarja Franca Pavlovec, na to pa se bo zaključila. Razstava je vzbudila splošno priznanje občinstva in kritike ter opozarjamo na nje zaključek vse, ki je še niso obiskali.

u— Diplomirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gđ. Marica Hočevar, gđ. Günther Schorn, Marjan Novak, Miloš Abram, Emil Auersperg, Peter Glebov, vsi iz Ljubljane, Mirjan Ivančič iz Novega mesta in Janez Tominec, Ljubogojna pri Horjulu. Čestitamo!

DIPLOMIRANI DENTIST ZA ZOBODRAVSTVO IN ZOBNO TEHNIKO

Gabrijel Lukič

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 75
sprejema od 9. do 12. in od 14. do 18. ure

u— Jutrišnji koncert skladateljice Mirce Čančine, ki bo ob 20. uri v mali Filharmonični dvorani in na katerem bosta sodelovala poleg avtorice operna pevka Valerija Heybalova in violinist Karlo Sancin, ima naslednji spored: Preludij in Uspavanka za klavir; Med nama je vse polno zlatih nit, Trenotek in Pomlad je prišla, sopran solo s spremljevanjem klavirja. Vizija in Romanca za violino in klavir. Drugi del nam prinaša skladbe iz mladinske zbirke avtorice. Najprej za klavir: Mali plesni impromptu, Mladinska igra, Valček, Komar in Muha plešeta, Kmečki ples. Nato pesmi za sopran in klavir: Pesem o rožici, Mene ni požela kosa, Mesec je vstal. Tretji del ima naslednja dela: Retovje, fantazija za klavir. Pesem begunke in Nesreča, za sopran in klavir ter fantastični kolo za klavir. Večina teh skladb bo na jutrišnjem koncertu prvič javno izvajana. Predvsem opozarjamo na lepe sosespeve. Začetek koncerta točno ob 20. uri. Predprodaja vstopnic v Knjižarni Glasbene Matice.

MEHANIČNA PREDILNICA

Uvoz surogatov

M. JAGER, Sv. Petra cesta 17

Fuzine

u— Nov grob. Umrla je soproga bivšega trgovca ga. Josipina Vovkova. Pogreb bo v nedeljo ob 15. iz kapele sv. Jakoba na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. Pokojni blag spomin, željujčim svojem naše iskreno sožalje!

u— Najdena denarnica. V soboto dopoldne je nek član ljubljanske Opere našel ob tramvajski progi pri Mestnem domu denarnico z večjo vsoto denarja in zbirko fotografij. Denarnico je po vsej verjetnosti izgubil italijanski vojak in jo dobil v našem uradništvu, dnevna redakcija.

u— Neimenovana je darovala v počastitev spomina pokojnega dr. Pavla Kravca Učiteljskemu odboru za socialno pomoč Lir 1000.— Odbor se ji najlepše zahvaljuje.

u— V pisarni Kolodvorskega misijona v Slomškovi ul. 1 naj se oglase: Gabrovac Josip, Cesta v Mestni log 58, Gasparič France, Žolgerjeva 6, Slanič Herman, banska uprava V. odd. Kos Anica, Rimska št. 9, Kern Marta, Rožna dol. št. 1. c. XIII, Novak Ivan, Vodovodna 50, Vodopivec France, Oražnova 5, Vogelnik Josip, Bleiweisova 27, Vazzaz Jelica, Kernikova ul. št. 6, Roman Stana, Podjunska ul. dr. Töne Sapla, Puharjeva 16, Zelenko Ivan, Tyrševa 31/II, Zamejic Ema, Zarnikova št. 1, Zore Kati, Kolodvorska 8, Železnik Rozl, Javornikova 5, Zemlja Franc, Karlovska cesta, Zveza društev privatnih namencev, Delavska zbornica, Društvo inženjerjev, Zvezda.

Grobnice in spomenike kamnoseka stavna dela izvršuje po nizkih cenah kamnoseški kiparsko podjetje

FRANJO KUNOVAR
p. topališče Sv. Križ — Ljubljana — Tel. 49-09.

u— Vrtljak ob Tržaški cesti. Na desni strani Tržaške ceste med milarno in Stanom in domom se je ustavilo manjše potujoče zabavišče. Kar čez noč je bil postavljen vrtljak, poleg njega pa strelišče. Otroci iz okolice so se takoj zbrali okrog vrtljaka, ki je živo poslikan s podobami najubnejše fantazije. Za malo zabavišče pa se zanimajo tudi odrasli, saj se marsikdo nekaj krat rad zavrti na vrtljaku in poskuša svojo spretnost in mirno roko na strelišču. Lepo vreme bo brez dvoma ugodno uplivalo na obisk potujočega zabavišča, ki se je prvič ustavilo na tem koncu Ljubljane.

u— Nekaj nesreč. 66-letni posestnik Ivan Leben iz Horjula je bil včeraj po opravkih v Ljubljani. Peljal se je s tramvajem in prežgadol izstopil. Pri padcu je dobil poškodbe na glavi. 34-letni občinski sluga iz Dolenje vasi Ludvik Kozina je nallagal hlode. Po nesreči se mu je eden zvalil na desno nogo in mu jo zlomil. Posestnikova hči iz Hotedrske Marija Korenova je tako nesrečno skočila z voza, da si je zlomila desnico. 30-letni čevljarški mojster Fr. Ložar iz Ljubljane je doma padel in si zlomil levico. Pri regulaciji Malega grabna je bil zaposlen 67-letni

Fran Zupan. Vagonček mu je stisnil nogo in mu jo močno poškodoval. Na krožni žagi si je porezal prste na desni žagarški delavec iz Velikih Lašč Jože Meden. Ko je v gozdu nabiral suhla, je 76letni Franc Kotnik z Bloka po nesreči padel in si zlomil desno nogo. Vsem ponesrečencem so nudili zdravniško pomoč v ljubljanski bolnišnici.

VEČJE INERATNO PODJETJE

isče agilnega in komercialno večjega inseratnega akviziterja

s poznanjem inseratne stroke v komercialnem in tiskarsko-tehničnem pogledu ter z znanjem slovensčine, italijanščine in nemščine v govoru in pismu. — Lastnoročno pisane ponudbe s kratkim življenjepisom, sliko in navedbo referenc naj se pošljejo oglasnem oddelku »Jutra« pod šifro »Inserat 1941«.

u— Nedeljsko zdravniško dežurno službo bo opravljali od sobote od 20. do ponedeljka od 8. ure jutraj mestni zdravnik dr. Debelak Gvido, Bleiweisova, prej Tyrševa cesta št. 62/I. Telefon št. 27-29.

u— V soboto in nedeljo ob 19. (7.) Veseli teater! Preskrbite si pravočasno vstopnice!

III. revija plesne glasbe

zadnja ponovitev v nedeljo 19. oktobra ob 10. uri v Franciškanski dvorani

u— Hiša na Mestnem trgu 8, ki je prešla ena polovica potom dražbe, druga polovica potom nakupa od Hraninice Ljubljanske pokrajine v last trgovca g. Evgena Tujčeta, je bila po trdki Slokan vsa obnovljena in ima prav čedno lice. Mestni trg je s tem zopet pridobil.

u— III. revija plesne glasbe. V nedeljo 19. t. m. ob 10. bo v Franciškanski dvorani zadnja ponovitev te uspele prireditve. Predprodaja vstopnic v cvetličarni Herzmanjki. Cene znižane.

u— Zamenjava šoferjskih izkaznic. Opozarjamo vse šoferje, da se bo vršila te dni zamenjava šoferjskih izkaznic. V ta namen se dobe vse potrebne tiskovine in navodila pri Pokrajinski delavski zvezi, sindikatu prometnih delavcev, skupini šoferjev, Miklošičeva cesta 22/I, levo. Uradne ure od 10. do 12. dopoldne.

Iz Novega mesta

u— Nevarna prometna nesreča. V četrti okoli pol 12. ure dopoldne se je pripetila na pričetku Kandidskega mostu prometna nesreča, ki je radi srečnega naključja ni zahtevala človeških žrtev. Iz Zabeje vasi je pripeljal z veliko brzino lahek osebni avtomobil in hotel zaviti na most. V istem trenutku je pribrel po klancu iz Grma težak tovorni avto, ki je tudi vozil s precejšnjo brzino. Oba vozila sta z vsi silami zavrla vozili, vendar je bil trk neizogiben. Težak tovorni avto je zadell osebnega od strani in ga odrinil. Pri tem je bil osebni avtomobil težko poškodovan, obo vozila pa sta zadobila le lažje praske.

u— Operni in baletni večer. Zaradi tehničnih zaprek je moral biti preložen operni in baletni večer na torek, 21. t. m. Na tem večeru, ki bo ob 19. uri v Prosvetnem domu, sodelujejo primadona Mila Kogojeva, prva operna baleta Erna Moharjeva in Boris Pilato in dirigent dr. Danilo Svara. Spored za ta večer je izredno skrbno sestavljen. Predprodaja vstopnic v knjižarni Krajec.

u— Zasedanje davčnega odbora. Prihodnji teden se prične v Novem mestu zasedanje davčnega odbora. Zaradi tega je te dni mestna občina razgrnila v svojih uradnih prostorih sezname davčnih osnov vseh davčnih zavezancev na območju novomeške občine, kateri so vsem interesentom vsakodnevno na vpogled med uradnimi urami na mestni občini.

u— Sport v nedeljo. Po daljšem presledku bomo imeli v nedeljo ponovno zelo pester in bogat sportni spored. Dopoldne ob 10. uri bodo na idiličnem igrišču ob Kriki tekmovalca za srednješolsko lahko-atletsko prvenstvo. V nedeljo dopoldne ob 15. pa bo na kandidskem stadionu velik lahko-atletski miting za prvenstvo soške divize.

Iz Trebnjega

u— Dagon živine. Prehranjevalni zavod Visokega Komisarjata za Ljubljansko pokrajino priredi v torek 21. t. m. v Trebnjem uradni sejem za klavno živino. Trebnjski uradni sejm so na glas najspelejših v Pokrajini in je zopet pričakovati, da bodo na ta sejem dolenski živinorejci prignali precej živine.

u— Kostanj nabirajo. Na Dolenskem, posebno v okolici Čateža je precej užitne kostanje, ki je letos dobro obrodila. Ker je cena ugodna, so se ljudje, zlasti mladi, vrgli na nabiranje kostanje, ki jim prinaša znaten zaslužek. Kostanj pošilja jo v Ljubljano.

u— Gradnja sadne sušilnice. Po dolgotrajnih pripravah je sadjarsko društvo v Trebnjem pričelo graditi veliko moderno sadno sušilnico. Ker razpolaga društvo s jako plemeniti denarnimi sredstvi, manjka pa za dovršitev zgradbe še precej gradbenega materiala, bo uvedena nabiralna akcija. Velikega pomena te važne sadjarske naprave menda ni treba še posebej poudarjati in smo uverjeni, da rročji naših sadjarjev ne bo nikdo odrekal.

Iz Trsta

Dvajset mest na carini razpisanih. Z ministrskim odlokom je razpisanih 20 volonterjev skupine B za carinarice in tvorniške davčne urade. Prošnje je treba vložiti do 6. novembra. Podrobnosti so na razpolago pri Fr. Finančni upravi.

Zborovanje trgovcev tekstilne stroke. V četrti popoldne so se člani Sindikata trgovcev z manufakturnim blagom in konfekcijo zbrali na sestanek, da se porogovore o položaju svoje stroke. Na sestanku so bila dana podrobna navodila glede na prijavo zalog, ki mora biti opravljena do 20. t. m. in o načinu prodaje po racionalizmu.

Iz Goriške pokrajine

Uspeh potujočega kina. Pred dnevi smo poročali o prihodu potujočega kina, ki ima aparaturo montirano na avtomobilu. S predvajanjem filma »Človek in zemlja« je obiskal že celo vrsto kmečkih vasi in predstavil je prvo stvarstvo na tisoče gledalcev. Poleg filma »Človek in zemlja«, ki predstavlja glavno točko sporeda in ki ga je izdelal urad za tisk in propagando Fašistične zveze kmečkih delavcev, je bilo predvajanih še več manjših filmov, ki so naletli na lep uspeh.

Po nesreči obstreljen. V goriško bolnico so pripeljali šele 30letnega posestnika Mihaela Dornika iz Šmartna-Kojskega. Ko je delal na njivi blizu svojega doma, je bil iznenada iz lovške puške ranjen v desno nogo. Neprevidezni lovec, ki je zagrešil poškodbo, se je za ranjenca takoj zavezal in mu nudil prvo pomoč, nato pa poskrbel za prevoz. — Prav tako je moral v bolnico 36letni delavec Franc Šimoc iz Kobariča. Zaposlen je bil pri urejanju telefonske napeljave, pa mu je padel težek kabel na glavo.

Z Gorenjskega

Tatvine po hlevih se množe. Zadnji čas so po vseh zelo pogosti primeri, da neznan storilec iz hleva odčenejo živino. Te vrste tatvine so včasih vrše na prav drzen način. Tako je zadnjič neznan tat odvedel posestniku Francu Lotricu v Dražgošah v Selški dolini dve leti staro govedo rdeče barve z belimi marogami, vredno 150 nemških mark. Z storilecem poizveduje žandarmerija.

Tatvina kolesa. Z dvorišča neke gostilne na Brezjah je neznan storilec odpeljal delavcu Francu Perču s Tabora pri Naklem možko kolo znamke »Veko« s tvorniško številko 82.145, vredno 50 nemških mark. Za tatom ni sledu.

Iz Spodnje štajerske

Nov župan v Ljubnem. Po odhodu dosejanega vodje krajevne skupine in župana Alojzija Kohla je bil za novega vodjo in župana postavljen Anton Adelmann, star nacionalnosocialistični bорец, kakor piše o njem graška »Tagespost«.

Ce izgubiš nakaznico za obleko... Listi opozarjajo konzumente, da morajo nakaznice za obleko varno hraniti, zakaj za izgubljeno nakaznico izdajajo gospodarski uradi nadomestilo samo v primerih, kadar je izguba stvarno dokazana in potrošnika ali njegovega zakonitega namestnika ne zadene nobena krivda. A preden gospodarski urad za izgubljeno nakaznico izstavi nabavnico, se v vsakem primeru podrobno prepriča o dejanski potrebi prosilca, ki jo oceni z zelo strogi merili.

Nov načrt Maribora je pravkar izšel v založbi Mariborske tiskarne in v izdaji političnega komisarja za mesto Maribor. Načrt ima obliko priročne knjižice in stane cno nemško marko.

Premiera opere »Mutterfly«. V četrti je bila v mariborskem mestnem gledališču prva predstava Puccinijeve opere »Butterfly«, našudirana z domačim ansambлом in je doživela pri občinstvu navdušen sprejem. Delo je režiral upravnik Robert Falzari, orkester je vodil šef Opere Richard Dietl, naslovno vlogo pa je pela Marija Reicheltova.

Umiranje in rojstva. V prvi polovici meseca oktobra je bilo v Mariboru rojenih 56 otrok, smrtnih primerov pa je bilo 24.

Smrtna kosa. V mariborski bolnišnici je umrla 46-letna Helena Tratnikova, žena železniškega uslužbenca, na svojem domu na Koroski cesti pa 70-letni krojaški mojster Filip Komar.

Težka nesreča otroka. Jože Goleš, 11-letni sin prevoznika v Mariboru, je v ponedeljek zvečer prav pred očetovim domom na Tegelthoffovi cesti doživel nerodno nesrečo. Ko je eden izmed očetovih voz pripeljal domov in je hlapec pravkar obrnil konje na dvorišče, je hotel skočiti na voz, pa je padel naravnost pod kolesa. Fantu je kolo hudo zmrcvarilo levo nogo nad koleno.

Dve nesreči pri delu. V Tuzemem je bil 54letni delavec Jožef Pintar zaposlen pri kopanju temeljev za novo tvorniško stavbo. Ko je pomagal prelagati vodovodno cev, ga je zasula težka gmeta zemlje, da mu je nevarno ranilo hrbtenico. V resnem stanju so ga prepeljali v bolnico. — Žrtev nesreče pri delu je postala tudi 23letna tekstilna delavka Marija Jerenkova, ki jo je ročaj stroja z vsilo udaril ob desno koleno. Tudi njo so z vozom Rdečega križa prepeljali v bolnico.

S poda je padel. V Slivnici je 47-letni cestni delavec Franc Godlar iz Stare vasi pri nekem kmetu prenočeval na podu. Stavba je precej visoka in Godlar je po lestvi plezal do svojega ležišča, pa je v temi zgrešil klin in padel v globčino. Pri padcu si je nalomil hrbtenico in dobil tudi nevarne notranje poškodbe. Z vozom Rdečega križa so ga prepeljali v mariborsko bolnico. — Prav tako je moral v bolnico poštini uslužbenec Franc Klemenčič iz Maribora, ki je v bližini elektrarne ure pred mariborskim kolodvorom padel s kolesa in se počečel po obrazu in po rokah.

Krava je povrgla trojčke. Posestnik Avgust Zladič v Framu ima šestletno kravo pingavarske pasme, ki je doslej že štirikrat povrgla dvojčke, zadnjič pa kar trojčke, bikca in dve telčki. Mlade živali so povsem zdravo razvite in so tehtale pri rojstvu 107 kg. Da krava povzre trojčke, je v resnici zelo redek primer.

Tatvina v vlaku. Trgovcu Francu Schützju iz Trbovelj je nekoč v vlaku od Zidanega mostu do Trbovelj ukradel aktovko iz rjave svinjskega usnja, v kateri so se nahajali razni predmeti.

Vlom v zidnico. Neznani storilec so vlomili v zidnico posestnika Alfreda Safina na Vinskem vrhu pri Ptuj. Odneli so mu plena v vrednosti 105 nemških mark.

Iz Hrvatske

Visokošolska ustaška četa uvrščena v poglavitno telesno gardo. Poglavitnik je podpisal zakon, po katerem se visokošolska ustaška četa za svoje velike zasluge pri ustanovitvi in izgradnji nezavisne države Hrvatske uvršča v poglavitno telesno stražo. Ker visokošolci zaradi preda vanj ne morejo zdaj vršiti aktivne službe, bodo začasno tvorili rezervno telesno stražo.

Ustanovitev milice. S posebnim zakonom je bila ustanovljena železniška milica, ki bo imela nalogo zagotoviti varnost na hrvatskih železnica in omogočiti nemoten železniški promet.

Zahvalna služba božja. V sredo je bila v cerkvi sv. Marka zahvalna služba božja v povodu 10letnice atentata na poglavitnika, ki se je zanj srečno iztekel. Tega dne je minilo tudi pol leta odkar se je poglavitnik vrnil v domovino. Službi božji je prisostvovala celokupna vlada z vsemi državnimi tajniki in zastopniki ustaškega pokreta.

Nazadovanje brezposelnosti. Borza dela v Zagrebu objavlja, da se število brezposelnih na področju nezavisne države Hrvatske stalno manjša. Medtem ko je v avgustu bilo še 4077 brezposelnih, se je to število v septembru zmanjšalo na 2049.

Slovenski učitelji na hrvatskih šolah. Hrvatski listi objavljajo poziv ministrstva za uk nekaterim slovenskim učiteljem, naj takoj pošljejo potrebne listine zaradi prevzema službe v nezavisni državi Hrvatski. Med imenovanimi so: Josip Rupnik, bivši upravitelj meštanske šole v Slovenski Bistrici, zdej v Varcar Vakufu, Fortunat Turk, bivši učitelj meštanske šole v Ormožu, zdej v Novem Vinodolskem, Ivan Kranjčič, absolvent višje pedagoške šole v Zagrebu, Marta Okorn, absolventinja višje pedagoške šole, Lovro Farazin, bivši učitelj na meštanski šoli v Ptuj in njegova žena, sedaj v Novski, Ana Bezek, bivša učiteljica meštanske šole v Vojniku, zdej v Banjaluki.

Iz Srbije

Nov srbski finančni minister. Namesto obolelega odstopilnega finančnega ministra Dušana Letice je prevzel vodstvo ministrstva dr. Dušan Djordjević, ki ministrstvo zavezal visok položaj v istem ministrstvu.

Izgradnja beograjskega pristanišča. Zaradi dejstva da ima beograjsko pristanišče zelo ugodno zemljepisno in prometno lego in je ob enem važna prekladalna postaja iz srednjeevropskega gospodarskega prostora, se izgradnja beograjskega pristanišča tudi po vojni nadaljuje s podporo nemških upravnih organov. Obalne naprave na desnem bregu reke so v dolžini 1 km že končane. Dogotovljena in že v rabi so pristanjska skladišča, ki pokrivajo skupno površino 4500 kv. metrov. Nemčija je poslala in montirala že 4 žerjave, enega 3—5-tonskega in enega 20-tonskega. Ob obali tečeta dve progi, tretja pa vodi za skladišči. Ceste čez progah je tlakovano. Ze dogotavljeni del pristanišča, ki služi tudi osebnemu prometu, bo pozneje uporabljen samo za prekladalno postajo, saj je v zadnjih letih bilo letno okoli milijon ton prometa. Novi pristaniški del, ki je zdej v gradnji, bodo uporabili za osebni promet. Zaradi porušenih mostov je osebni promet tako narasel, da je dosegel onega iz leta 1930., ko je znašal 3 milijone oseb.

Naše gledališče

Drama.

Nedelja, 19. oktobra: »Hamlet«. Izven. Zateček ob 17.30. Konec ob 21.
Ponedeljek, 20. oktobra: Zaprtro.

Shakespearejev »Hamlet« je tragedija neodločnega značaja. Usoda nesrečnega danskega kraljeviča, ki jo je oblikoval Shakespeare, je delo univerzalnega značaja, v katerem so genialno zajete tehtne misli o življenju in silah, ki ga oblikujejo in usmerjajo. V blestečem prevodu pesnika Otona Zupanciča, v novi režiji dr. Krefta, s sceno glasbo dirigenta D. Zebreta in popolnoma novi zasedbi vlog, je uprizoritev tega dela zanimivost prve vrste. Naslovno vlogo bo igral Slavko Jan.

Opera.

Nedelja, 19. oktobra: »Netopir. Izven. Zateček ob 18.15. Konec ob 21.
Ponedeljek, 20. oktobra: Zaprtro.

Straussov prekipeljavčiji dunajski temperament prihaja v njegovi opereti »Netopir« do popolne veljave. Šampanjsko penca se glasba, njena melodioznost in živahna ritmika nosijo prešerno dejanje, ki pomeni za poslušalca resnično vever in užitka poln večer.

Vsi otroci, ki so sodelovali lani pri uprizoritvi mladinske igre »PRINCESKA IN ZMAJA«, naj se javijo v nedeljo ob 10. uri dopoldne v Operi.

Rdeči

Mikica

Čez dve uri sedi Mikica spet v svoji kletki. Sopiri se, čopka, teka sem ter tja, draži Murčeka in misli na sitne male osebe, ki bi se bile skoraj stole na njeno naklonjenost.

»Ljubo doma, kdor ga ima,« konča Mikica svoje modrovanje.

5. Huda noč.

Mrak se čedalje bolj gosti, po kotih je že čisto črno. Plavutka ždi med svojimi algami. Mikica pa čepi na palčki in skuša zaspati. Iz kuhinje se sliši rop posode, Evčina mama pomiva. Evica sedi na zaboji za premož in se uči, tatek pa kraljuje v naslanjaču, poslušajo radio, bere časnik in kadi pipo.

Ko igra radio »Špansko serenado«, Murček vstane, zazeha, se pretegne, nato pa počasi odkoraka proti odprtemu oknu. Ko gre mimo Mikice, se pomenljivo obliže. Potem pa — hop, skoči na okno. Pod oknom raste drevo, na drevesu čaka Murček očarljiva gospodična Sivka. Murček skoči k nji in se ji podoba, na kar skupaj izgineta v temi.

Radio preneha, ker se družinica spravlja spat. Kmalu vse utihne, le nekje na srednjem vrtu pojeta Murček in Sivka v srce segajoče romance.

Končno se Mikici le posreči zadremati. Glavico vtakne pod perotko, zatise očke in se našopiri. Kmalu jo zaziblje spanec.

Sredi noči pa prigomazi k nji drobna, komaj vidna rdeča pegica. Po nožici pleza med perje, zabode rilček v Mikičino kožo in prične poželjivo srkati dehtečo, toplo kri. Dalj ko pije, bolj se debeli, in nazadnje je kakor lepa, okrogla pičica. Nekaj časa počiva, nato se odpravi po nožici nazaj na palčko in se skriva v razpoki.

Mikica se zbudi. Le kaj jo tako skeli in srbi po trebuščku? Nejevoljno se popraska s kljunom, a trebušček jo od tega le še huje srbi. Kaj takega se ji še ni primerilo. Srbi in ščemi jo čedalje bolj, in Mikica je vsa iz sebe, saj ne ve, da je prilezlo še mnogo pik, ki vse pijejo njeno kri. Trebče pičice so isto kakor pri človeku bolhe. To so pršice ali pičije uši.

Vso noč se uboga Mikica muči in praska, obra in skače, tako jo srbi. Se le ko se zgoraj zjutraj Murček vrne z nočnih pohodov ter leže v svoj košek, in ko zvezdice zbledijo in izginejo, šele tedaj srbenje nekoliko poneha. Mikica je zaspana in utrujena, našopiri se in zadremuje.

V špranji na palčki pa se gnete petnajst debelih pršic in v miru prebavljajo kri, ki so jo izpile ubogi, drobni Mikici.

6. Na vrtu.

Lepo nedeljsko dopoldne je. Mikica veselo čivka, skače po palčkah in naga-

ja Murčku. A muc je danes slabe volje, ves sitem je in čemer. Ko je ponoči kakor navadno prišel k Sivki v vas, ga je ta sprejela z ostro nabrušenimi kremplji. Pihala je in jezo renčala, nazadnje se je celo zakadila vanj. Ko bi se ji ne bil dovolil hitro umaknil, bi mu bila še oči izpraskala in rep odgriznila. »Tako se mi poberi!« je kričala nanj. »In da se ve ne prikažeš pred mojo hišo!« Da, da, ravno tako je bilo. In muc je celo videl, da se tam v kupu slame nekaj giblje. Bili so Sivkini otročki štiri mlade mačke. Sivka se je bala da jih Murček ne bi požrl, pa ga je rajši zapodila.

Danes je muc slabe volje ker ve, da so se krasni večerni spretnosti z zmerom končali. Mikica tega ne ve, zato je močno začudena ko se Murček zanjo nič več ne zmeni.

V sobo pride Evica, pogleda v kletko in vzame Mikico na prst. »Čvrk, črrii, kekeke!« se radostno zasmije piček in spleza deklici na ramo. Evica odide po starih škripajočih stopnicah na vrt. Po potkah in stezicah stopa. Mikica pa se ji vrti na rami. Potem sede Evica na klopec, otiček pa ji srfota z ramena v travo. Medtem ko plete Evica pahovko, skače Mikica po travi, kliče vrabčke in žveči na gredicah solato.

»Čiv, čiv, živ, živ,« si radostno prepeva. Hop, se spotakne nad bilko in pade na kljun. Nato pobrba pod listom bele marjetice in se nastavi soncu, da jo greje v hrbet.

Velik, lep čmrlj pribrenči mimo in se zaleti Mikici v glavo. Kako se piček ustraši! Potem pa se ujezi in steče za njim. Le kam se je skrila, grdoba? Mikica sede spet v travo. »Nekam vroče postaja,« si misli, »v roso se pojdem okopat.« In gre. Počasi in oprežno krene med grmičke košatih potonik. Tu je senca in rosa se še ni posušila. Mikica se zapraši in zafrfota v visoki travi, da se bilke priklanjajo in pdaajo na Mikico debele kaplje. Vsa zmršena in mokra odskaklja nato med kamenje, kjer se danes gotovo sonči njen prijatelj Tinček Martinček.

Res, tam na kamenju sedi drobni, ljubki Tinček in s črnimi očesi krotko gleda v lepi božji dan. Ko Mikica prifrfo, se Tinček močno razveseli.

Z repkom zamahne v pozdrav in pravi: »Zelo mi je bilo dolgčas, res zadnji

čas, da ste prišli.« Potem sedeta in se prijetno pomenkujeta. Piček občuduje lepo Mikino perje, pičku pa je najbolj všeč Martinčekovi zali, dolgi repek, ki ga je v krasnem loku položil poleg sebe. Tinček nato pripoveduje strašno, resnično zgodbo, kako bi ga bila kmalu postovka požrla.

Evica ta čas pridno plete. Rdeče, rumene in modre niti se prepletajo med

seboj. Se le ko zazvoni poldne, se spomni pička.

»Mikica, Mikica!« Nič. »Mikica, Mikica!«

Mahoma se pripodi po travi modra kepica, za njo pa pridirja sosedova Sivka. Moj Bog, kako se Evica ustraši! Hitro zgrabi Mikico. Sivka pa, ki je presenečena obstala, dobi zausnico, da se opoteče.

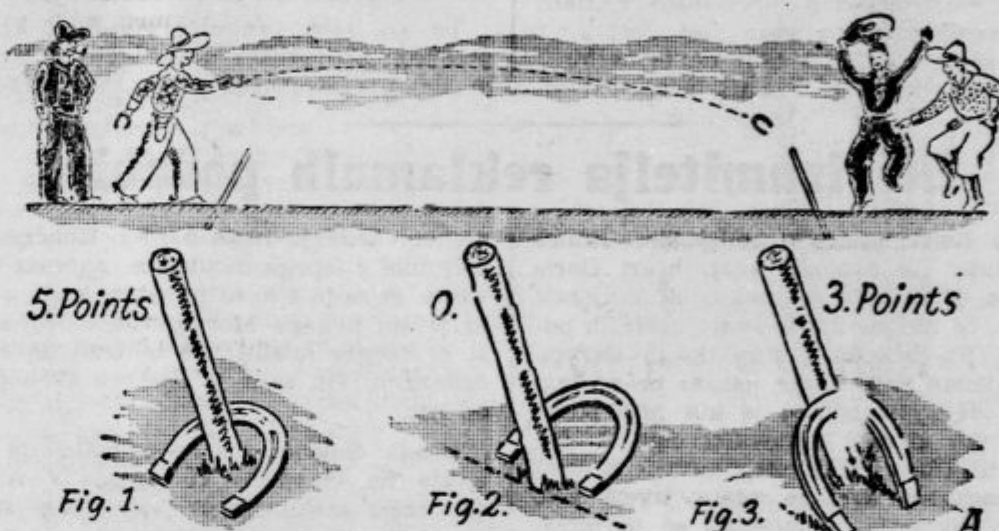
(Dalje prihodnjič.)

Ameriška cowboyska igra

Ameriški cowboy (izg. »kávboj«) se ne more tolikanj ponižati, da bi se igral z navadnimi obroči zato si je izmislil igro s podkvasi. Kdor bi se je rad naučil, naj posluša:

Priskrbi si 4 podkve in dve železni, približno tri četrti metra dolgi cevi. V razdalji 10 m zabij te cevi poševno v

cowboysko »leaner«, ki šteje 3 točke: da ga napraviš, mora pasti podkve tako, da sloni ob kolu (slika 3); dober nasprotni igralec ti jo sicer lahko spet odbije, tako da gredo tvoje 3 točke, po vodi če pa niste napravili ne »natika« ne »naslonca«, tedaj pogledajte kateri podkve leži najbližje pri kolu

zemljo; ko je to storjeno, se igra lahko prične. Najbolje se igrajo štirje ki se razdele na dve stranki. Risba kaže, kako se igralci postavijo: dva črna proti dvema belima. Kakor vidite, stojita zmerom po dva nasprotna igralca skupaj.

Dva igralca pri enem izmed kolov dobijo zdaj vsak po 2 podkvi, ki jih zaporedoma vržeta proti nasprotnemu kolu; gre za to, kateri se mu najbolj približa. Ako vrže podkve tako, da oklepa kol, kakor kaže slika 1, si dosegel »natik« — najimennitnejši lučaj, ki šteje 5 točk. Če nastane dvom, ali je res »natik« (»ringer« imenujejo cowboys ta lučaj), tedaj poskusite položiti kratko paličico tesno k obema koncema podkve; ako vam je kol na poti, tedaj »natika« ni (gl. sliko 2). Drugi najboljši lučaj je »naslon« (po

in šteje za vsako svojo podkve, ki leži bližje od najbližje nasprotnikove podkve, po 1 točko (kakor pri balinanju). Kadar so vse štiri podkve vržene in je uspeh ugotovljen, mečeta igralca pri kolu, ki je bil zdaj za cilj, iste štiri podkve nazaj. Točke obeh igralcev vsake stranke se seštejejo, in stranka, ki prva doseže 21 točk, je dobila igro. Če igraš s sestrico ali kako drugo deklico, ji dovoli prednost, da sme pri metanju stopiti 2 koraka naprej.

Na prvi mah se ti »natik« ali »naslon« ne bo zlepa posrečil, a vaja te bo kmalu storila mojstra. Izurjeni cowboys napravijo na vsake tri lučaje vsaj po en »natik«.

Manica:

Stric s košem

»Oho, stric! Vi in vaš koš — pozdravljen! Zdaj pa kar v koš posezite in nam brž postrezite!«

Na to iskreno prošnjo je dobričina stric koš na tla postavil, si klobuk popravil, hitro v koš posegel in otrokom takole postregel:

Prijatelj Matevž in Šimen sta spala na svislih. Obema so se pritaknile prečudne sanje. Pa kako različne sanje! Matevžu se je sanjalo, da sedi na prelepem vrtu, izpod neba pa kar dežujejo cekini in se grmadijo v bleščetih kupih okrog njega. — Šimen je pa v sanjah doživel nekaj strašnega. Ta rezež je sanjal, da pada v globoko brezno, iz katerega sikajo strupene kače in druge ostudne pošasti.

Zdaj mi pa, otroci moji, povejte, kateri izmed teh dveh prijateljev je bil na boljšem? Matevž ali Šimen?

»Gotovo Matevž!« je zaklicala večina otrok.

»Jaz pa mislim,« je pomodroval mali Danček, »da je bilo za oba enako. Saj so bile samo sanje.«

Stric se je zasmejal:

»Niste pogodili, otroci, niste. Ti, Danček, tudi ne!«

»Pa kako, stric? Da bi bil Šimen...«

»Da da, otroci,« se znova zasmije stric. »Šimen je bil na boljšem. To drži. Le pomislite! Matevž, ko se je prebudil, je bil gotovo zelo žalosten, ker so vsi kupi cekinov, ki jih je videl v sanjah, izpuhteli v nič. Ali Šimen! Ko je odprl oči in videl, da ne leži v kačjem breznu, ampak na svoji seneni postelji, je bil brez dvoma jako vesel in srečen. da je samo sanjal. Torej je bil Šimen vsekako na boljšem!«

In zadaj je stric svoj koš na rame in stopil spet na belo cesto...

Uganka zamožanka

Tistemu dečku, ki je sedel na griču in na katerega je pokazal Martinček, je bilo namreč tudi Polde ime. Ta Polde je bil seveda še pred Martinčkom gori, torej je bil prvi na griču — Polde.

Rešitev rebusev

April, Mirnapeč, dan, podlistek

Dobra gospodinja
štedi v naprej

Dobra gospodinja skrbi za to, da ji vsaka reč dolgo traje. Obleka, ki strpi za dve drugi — to je velik prihranek! Pa ne samo obleke, nešteto drugih reči je v gospodinjstvu, za katere moramo skrbeti, da se prehitro ne pokvarijo in obrabijo. Vsa umetnost pa je v tem, da hitro zagrabimo za vsako drobno delo in da poznamo nekaj majhnih gospodinskih skrivnosti.

Pri obleki, ki se prične trgati, nikakor ne smemo čakati, da se še bolj natrga, brez odlašanja moramo popraviti škodo, prav tako pa moramo vsako jutro skratiti in pregledati obleko, ki smo jo nosile prejšnji dan. Vsak madež, ki ga pri tem opazimo, je treba takoj očistiti, če si hočemo obleko dolgo časa ohraniti lepo. Zelo dobro je, če obleko, ki smo jo nataknile na obešalnik, čez noč obesimo k odprtemu oknu. Nočna vlaga bo izgladila vse pomekane robove in tako si prihranimo preveč pogosto likanje, ki škoduje blagu. Pri moških hlačah pa bo dobra gospodinja že v naprej obšla spodnje robove z močnim trakom in sicer znotraj, da prepreči sečfranje blaga zaradi hoje. Tudi kolena moških hlač je dobro podložiti, da se preveč ne izobličijo.

Kaj pa nogavice? Na peti in na prstih, kjer se najbolj drgnejo ob obutev, jih znotraj podložimo s koščki mehkega platna, ki jih pršujemo na nogavice z gostim vodom. Tudi s čevlji je treba previdno ravnanje. Nikoli ne nosite istega para dva dni zapovrstjo, temveč čevlje po možnosti menjajte! Po uporabi jih natlačite s časopisnim papirjem in posušite jih daleč od peči! Podplate je treba od časa do časa namazati s kakšno masčobo, da postanejo nepropustni za vlago in bolj trpežni.

Tople domače obleke

S kurjavo bomo letos štedile. Zato je tem bolj važno, da smo doma kar se da tople oblačene, če nčemo prezebati. Najbolj topla domača obleka je seveda tista,

Moda in dom

ki sega do tal, napravimo pa si jo iz svilnatega perhanta ali iz flanele. Vendar pa to še ne zadošča, domača obleka nas bo resnično grela le tedaj, če jo tudi toplo podložimo. Če nimamo na razpolago vatalna, uporabimo v to svrhu staro pleteno jopico, ki je že tako oguljena in slaba, da je ni več moči nositi preko obleke. Tudi s starim pletenim telovnikom si lahko pomagamo, saj je najbolj važno, da nam greje podloga hrbet in prsi. Če si letos ne nameravamo nabaviti nove domače obleke, potem poskusimo vsaj lansko obleko opremiti s kako podlogo, da se bomo v njej čim udobneje počutili. Tudi iz starega, močno ponošenega plašča si lahko napravimo zelo toplo domačo obleko, ki seveda ni tako dolga, kakor če bi jo ukrojile iz novega kosa blaga, a je zato, ker je kratka, tem bolj pripravna za domače delo. Takšno obleko opremo s oplečkom in velikimi žepi iz živobarvnega žameta ali volnene flanele, da je videti bolj prikupna.

Iz manjših kosov blaga

Dandanes, ko nam pride vse prav, si pomagamo tudi z manjšimi kosi blaga, da si izpopolnimo zimsko garderobo. Saj si marsikatera od nas še dolgo ne bo mogla privoščiti cele nove obleke, še in še bomo morale obračati staro obleko in jo prenoviti, kakor se bo pač dalo. Zelo pripravna je bluzasta, komaj do pasu segajoča jopica, ki jo lahko nosimo v zvezi z vsakim starim krilom ali s staro obleko, da zakrijemo vse njene nedostatke. Takšno jopico napravimo iz nevelikega kosa karirstega ali živobarvnega blaga, ki se sklada z večino naših oblik. Kos žameta ali lepe svilne pa uporabimo zato, da napravimo

prekrižan odprt telovnik, s katerim okusno poživimo svojo staro popoldansko obleko (slika).

Kako ohranimo
kostanj do pomladi

Mi vsi dobro vemo, da ima kostanj izredno mnogo redilnih snovi. Koliko je siromakov, ki jim mora kostanj v teh težkih časih nadomeščati druga jedila! Pri nas je dosti kostanjev, le to je škoda, da kostanj po navadi ne vzdržimo dolgo in se začne kvartiti. Vendar pa ga je moči vso zim ohraniti, če ravnamo z njim pravilno. Najbolje je, če pobereмо kostanj z ježicami vred, ne da bi ga oluščili, dodamo pa mu seveda tudi že izpadle plodove. Vse skupaj stlačimo v kad ali sod kakor zelje, ki bi ga radi kisali. Vrhno plast pokrijemo na debelo s kostanjevim listjem. Tako pustimo kostanj približno tri tedne, lahko pa tudi delj. Potem ga stresemo iz sode, izluščimo iz ježic in vložimo v dovolj velik zaboj med vlažno mivko. To storimo takole: na dno posujemo za dva prsta debelo mivko, nanjo naložimo plast kostanjev (in sicer eno samo vrsto, plod ob plodu), nato zopet za dva prsta peska itd. Na vrhu moramo biti pesek. Zaboj hranimo v hladni zračni kleti, kostanj pa, ki ga hočemo uporabljati, zajemamo z večnico s peskom vred iz zaboja. Ostali kostanj pa seveda zopet dobro pokrijemo z mivko.

Domači sadni kis

Kis napravimo same iz sadja, ki ni več za drugo uporabo. V poštev pridejo jabolka, hruške, grozdje, pa tudi olupki in obrezki so dobri. V primerno lončeno posodo stresemo narezano sadje in razne sadne ostanke. To mešanico zalijemo s toplo vodo, da pokriva sadje, in dodamo še nekaj močnega vinskega kisa. Lonec zavremo s platneno krpo in postavimo na vrh štedilnika ali kam drugam na toplo. Sadje dodevamo v lonec, kadar imamo kaj čistih odpadkov in olupkov, vedno sproti pa ga moramo zalivati s toplo vodo, da je pokrito. Kar je nagnitega ali drugače poškodovanega sadja, vse lepo očistimo in obrežemo. V približno 6 tednih se tekočina skisa in tedaj dobimo dober kis, ki je tudi izredno zdrav. Odlijemo ga, počakamo, da se stisni in sede gošča na dno, potem pa ga precedimo in mu po potrebi dodamo še za malenkost vinskega kisa, preden ga spravimo v steklenice, ki jih dobro zamazamo. Tako si lahko v jeseni napravimo domačega kisa za vse leto.

Protih prhljaju

Mnogokrat je prhljaj prvi znak nastajajoče plešavosti, zato ga moramo pravočasno odpraviti. Toda v borbi proti prhlja-

ju nam ne more pomagati eno samo sredstvo, kajti prhljaja je več vrst, predvsem pa razlikujemo suhega in mastnega. Mastni prhljaj nastane, če izloča koža preveč masčobe, odstranimo pa ga tako, da si umivamo glavo z milnim špiritom in vročo vodo, sprva vsak dan, nato vsak drugi

in tretji dan, ko pa koža na glavi neha srbeti, vedno redkeje. Suh prhljaj je običajen pri suhih laseh, ki so brez leska. Tudi pri pogosto umivani glavi, toda ne z milnim špiritom in tudi z običajnim šamponom ne. Pri suhem prhljaju priporočamo za pranje glave rumenjak, ki mu primemo pol žlice ricinovega olja in nekaj kapljic ruma. Ko pa se lasje zopet preveč osuše, jih namažemo z mandeljevim oljem, ki ga s prsti dobro utremo tudi v lasišče. Uporaba alkoholnih lasnih vod škoduje pri suhem prhljaju!

Obnovite naročnino!

Nedeljska križanka

1	2	3	4	5	6	7		8		9	10	11		12	13
14										15				16	
17				18			19	20	21	22			23		
24			25			26		27		28			29	30	
31		32			33		34		35				36		
37				38		39			40		41		42		
43					44				45		46		47		
48					49				50					51	52
		53		54				55						56	
57	57a					58		59					60		
61						62			63					64	

Vodovarstvo: 1 italijanski operni kompozitor (Cavalleria Rusticana), 8 utežna enota, 14 država v USA Severni Ameriki, 15 Turški plemiči, 16 japonska dolžinska mera, 17 del (srbsko), 18 hrvaška kratka za »novo leto«, 19 svetopisemska oseba, 22 vojna (srbohrv.), 24 dva soglasnika, 25 staro mesto v Campagna, 27 rešiti, 29 reka in mesto v Rusiji, 31 ribolovska potrebščina, 33 boginja mavrice, 35 kratka pri podpisih, 36 mesto v Dalmaciji, 37 zaliv v Sredozemskem morju, 39 pripadnik severnoevropskega naroda 40 mrtvoud, 42 vrsta zemlje, 43 slavni pesnik avtor »Demonas«, 46 črna pecivo, 48 zelenica, 49 celota vseh delov kake skupine 51 veznik, 53 staro mesto v Lakoniji sedaj Vitiolo, 55 luteranec, ki je prvi preustavil biblijo v slovenščino 57 reka v Sibiriji, 59 mesto v Dalmaciji, 60 pozornica, 61 veznik v latinščini, 62 del voza, 63 indijansko plemje v Peruju, 64 egipčanski sv. bik.

Navpično: 1 filozofija, 2 pripojitev, priklopitev (tujka); 3 števnica, 4 kem. znak za kalcij, 5 reka v Italiji, 6 slavni italijanski pevec, 7 medmet, 8 del hiše, 9 nota 10 narod v Evropi, 11 Uranova žena (po grškem bajestovju), 12 ploskovna mera, 13 mesto v Italiji, 20 mesto v Ameriki, 21 sijaj, 23 francoska kolonija, 25 soli so-

literne kisline, 26 borilišče, poprišče, 28 jadecavec v želodcu, 30 otčaja v Pacifičnem oceanu, 32 ni pijan, 34 polotok na Jadranu, 38 nemški predlog, 41 doba v razvoju zemlje, 44 mesto v Italiji, 45 mesto v Bolgariji, 47 muslimansko svetišče v Mekki, 50 oklopni voz, 52 indijski denar, 54 ime hrvaškega prevajalca Velikanova, 56 prodstavnik svoje vrste, 57a) transcoški veznik, 58 oblika pomožnega glagola, 59 nota iz so/minizacije.

Rešitev nedeljske križanke

Vodovarstvo: 1 avtomobil, 9 prstani, 16 elaborat, 17 srakoper, 18 rak, 19 Kalabrija, 21 od, 22 Pen-klub, 23 klerik, 26 si, 27 ergo, 28 sopran, 29 tvor, 31 unijaj, 34 otep, 36 aorist, 38 samouki, 41 Sturnia, 42 bel-lung, 42 ts, 43 kvart, 45 palica, 47 Ital, 49 Narte, 51 Apatin, 53 komet, 55 latrina, 57 ona, 58 ak, 59 Jukon, 60 Ciril.

Navpično: 1. aerostatika, 2 Vladivostok, 3 tak, 4 Ob, 5 moker, 6 orangutan, 7 bal-kon, 8 Ital, 9 pri, 10 Rajko, 11 skalp, 12 to, 13 aparat, 14 ne, 15 Irak, 17 Srb, 20 burja, 22 Periklej, 24 Eroica, 25 Ines, 28 stoa, 30 Or, 32 Istran, 33 Amper, 35 Parnas, 37 sv(et)i, 39 ulani, 40 kipar, 44 ralo, 46 atol, 48 am, 50 tt, 52 in, 54 tu, 56 Ivan) C(ankar).

Življenje viteza Sinjebradca

Arheološko društvo v Nantesu je poslalo vsem podobnim društvom v Franciji poročilo o zanimivih izkopavanjih ki jih je vršil v občini Saint-Etienne-de-Mer-Morte 19-letni študent Maurice Rondeau. Ta izkopavanja, združena s arhivalnimi raziskavami, se ne tičejo nič manj nič več nego prošega viteza Sinjebradca, Gillesa de Rais. Rondeau je pred časom prišel na počitnice v omenjeni mali kraj in ga je začelo živo zanimati, kar so si pripovedovali kmetje v zvezi z nekimi razvalinami, ki naj bi predstavljale Sinjebradčev grad. Že prej je bilo znano iz stare listine, da je neka vdova Edelinova iz tega kraja vložila tožbo proti strašnem vitezu, ki da je bil ugrabil in razsekal njenega sinčka. Druga listina pripoveduje, da je Gilles de Rais zasledoval nekega svojega neprijatelja in je ob tej priliki nasilno vdrl v cerkev v istem kraju. Rondeau je hotel doznati, dali predstavljajo omenjene razvaline res Sinjebradčev grad, prošil je župana, naj mu dcvoli izkopavanja, župan se je navdušil za stvar, zbral med prijatelji nekaj denarja, nekatere mladi kmetje pa so kot prostovoljci kopači pomagali študentu pri njegovih delih. Zgodba Gillesa de Rais je prilično znana. Bil je eden izmed vojaških poveljnikov, ki so spremljali Ivana d'Arc pri zasledbi Reimsa. Mladi, lepi in pogumni vitez je ugaljal Ivani ter kralju Karolu VII. ki ga je imenoval za maršala Francije. Po žalostnem koncu Device orleanske se je silno bogati vitez vrnil na svoja posestva. Štel je komaj 27 let, pa se je odpovedal vsem stremljenjem po moči in slavi. Predal se je uživanju, njegovi glavni strasti sta bili gledališče in cerkev. Da bi zadostil svojemu nagnjenju za gledališče, je uprizoril sijajne »misterije«. Tako je 140 igralcev in 500 stativov na njegove stroške sodelovalo pri uprizoritvi »Misterija o zasledbi Orleansa« ob obletnici te zasedbe. Oblečena, v kateri so nastopali sodelujoči, so bila iz svile, zameta in brokata, a sama kulisa oprema za posredne prizore je veljala vsaka posebej celo imetje.

V svojem navdušenju za cerkveno petje pa je Gilles de Rais osnoval »kolegij«, ki ga je sestavljalo nad petdeset godbenikov in pevcev. Spremljali so ga na vseh njegovih potovanjih, med katerimi je vlek s seboj tudi velike, zložljive orgle. Nekega dne, ko je vodja njegovega »kolegija« zapel posebno lepo, je Gilles de Rais sklenil, da ga napravi za škofa. Obrnil se je v Rim in je svoj namen res dosegel.

Vse to na je veljalo ogromen denar, tudi veliko Sinjebradčevu imetje je začelo kopneti. Njegova posestva so šla druga za drugim. Vitez je začel v kaj nepriznani položaj. Nekega dne, ko je zaostan romal po angleških ulicah in si belil glavo, na kakšen način bi prišel do denarja, sta dva stražnika privlekla mimo njega nekega jetnika.

»Pravijo o njem, da zna izdelovati zlato,« sta dejala stražnika vitezu.

Gilles de Rais si je dal jetnika izročiti in možak mu je pokazal staro alkimistično knjizuro ter ga uvedel v osnovne pojme skrivnostne vede. Mesec dni pozneje je Sinjebradec pozval k sebi najbolj znane evropske alkimiste, med njimi je izbral nekega dr. Prelatija iz Florence, s katerim je začel klicati zle duhove, da bi mu spremenjili svinec v zlato. V aktih k poznejši sodni obravnavi proti njemu so se nam ohranila imena teh zlobcev: bili so Belcebub, gospodar carstva teme z bikovimi rogi, netopirjevimi krili, račjimi nogami in levjim repom; dalje Satan, ki se je proglasil za osebnega Kristovega sovražnika, in Baran, u'v hudič, ki so ga čarovniške knjige le malo cenile.

Toda zlobci so se iz Sinjebradca norčevali. Nekaj dni se je Prelati zaprl v Belcebubovo svojo alkimistično delavnico, da bi tam dobil srebrno nalico v zlato. Alkimist se je malo preveč zamudil pri tem delu, nastopil Gilles je zlomil ključavnico in vdrl v delavnico. Prelati je ležal popolnoma mrtva na tleh.

»Belcebub mi jo je grdo zaigral,« se je pritoževal naslednji dan. »Najestvo v zlato je premenil srebro v vino.«

Stvar se je končala s tem da je najhujši Gillesov zli duh dr. Prelati prepričal vi-

teza, da stvar ne bo uspela, če ne bosta hudičem na čast začela moriti otroke. Tedaj je začel Rais potovati od gradu do gradu po Bretaniji in Poitouju, povsod, kamor je prišel, so izginjali dečki in deklice. Z magijo se je bavil Sinjebradec od l. 1434., prišli in usmrtili so ga šele l. 1440. — a v teh šestih letih je okrog dve sto otrok postalo žrtev njegove strašne zablude.

Razprava proti njemu je zbujala velikkansko pozornost, ljudska pripovedka se ga je polastila in ga kaj kmalu združila s mitom o Sinjebradcu, ki je umoril svojih sedem žen. Toda v razpravih aktih ni nobene besedice o kakšni ženski izkovanjanja v Gillesovem gradu Chantoce so spravila na dan samo otroške kosti.

A petnajst dni potem, ko je Rondeau začel kopati med razvalinami gradu v Saint-Etienne-de-Mer-Morte, je odkril v skalo vsekano dvorano, ki je bila 8 m dolga in 3 m široka. Ali je bila to dvorana, v kateri je Gilles s Prelatijem klical hudiče in uganjal krvave obrede? Dosegli so to dvorano zaman iskali. Nekoliko dni pozneje pa so kopači našli ženske kosti in zobovja zverin.

To so zelo zanimive najdbe, ki nam utegnejo posvetiti z novo lučjo v življenje in dejanje strašnega viteza Sinjebradca!

Hči izumitelja reklamnih podob

Ko je umrl ameriški milijarder James Buck Duke, je zapustil svoji hčeri Doris imetje, ki je znašalo več nego 700 milijonov dolarjev, če niti ne upoštevamo nešteti posesti, ki jih je imel v Ameriki in Evropi. Vse ta denar si je Duke nabral po zaslugi majhne ideje: izmislil si je kot prvi podobice, ki jih zbirajo kupovalci cigaret, čokolade itd. Doris Duke pa je navzlic ogromnemu bogastvu svojega očeta živelja zelo nesrečno življenje, obkoljevali so jo mole-dovalci in drugi nalležneži, grozili so ji ugrabitvi otrok. Že v svojem šestnajstem letu je imela trop občudovalcev in snubačev, o katerih pa si je mislila, in to gotovo ne brez upravičenosti, da sanjajo bolj o

njenem denarju nego o njej. Končno se je zaljubila v lepega mladeniča, Jamesa Cromwella, in se je z njim poročila, kajti o njem, ki je sin nekega Morganovega družabnika, si ni mogla misliti, da bi težil za njenim denarjem. On sam je namreč še bogatejši od nje.

Mlada človeka sta se odločila, da bosta živelja na Havajih. Ti veljajo v Ameriki za deželo zaljublencev. »Po drugi strani«, sta dostavila precej prozaično, »je na Havajih davek na dohodke manjši nego v Združenih državah pod tistim psevdosocialističnim izsiljevalcem, ki se imenuje predsednik Roosevelt«.

Drobne zanimivosti

Kitajce je včasih težko razumeti. V Kajfeng-fuju v Honanu obstoji ambulatorij, ki ga vodijo italijanske usmiljenke. Med zadnjo ali predzadnjo državljansko vojno so prinašali tja na stotine ranjenih vojakov. Sestre so jim pomagale, kakor so vedele in mogle, če je bilo treba, so odrezale tudi kakšno roko ali nogo. Opravljale so svoje delo usmiljenja tako dobro da je

ob koncu vojne prišel sam general zmagovalec k njim, da se jim zahvali. Ob tej priliki je dejal, da hoče v Kajfeng-fuju ustanoviti vseučilišče, center zapadne kulture, v to svrhu pa bo potreboval njihovega sodelovanja. Ko so sestre nemile, da njih praktične sposobnosti v kirurških zadevah še ne jamčijo za to, da bi bile sposobne učiti, je general odgovoril, da jim pač ne bo treba poučevati kirurgijo, temveč — glasbo. Mnogo kitajskih študentov se želi izobraziti v tej muzični stroki. Če znajo sestre tako dobro rezati roke in noge, jim bo tem lažje igrati klavir...

V življenju psov ustreza eno leto sedmim letom človeškega življenja. Morda srečujemo zavoljo tega včasih kakšnega psa s filozofskim značajem...

Louis Lemery, v prvi polovici 18. stoletja predsednik fizikalne fakultete v Parizu, je napisal »Razpravo o živilih po narčnih kemije in mehanike«, v kateri je posvetil poseben odstavek kumaricam. Po njegovem »vsebujejo mnogo flegme, osvežujejo in gasijo žejo, ublažujejo razvnete soke in vročo kri. Kadar je vroče, so kumarice posebno priporočljive mladim ljudem z ognjevitim temperamentom in jezoritim nagnjenjem. Toda stare osebe s flegmatskim temperamentom bi se jih morale izogibati.«

Judovski prerok so bili, kakor ugotavlja »La Stampa«, vsi antiklerikalci in antisemiti.

Tipizirani čevlji na Madžarskem

Madžarska vlada je odredila tovarnam obutve, da morajo odslej izdelovati samo takšne poenotene čevlje z usnjenimi podplati, za katere je izdala točna tipizacijska navodila. Madžarske tovarne čevljev izdelujejo za sedaj 100.000 parov, čevljarji pa 150.000 parov enotnih čevljev, ki jih je v trgovinah ta mesec že dobiti.

J Marquand

HVALA LEPA, GOSPOD MOTO!

»Brezumnik sem bil,« se je obtoževal. »Mar bi bil davi pravil svoje slike in svoj porcelan v banko! Zdal moram nekaj ukreniti, zadnji čas je, da najdem rešitev.«

»Če res tako mislite, vam še vedno ostane policija,« sem ga opomnil. Knez se je porogljivo zasmejal.

»Mislim sem, da ste dovolj znani z našimi napravami in veste, kako malo si more človek pomagati z našimi uradniki. V teh časih je zmerom negotovo, h komu se nagibljejo njihove simpatije; raziskovate, do koga bi se lahko z zaupanjem obrnil, pa ne utegnem. Položaj je tak, da terja hitrega ravnanja.«

Misel, da hoče knez nekaj ukreniti, se mi je zadelala spriču vsega, kar je prej govoril, nekam smešna.

»Moj veliki prijatelj je nedosleden,« sem dejal. »Dopustek, da bi se kdo utegnil polastiti Pekinga je bil v mojih očeh od sile fantastičen. «Namesto da bi se predal dogodkom, jih skuša zaježiti. Kolikokrat ste mi že razlagali knez Tung, da so sile ki se jim človek zman upira!«

»Ne govorite neumnosti,« je rezko odvrnil knez. »Zdaj ni časa za filozofiranje. Torej mi ne verjamete? Nu, morda boste verjeli, kadar bova oba mrtva jutri zjutraj ko bodo ulice preplavljene s krvjo. Treba je hitro nekaj storiti. Iti morava v Poslaniško četrt, dobiti pravico...«

Vzklik Nore Jovcevega ga je prekinil.

»Tom, Tom, zunaj so ljudje vsa hiša jih polna!« je v razburjenem glasom reklo dekle.

S knezom sva morala biti močno zatopljena svoj razgovor. Vsekako nisem prav do trenutka, ko

se je Nora oglasila, opazil nič neobičajnega. Sprejemni paviljon je imel dvojna vrata, druga drugim nasproti. Knez Tung in jaz sva stala sredi dvorane, približno na pol poti med obojimi. Ob Norinih besedah sem se obrnil in videl, da stoje na obeh pragovih ljudje, ki ne spadajo h knezovemu maloštevilnemu osebju. Oblečeni so bili v tisto sinje blago, ki je značilno za Kitajsko... možje zajetne rasti in odličnih obrazov. Na oko niso bili videti meščani. Njihova obližja so imela okorne erte in potuhnjene obraze. V velikem številu so prihajali skozi vrata in kakor po načrtu zasedali dvorano. Tisti mah, še preden sem se utegnil vprašati, kdo so in kaj kaže storiti, sem začul njihovo težko dihanje in smrad po česnu, s katerim je bila prežeta njih sapa, mi je udaril v nosnice. Knez Tung jih je zagledal menda v istem trenutku, in to, kar je storil, je bilo v čudovitem skladu z vzgojo mandžurskega plemiča. Odprl je pahljačo in dejal:

»Prepozno. Vu Lo Fengovi ljudje so tu. Bojim se, da je to konec.«

Čprav nisem vedel, zakaj, sem vendar slutil, da utegne imeti prav in da je konec najinih poti blizu. Obrazi nepričakovanih gostov so razločno jasno potrjevali to verjetnost. Ta čas so se bili v krogu razpostavili okoli naju. Smrad po česnu je bil do-torej prevzel ozračje, da je vsaj mene že obhajala slabost. Knez po svoji strani je imel najbrže tisto ravnodušnost do neprijetnih duhov, ki je odlike njegovega plemena.

Podobne obraze sem bil sicer že prej videl, toda nikoli ne v tolikem številu. Isti pečat sem bil videl na črtah odslavljenih vojakov in ujetih razbojnikov. Vsi novodošli so imeli neki poseben izraz ki je skupen upornikom v vsakem delu sveta. Vendar so mi bili vsi, morda zato, ker sem imel zmerom vtis, da so Kitajci najkrotkejša ljudstvo na svetu. Nehote sem pomislil, da bi se moralo ozračje le malce izpremeniti, pa bi postali vsi ti ljudje

vljudni in dobrodušni kakor vrli pekinški meščani, med katerimi sem bil živel toliko časa. V celoti je bil njihov izraz bolj osupel kakor surov; bil je zavzeti izraz ljudi, ki jih spravlja usoda v položaj, za katerega niso ustvarjeni. Nesreča jih je bila prisilila, da so postali razbojniki, a vljudnosti in potrpežljivosti njihovega plemena jim ni mogla vzeti. Ponavljam, da sem celo zdaj še čutil nekakšno naklonjenost do te vojačine. Ne vem, kaj mi je bilo, a nisem je mogel vzeti za resno.

Opazil sem, da je bil vsak izmed vsiljivcev vzlic razcapani kuljevski obleki in pošvedranim copatam oborožen s samokresom in redeniki. Spominjam se, kako me je ob pogledu nanje prešinila misel, da njihovo orožje ni na mestu, ker ti ljudje ne pripadajo prosvetljeni sedanjosti. Vse bolj je bilo podobno, kakor da nas je čudež prestavil nazaj v bajeslovne čase srednjega veka. Pomislil sem, da je Kitajski prav za prav zmerom takšna, če ji le količjak odlučič skorjo neodločnih prizadevanj, da bi se posodobila. Njen napredek se venomer spotika ob njeno častljivo preteklost.

Sredi teh nedolčnih dojmov se je polastila mojih možganov jasnejša, neposrednejša misel. Kar koli so bili ti vsiljenji, vsekako so bili zmorni, da nas ubijejo. Vprašanje je bilo samo, ali je zanje bolj pripravno, da store to takoj ali kasneje. Knez Tung je bil očitno mojih misli. Videl sem, kako je ravnodušno in brez radovednosti romal z očmi od obraza do obraza. Pahljal se je kar naprej, zakaj vročina v dvorani je postajala dušeka. Videti mi je bilo, da ne pričakuje nikake milosti. Jaz za svojo osebo sem se zavedal, da prisostvujem prizoru, kakršni so se neštokrat ponavljali skozi vso zgodovino Nebeškega cesarstva. Poslednji, trudni ostanki nekdanih osvajačev so čakali, da jih izpodrine nov osvajač, kakor terja neogibni razvoj; drugega se niso nadejali. kakor tudi Mandžurci niso pričakovali nič drugega kot vseobče klanje,

ko so za časa boksarske revolucije zavezniki vko-rakali v Peking.

Knez Tung ni zapravljal časa z jalovimi vprašanji. Oči so mu bile obstale na poveljniku, kovzem severnokitajskem kmetu z rumenkasto poltjo in rumenkastimi očmi nepopoljšljivih kadilcev opija. Knezu ni bilo do tega, da bi zvedel, kako se je tem ljudem posrečilo priti do nas, s spretnostjo ali pa po izdajstvu služabnikov. Kazal ni ne ogorčenja ne začudenja; samo srepo je pogledal kozavca in ga vprašal:

»Kaj želite?«

Kozavcu se je zdelo to vprašanje pametno. Z g'asnim ploskom je položil roko na kopito svojega samokresa, kajti Kitajcem so teatralne geste všeč; nato je odprl usta in odgovoril v trdem narečju, kažoč razdejane zobe:

»Poveljnik Vu Lo Feng želi videti vas, tega tujca in to žensko. Če se branite iti k njemu, vas takoj pobijemo.«

Izbera je bila preprosta. S presenečenjem sem začutil, da se ne bojim. Le to mi je bilo težko verjeti, da sem res tu, udeležen v takem prizoru. Vzrok je bil morda ta, da se v deželi, kjer človeško življenje nima visoke cene, telesni strah izpreminja v komaj še valžno vznemirjenost. Zdal, ko sem se mahoma našel v sicer poznal, ki pa nisem nikoli pričakoval, da bi ga kdaj sam videl, sem bil nemara preveč zavzet nad nezasiščenostjo tega, kar me je obdajalo, in prepoln radovednosti, da bi se bil mogel bati. Knez se je naglo odločil, čeprav brez navdušenja.

»Gremo,« je rekel. Nato me je otožno pogledal in šepnil:

»Slutim, da me bodo mučili. To je bridko.«

Il Duce a Forlì — Duce na obisku v Forliju

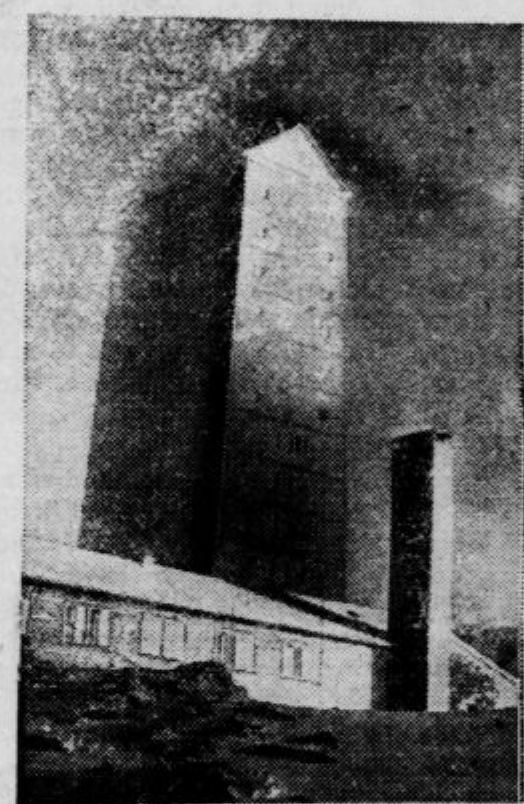

Visoke cene za francoske impresioniste

Pri Hansu Langeju v Berlinu se je vršila te dni po daljšem času javna dražba slikarskih del iz kroga francoskih impresionistov. Ker so njihove slike zelo redke, so bile tudi cene izredno visoke. Dve Monetovi sliki, »Cvetoče makovo polje« in »Pogled na doždevno palačo v Benetkah«, so prodali n. pr. za 60.000 oziroma 45.000 mark, 38.000 mark je vrgel damski potre, ki ga je bil Monet izdelal v pastelni tehniki, 76.000 oziroma 64.000 mark je bil donos za dve sliki Toulouse-Lautreca, in sicer »Prvo triko«, ter Mlada dekleta«.

ki jo je bil Courbet napravil v Frankfurtu ob Meni. Prodali so jo za 148.000 mark. Za 52.000 mark je šlo neko tihožitje istega mojstra. Tudi Renoirrove slike so šle za visoke vsote. Najdražja je bila neka njegova pokrajina iz okolice Antibesa, ki jo je neki ljubitelj kupil za 30.000 mark. Na isti dražbi so prodali nekatere slike akademskih mojstrov 17. stoletja. Van Goyenov »Pogled na Delft« je dosegel 38.000 mark. Med nemškimi slikami 19. stoletja je doseglo neko Menzlovo delo 35.000 mark.

La stazione di televisione — Televizijska postaja

sulla vetta del Brocken in Germania con la sua torre emittente di 66 m — na vrhu Brockena v Nemčiji z oddajnim stolpom, ki je visok 66 m

Stara ljubezen ne zarjavi

Znani ameriški filmski igralec Harry Grant šteje sicer že precej več nego petdeset let, a zadnjič se je pojavil v poročnem uradu v Los Angelesu v spremstvu lepe, tridesetletne gospe in velel: »Zelim se omožiti s svojo ženo št. 5. in se poročiti znova s svojo ljubljeno bivšo družico Gladys.« Strogi poročni uradnik je pogledal igralca s pogledom, kakor da se hoče prepričati, ali se Grant ne norčuje iz njega, toda stvar je bila res ta, da se je Harry Grant, junak številnih avantur z ženskami na platnu in v življenju, vračal k »star-tarju« z namenom, da se poroči s prvo ženo, od katere se je ločil pred osmimi leti. Časnikarjem, ki tega dogodka seveda niso zamudili, je izpovedal, da je ves ta čas obžaloval tisto svojo ločitev.

Električno motorno kolo

Kakor poročajo iz Berna, je neki tehnik izumil električno motorno kolo, ki ima prikolico z generatorjem in baterijo akumulatorev. Kolo prikolice je v zvezi z generatorjem, ki nabija baterijo, ta pa spravlja v tek motor, ki poganja kolo. Vozilo ima v ravnini akcijski radij 60 km. V klanec poganja vozač kolo z nogami brez vsake težave, navzdol pa se baterija polni sama, čim doseže vozilo brzino 15 km na uro. V brzini 25 km na uro je baterija nabita z 12 amperi. Tako se izkorišča energija, ki jo proizvajava vozilo samo, kadar vozi prosto navzdol.

A NEKDOTA

Po nekem pogonu, ki ga je priredil vladar neke dežele pred prvo svetovno vojno, so se gonjači zbrali in prihodnji vladar je nagovoril višjega gonjača, krepkega sedemdesetletnika: »Kako gre, Martin? Še vedno zdrav?«

»Hvala lepa, kraljevo visočanstvo,« je odgovoril starec, »že gre, človek postaja pač vsak dan starejši in neumnejši.«

»Nu, nu,« je dejal vladar z nasmehom, »jaz sem vendar starejši od vas, a tega, da bi človek postajal čedalje neumnejši, nisem opazil.«

»Da, kraljevo visočanstvo,« se je odrezal gonjač, »človek sam tega seveda ne opazi, pač pa drugi ljudi!«

VSAK DAN ENA

»V vili, ki sem jo kupil po vašem posredovanju, so ščurki — kako naj se ravnam?«

»Počakajte, da-li jih ne bo prejšnji lastnik v roku treh mesecev zahteval kot svojo last. Če tega ne stori, jih lahko smatrate za svojo last!«

SPORT

Pet tekem z žogo

bo danes na štirih igriščih za prvenstvo SNZ

Kakor smo že večkrat opozorili, bo današnji športni spored v našem mestu po dolgem času spet nekoliko enotnejši — saj smo zdaj že nekaj tednov hoteli od igrišč do igrišč na razna športna tekmovanja — in bo obsegal samo pet nogometnih tekem.

I. razred

Ob 14.45: Jadran : Mars in ob 16.15: Ljubljana : Svoboda, obe na igrišču Ljubljane in
ob 16: Hermes : Grafika na stadionu Hermesa v Šiški.

II. razred

Ob 10: Slavija : Mladika in ob 16: Moste : Korotan, obe na igrišču Mladike.

Nogometni pari, ki jih je usoda za danes vrgla v prvenstveno borbo, so vsak po svoje zanimivi in gotovo bo v vsaki tekmi

ostali zagrebški klubi Hašk, Concordia in Željeznikar.

Med prej omenjenimi izločilnimi tekmami za vstop v državni razred je osištiki Hajduk v prvi tekmi zmagal nad Viktorijo iz Zemuna z 1 : 0.

Zadnjo nedeljo se je v Zagrebu začelo tudi tekmovalje za domače prvenstvo, kjer sodeluje med ostalimi moštvi tudi enajstotica nemškega športnega kluba, ki je v prvem nastopu izgubila proti Croatiaji z 1 : 3.

Po neljubem porazu, ki so ga hrvatski teniški igralci morali spraviti v dvoboju z Nemci v tekmah za donavski pokal, se zdaj voditelji hrvatskega tenisa tolažijo z možnostjo, da bodo Puntec in njegovi tovariši uspešnejše zaigrali tudi na domačih tleh v teh dnevih — v petek je bil že prvi dan turnirja — v zadnjem letošnjem mednarodnem nastopu proti izbrani ekipi Madžarov, in sicer v tekmah za rimski pokal. Če jim ne uspe niti ta rehabilitacija, potem bo

sodba enodušna, da je letošnja teniška sezona na Hrvatskem ostala mnogo za pričakovani.

Danes se bo v Barju slednjič le vršil mednarodni dvoboj v rokoborbi med italijansko in hrvatsko reprezentanco. Hrvatski rokoborci, ki so potovali na prireditve preko Reke in Trsta, so v dobri formi in računajo na čim ugodnejši izid tega srečanja.

Norveška športna zveza je sklenila, da se bo udeležila svetovnega smučarskega prvenstva v dnevih od 9. do 15. februarja 1942 v Garmischu. Za Italijo in Dansko je Norveška že tretja država, ki je prijavila nastop svojih smučarjev na tej največji mednarodni prireditvi bližajoče se zimske sezone.

Okrog najslavnejšega italijanskega nogometaša

Zadnjo nedeljo je v eni izmed številnih pokalnih tekem igral v FC Milanu tudi znani nogometaš igralec Italije Meazza. Ter si je med ostalimi igralci svojega kluba po pravici pridobil tudi veliki del zasluga, da je njegovo moštvo gladko zmagalo nad Fjorentino in se prerinilo v II. kolo tega tekmovanja, kjer bo imelo za nasprotnika moštvo Lazio iz Rima.

Pred tremi leti je bil ljubljeneec milanške nogometne publike Meazza skoraj pri kraju s svojo nogometno kariero. Zdelo se je, da bo ta najslavnejši zastopnik italijanskega nogometa res dal slovo zelenemu polju in je za zmerom izgubljen za svojo enajstotico Ambrosiano in tudi za italijansko nogometno reprezentanco.

Meazza je obolev na nogi in vsi zdravniški nasveti mu niso mogli pomagati; res je, da mož še danes ni popolnoma ozdravel. Toda takoj, ko si je kolikor toliko opomogel, je hotel imeti s svojim starim klubom novo pogodbo, toda milanski klub ni več verjel, da bo Meazza še kdaj vreden stare slave.

Takrat se je oglasil drugi milanski klub FC Milano in se ponudil, da bi sprejel Meazzo v svoje vrste. Pogajanja so se končala vsestransko ugodno — čeprav je Meazza skoraj 20 let služil pri Ambrosia-

ni — in Meazza je postal član konkurenčnega kluba iz istega mesta.

Toda tudi novi gospodarji niso brezmejno zaupali slavnemu igralcu, ker pač niso vedeli, ali bo še kdaj mogel pokazati vse ono, kar je že pokazal dotedaj. Dali so mu okrog 200.000 lir predujma z zagotovitvijo, da mu bodo za vsako igro, v kateri bo lahko uspešno zaigral v svojem moštvi, odpisali 20.000 lir na račun.

Meazza se je zadovoljil s to nezaupnico in igral, igral tako dolgo, da je na splošno presenečenje spet prišel v staro formo. Privedel je svojo enajstotico do takega razmaha, da je začela resno oglašati celo postojanko sosedne Ambrosiane. FC Milano je v zadnjem državnem prvenstvu zaigral eno izmed najvidnejših vlog in mnogo zaslug za ta uspeh je šlo spet staršinu Meazzi.

SK Mars. V nedeljo, 19. t. m. naj bodo vsi igralci I. moštva točno ob 14. uri na igrišču SK Ljubljane, radi prvenstvene tekme s SK Jadranom.

SK Jadran. Vsi igralci prve garniture morajo danes biti najkasneje ob 14. uri na igrišču Ljubljane radi prvenstvene tekme z Marsom. Bunc, Ravš, Lukman sigurno.

† Jože Jagodile (glej poročilo na 4. strani)

Razstava „Lade“ podaljšana

Kratko odmerjeni rok za jesensko razstavo »LADE« je bil vzrok, da mnogi izmed ljubiteljev slovenske likovne umetnosti te tepe prireditve še niso mogli obiskati. Da ugodni splošni želji in še posebno vodstvom šol, ki si doslej niso mogli še ogledati to uspešno razstavo, se je Klub »LADA« odločil, da podaljša razstavo do vseh sred. Vredno zvečer 22. oktobra bo pa nepreklicno zaključena.

Vse one, ki si žele pri ogledovanju umetnin v jesenski razstavi »LADE« strokovnega vodstva, vabimo, da se danes zberejo v razstavnih prostorih, kjer bo ob 11. uri tolažil razstavljen deli profesor in akad. slikar Mirko Šubič, član kluba slovenskih likovnih umetnikov »LADE«. Slika predstavlja I. Vavpotičev Portret deklice.

Drobiž od vseh strani

Kako igrajo v Zagrebu?

Z zamudo — kakor je to že prišlo v navado, kalar pišemo o dogodkih onstran Save — objavljamo danes izide iz II. kola tekem

v hrvatskem državnem razredu, ki so prinesli nekatera presenečenja. Na sporedu so bile tri tekme, vendar viri, ki so nam dozdaj na razpolago, ne beležijo več kakor dva rezultata, in sicer: Gradjanski : Željeznikar 8 : 1 (4 : 0) in Šiški : Concordia 0 : 0. Tretja tekma za točke te vrste je bila v Mostarju med tamkajšnjim Zrinjskim in moštvom Zagorca iz Varaždina, o kateri pa zagrebški listi od preteklega torka še ne vedo kaj poročati. Stanje v prvenstveni tabeli, kjer v ostalem sploh še ni vpisan osmi klub, za katerega se še vršijo izvršilne borbe, je precej nejasno. Na čelu je Grljanski, za njim pa vsi trije

CENE MALIM OGLASOM

Kdor išče službe, plača za vsako besedo L. —30, takse L. —60, za dajanje naslova ali za šifro L. —1. Najmanjši znesek je L. 7.—. Za žetivne in dopisovanja se računa vsaka beseda po L. —1, taksa L. —60, za dajanje naslova ali za šifro L. —2. Najmanjši znesek je L. 20.—. Za vse druge oglase pa stane vsaka beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. —2. Najmanjši znesek je L. 10.—.

Mali oglasi

Za pismene odgovore je priložiti

L. 1.50 v znakmah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismo obnem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina L. 2.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglasov, je naslavljanati na: Oglasni oddelček „Jutra“, Ljubljana.

Kam pa, kam?

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Tudi danes

imamo domače kolone. Kravice, pecenice in najboljše vina dobite v gostilni »Pod gozdom«.

Službo dobi

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Hišnika

ki je po možnosti istosoben obrtnik, mehanik, šofer ali mizar, in ki želi opravljati tudi hišniška dela, iščemo. Samo absolutno zanesljive osebe z navedbo referenc naj stavijo pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hišnik 54-24«.

Služkinjo

za kuho in vsa hišna dela iščemo za takoj. Naslov vseh poslov. Jutra.

Predicam

dam v izpredanje volno na dom. Gržnja, Ljubljana, Celovška 44.

Pošteno dekle

delavno, čisto, izoči zdravniška družina na Notranjskem. Priporočilo pogoj. Ponudbe pod »Štalno« na ogl. odd. Jutra.

Pobiralke pentle

na nogavice, izvežbo na stroji, sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj« Ljubljana.

Služkinjo

vajeno otroških in gospodinskih del, sprejem takoj. Naslov vseh poslov. Jutra.

Služkinjo

zmo za čez dan sprejem. Prednost imajo one, ki ljubijo otroke. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pridna 20«.

Postrežnico

pošteno iščem za dopolnilno, katera zna tudi kuhinjske posode. 16-11. Jevro.

Brusača

za teraznostrojo, dobro silo se sprejme za Karlova. Plača dobra. Oglasi se je pri Levčarju, Ljubljana. Medvedova 14.

Postrežnico

za enourno dopolnilno pospravljanje sobe v kemperskem okraju, iščem. Plača L. 40.—. Naslov vseh poslov. Jutra.

Dekle

pridno in pošteno, vajeno vsakega dela, sprejme utrdniti družina brez otrok s 1. novembrom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »2000 dine«.

Potovalnega

uradnika za Ljubljansko pokrajino ter več aktivizirerjev sprejemamo. Oferte na ogl. odd. Jutra pod »Vilka zavarovalnica«.

Sprejem

voj. Eitenc Jože, Trzin, 37 b.

Gospodinj

sprejemam takoj. Naslov vseh poslov. Jutra.

Ogljarja

s pomočnikom, ki se razume tudi na »canello« sprejemam takoj za Dorojsko. Zalec Ljube, Ljubljana, Gledališka 7.

Postrežnico

pošteno in pridno, sprejem dnevno od 8. do 11. predpoldne. Bukovec, Galatova 3, Šiška.

Dobra kuharica

dobi službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštena«.

Postrežnico

mlajšo, iščem za ves dan. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštena«.

Izučena natakarija

veča vseh hišnih del, tudi kuharske, nekaj šivanja, išče kakršno koli zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj«.

Hišnika (-ico)

za zapiranje in odpiranje se sprejme. Službo iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »A. S.«.

Fotoatelj

prvovrstna pozicija, se odca na račun. (procent) in fiksumu dobri moči. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bodočnost«.

Služkinjo

mlajšo, pošteno, čedno sprejemam. Naslov vseh poslov. Jutra.

Postrežnica

od 7. do 2. ure, pošteno, ki je delj službovala v eni službi, polnoma samostojno v gospodinskih delih, brez hrane, plača 100 lir mesečno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Služba takoj«.

Več dobrih zidarjev

in tehnikov se sprejme za daljšo dobo. Naslov vseh poslov. Jutra.

Službe išče

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Kdo bi hotel

nuditi materično pomoč mlademu intelektualcu v veliki gnetni štiki. Naslov vseh poslov. Jutra.

Tisoč lir

dam onemu, ki mi preskrbi za zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Komericaliste«.

Službo iščem

za slugo ali za primerenega. Znanje nemščine in italijanščine daje prednost. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Delavne«.

Brezplačno

želi praktičarji v kakem podjetju, pisarni ali podobnem obratu mlad mož, z znanjem italijanščine, srednjelot. izobrazbo, več vseh pisarniških del, korespondence in knjižničarstva, vreden, točen in trazen. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vsejše do rista«.

Vajenka

za galanterijsko trgovino v Ljubljani sprejemamo. Znanje italijanščine daje prednost. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Galanterija«.

Vajenka

sprejemamo takoj. Modni salon »Vida«, Celovška cesta 30a.

Vajenka

za mizarstvo se takoj sprejme. Splošno mizarstvo. Erjavce Alojz, Vile št. 19a.

Boljša gospodična

gre k starejši gospe ev. same polpodne za spremljevanje na sprehodih, krpanje, boln. strežbo, čitanje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobročinstva«.

Gospodična

s pis. prakso, nekaj znanjem nemščine, italijanščine, uvedena v gospodinstvo, išče mesto k otrokom, obenem bi instruirala, gre tudi za popoldne — Ljubljana. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Varuhinja«.

Gospodinja

samoostojna, večja vseh hišnih del in šivanja prošil za mesto. Na ogl. Jutra pod »Zanesljiva gospodinja«.

Sposobna gospa

neoporečna, išče mesto za samostojno vodstvo gospodinstva ali k otrokom. Govori perfektno nemško, polje tega francosko. Za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »555«.

Komericalist

vešč pisarniških del, išče kakršno koli zaposlitev. Veste in zanesljiv. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestein komercialista«.

Otroška negovalka

in vrtarica, absolutno čista strokovno šola za otroške sestre negovalke in otroška vrtarica, išče kakršno primerno službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vzgojiteljica«.

Postrežnica

išče zaposlitev. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestein komercialista«.

Cand. ing.

strojne stroke, išče primeren zaposlitev. Ponudbe z navedbo dela in plače poslati na ogl. odd. Jutra pod »Novembere«.

Knjigovodja

vešč italijanščine, nemščine, vseh pisarniških del, išče službo. Sprejme tudi zastopstvo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bilancista«.

Lesni strokovnjak

abs. Mahrove trgovske šole, z mnogoletno prakso in razumne italijanščine in manipulacijski, želi službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lesni strokovnjak«.

Hišnik brez otrok

želi mesta. Vajen sem in razumne italijanščine in vseh vrste dela. Naslov vseh poslov. Jutra.

Vajenci (ke)

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Vajenka

za galanterijsko trgovino v Ljubljani sprejemamo. Znanje italijanščine daje prednost. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Galanterija«.

Prodaj

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Smrekovo lubje

(čreslo) 15 do 16 tisoč kg. lep, suho napredaj. Ponudbe z navedbo cene francoz vagon Rakek ali skladišče. Stari trg pri Rakeku na Karl. Kovč, Stari trg pri Rakeku.

Prodaj

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Prodaj

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Prodaj

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Prodaj

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Kauč

popolnoma nov prodam. Eckert, Pleteršnikova 32.

Modistovski

vajenka sprejme salon Kozina, Tyrševa 51.

Potniki

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Italijanska trvdka

vino, likerji in kolonijali, s skladiščem v Ljubljani, išče potnika z znanjem italijanščine. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj«.

Zastopstvo

ali prodajo dobrih predmetov sprejme Luncič, Ljubljana, Dalmatinska ulica 5.

Pouk

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Dipl. pravnik

instruirja za stanovanje. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestein komercialista«.

Absolventka

abiturientskega tečaja inštruirja vse predmete realne gimnazije, trg. akademije ali šole, ali pa sprejme kakršno koli primerno službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Resna in zanesljiva«.

Instruiram

od 1. do 8. gimnazije matematiko. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Osmatrkas«.

Prihodnji prikojevalni tečaj

za vsa damska oblačila se bo vršil od 27. oktobra do 17. nov. 1941. Vsa zavedna poljsnista dobita na oblastveno dovoljeni krajini šoli.

Prodaj

otroško posteljo, kompletno rabljene postelje, omare, kredence, pisalne mize, pisalni puli, knjižnice, stojala, otroške vozičke, ogledala, plinski reši, peč na ogelje in drugo. Trgovina »Ogled«.

Plahta

3 m 74x3 m za tovarni avto ali priročno prodaj Trgovina »Ogled«.

Orig. oljnata slika

zasajen akvriji, fin moški žemper, ženski črn plašč, lestence, police za shranjebo, napredaj. Novi trg 1-1.

Otroški vozički

v veliki izbiri od Lr 235.— naprej pri »Technik« I. Banjši d. o. o. z. Ljubljana, Miklošičeva c. 20.

Prodaj

otroško posteljo, učilno mizo, računalno in tablo za ponedeljek 20. t. m. od 9. ure dalje. Vrhovčeva 12.

Omara za perilo

umivalnik, kredenca, nočna omara in nekaj drugih stvari ugodno napredaj v ponedeljek 20. t. m. od 9. ure dalje. Vrhovčeva 12.

Pult

lep, s stekleno ploščo, telesnina 210x210 cm, solinsko steno, se počezni prodaj. Naslov vseh poslov. Jutra.

Moško sukno

za odraslo osebo, dobro ohranjeno, kupim. Naslov vseh poslov. Jutra.

Prodaj

Beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Prodaj

točno idoč stensko uro (pendel). Naslov vseh poslov. Jutra.

Auto, moto

Beseda 1. - 60, taksa - 60,
za dajanje naslova ali za
tifo 1. - 2.

Tovorni avto

Ford, Jonski, in osebni,
Eifel, prodaja Sever & Komp,
Ljubljana. 17468-10

Harley Davidson

350 cm v orehobnem stanju,
poceni naprava, Mahal,
Karol, Kamniška ul. 19, Šk.
17-03-10.

Opel Kadett

4 sedežni, skoro nov, ugodno
predam. Ogled: Slom-
škova 6. 17591-10

Pozor!

Generatorje
(nove modele) in vse vrste
avtomobilov, stabilne
motorje in motorne
kolice, vav montira na
postavljajo brez predplačila.
Generator delavnica,
Tyrševa 13. (Pogovore
levo dvorišče.) 17664-10

Lahek tovorni in

osebni avtomobil
na pogon z oljem, za
zelo nizko ceno napro-
daj. Generator delavnica,
Tyrševa 13. (Pogovore
levo, dvorišče.) 17663-10

Avto

Štirisedežni, dobro ohranjen,
kupim tvoj. Horvat,
Poljanska 69. 17731-10

Kupimo

stare osebne in tovorne
avtomobile. Generator
delavnica, Tyrševa 13
(Pogovore, levo dvorišče.)
17725-10

Obri

Beseda 1. - 60, taksa - 60,
za dajanje naslova ali za
tifo 1. - 2.

Odeje

iz vate in puha, nove in
stare vav zašije - Mari-
jina trg 2-11. 17428-30

Damski klobuki

spartni modeli na zalogi.
Lično izdelani popravila.
Salon "Trudica", Ulica 3.
maja (Aleksandrova) 3.
17682-30

Ličarji in pleskarji!

Barve in lake za emajl-
iranje v ognju, kakor
tudi za zračno sušenje
znane tovarne C. H.
Blum - dobite v bogati
izbi in po nizki ceni
pri "Ab-ko", Tyrševa 34.
17718-30

V najem

Beseda 1. - 60, taksa - 60,
za dajanje naslova ali za
tifo 1. - 2.

Gostilno

na prometnem kraju v za-
nem v najem ali za
Jutra pod »Spretna«.
17508-17

Gostilno

oddam na račun kavcije
zmožni natakari z znanjem
italijanske, nemščine in
slovenščine. Naslov v vseh
poslov. Jutra. 17523-17

Lokali

Beseda 1. - 60, taksa - 60,
za dajanje naslova ali za
tifo 1. - 2.

Lokal oddam

v Prečnovi ulici. Poizve
se dnevno od 1. do 2. ure;
Vidovdanska 3. 17443-19

Skladišče

v bližini glavne ali go-
rniškega kolodvorja, izjem
za takoj ali 1. novembra.
Javiti na naslov: Ivan Mavri-
č, Predovčeva 9-11. 17541-19

Vinsko klet

po možnosti v centru me-
sta, v zvezi s hrano za
poučbe na og. odd. Jutra
pod »Vino«. 17750-19

Posest

Beseda 1. - 60, taksa - 60,
za dajanje naslova ali za
tifo 1. - 2.

Enonadstropna hiša

zidana v l. 1929, s 4 večji-
mi stanovanji s kopalnicami
in 2 manjšimi v podpi-
tliju, v kleti dvoraznica,
podstrešje pripravljeno za
napravo 2 stanovanj, elektri-
ka, vodovod, pri hiši
obstaja vrt za stranke, son-
čna lega. Cena L. 600.000.

Posost

Enonadstropna hiša z v-
rjem in 8000 kv. m obde-
lane svete pri hiši, nekaj
senožeti in gozda. Cena L.
150.000. - Oboro ob
drž. cesti v večjem promet-
nem kraju na Notranjskem.
Brez bremen. Prostovalje
prodaja. Plačilo takoj v
gotovini. Naslov v vseh
poslov. Jutra. 17400-20

Naprodaj:

Enonadstropna hiša z do-
bro vpeljeno gostilno,
večinu kuhinjskim, lepim
senožetnim vrtom na
railepši kleti Ljubljane za
L. 340.000. - Dvonnadstrop-
na nova hiša, 3 minut od
glavne pošte. Dones 4%
netto. Travnik poraščan s
hrastom, 39.000 kv. m v
neposredni bližini mesta.
- Parcele v raznih delih
mesta in razne druge nepre-
metnine. KUPIM

Zamenjam

hiše v Mariboru za objek-
te v Ljubljani, gorški in
urški pokrajini. Ponudbe
na og. odd. Jutra pod
»Maribore«. 17645-20

Ne zamudite

edinstvene prilike res ugo-
dnega nakupa popolnoma no-
ve šeststanovniške hiše s
1200 kv. m, obsegajočim
vrtom, 4 minute od tram-
vajske postaje. Prodajamo ta-
koj in za vsako ceno. Me-
sečni donos 3000 Din. Pro-
stovolje kupimo hišo ali
parcelo na periferiji Ljublja-
ne od 40 do 60 tisoč lit. In-
formacije daje brezplačno
in brezobzorno »Interpre-
te«, Ulica 3. maja 10, tel.
32-33. 17544-20

Tako kupimo

komfortno vilo v Ljubljani
do 300.000 lit. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod »Vila-
gotovina«. 17546-20

Vilo ali hišo

kupim, event. zamenjam
za lepo parcelo. Ponudbe
na og. odd. Jutra pod
»Vila«. 17572-20

Travnik

s sadovnjakom in lepi vi-
šinski legi v lepem kraju
na Dolenjskem ter dva pol-
zarasla gozda blizu drž. ce-
ste napreduje. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod »Vi-
nograde«. 17528-20

Kupim

večstanovniško hišo v
Ljubljani ali parcelo pri-
merno za zidavo take
hiše. Ponudbe na og.
odd. Jutra pod »Tudi s
hipoteko«. 17622-20

Prodaj

novorodilo 4-stanovniško
hišo v centru mesta za
270.000 lit. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod
»80.000 hipoteko«. 17623-20

Lep travnik

solnčna lega pri občinski
cesti, 7000 m², ugodno pro-
daj. Naslov v vseh poslo-
valnicah Jutra. 17642-20

PRODAMO:

HISO novozidano, dvostano-
vniško, 400 m², zemlji-
šča. Cena Lir 100.000. -
HISO novozidano, šeststa-
novniško, netto-donos L.
12.000. - Cena 380.000.
HISO dvostanovniško, zem-
ljišča 400 m². Cena Lir
60.000. - Severna Ljub-
ljana. Brezplačne informacije: Re-
alitetna pisarna A.M.F.C.,
Ljubljana, Gosposvetska 7.
17636-20

Naprodaj imam:

starejšo 18stanovniško hišo
v bližini univerzitetne knjiž-
nice s hipoteko, 2stanovni-
ško hišo na severnem delu
mesta, parcelo v mestu in
okolici in razne nepremet-
nine. Realitetna pisarna
KUNAUER LUDVIG, grad-
beno strokovno nabavljajo
posredovalci pri kupoprodaji
nepremetnin. Miklošič-
eva c. 34, tel. 20-37.
17651-20

Malo hišico z vrtom

ali nljivo ob cesti kupim
blizu mesta Ljubljane.
Fr. Težak, Tržaška ce-
sta 8-L. 17658-20

Parcelo

prodajam ob Tyrševi ce-
sti v izjemno okolici 6000
kvadr. m. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod »Og-
poujem«. 17660-20

Zamenjam posestvo

(vilo) na Gorenjskem za
poslovno, hišo ali zemljišče
v Ljubljani. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod »Med-
vode«. 17687-20

Parcelo, zemljišče

ev. posestvo
prodajam v nabližnjem pre-
metstvu Ljubljane, mirno,
sončno, ugodni plačilni po-
goji. Naslov v trafiki v
Gradišcu. 17694-20

Stavba

za industrijsko podjetje
in v poleg ležeča per-
cela v Ljubljani, blizu
kolodvorja, naprodaj. Po-
nudbe pod »1.200.000
lit« na og. odd. Jutra.
17721-20

Hišo

v vrednosti do 160.000 lit
s hipoteko tudi več.
Kupim. Posredovalci iz-
ključni. Ponudbe pod »Dono-
so - gotovina takoj«. 17741-20

Parcelo

na lepem kraju v Ljublja-
ni kupim. Posredovalci iz-
ključni. Ponudbe na og.
odd. Jutra pod »Miren
dom 1940«. 17742-20

Stanovanje

Beseda 1. - 60, taksa - 60,
za dajanje naslova ali za
tifo 1. - 2.

Stanovanje

sobe in kuhinje v novi hi-
ši v Dev. Mar. v Polju
zamenjam za sobo in ku-
hinjo v predmestju. Vič,
Rožna dolina, Bežigrad ali
v mestu. Naslov v vseh
poslov. Jutra. 17553-21

Enosob. stanovanje

opremljeno, oddam takoj
ali s 1. novembrom. Tyr-
ševa 71. 17498-21

Prostori

za pisarne ali stanovanje 4
elegančnih parketiranih sob,
kuhinjska, kopalnica, kabinet
in balkon ter pritlikave v l.
nadstropju v sredini mesta
se oddajo takoj. Ponudbe
na og. odd. Jutra pod »St-
1859«. 15551-21

Enodružinsko hišico

v mestu, oddam s 1. no-
vembrom v najem. Stanova-
nje sestoji iz 3 sob, ka-
bineta, predsobe, vse par-
ketirano, kopalnice, pose-
bne sobe in vseh potrebnih
pritlik. K hiši spada tudi
lep vrt. Ponudbe na og.
odd. Jutra pod »Lastni
dom 11«. 17674-21

Za takojšnjo

vsestitev
se odda dvosobno stanova-
vanje s kabinetom in
novi hiši Milčinskoga ul.
Šiška. Ogleda se danes
od 10. do 4. 17744-21

Stanovanja

Beseda 1. - 60, taksa - 60,
za dajanje naslova ali za
tifo 1. - 2.

Dvo- ev. trisobno

stanovanje
iščem za takoj v bližini
travmajske proge. Ponudbe
na og. odd. Jutra pod
»Industrijale«. 17493-21a

Enosob. stanovanje

ali sobo s številnim, po
možnosti v Šiški, iščem za
tako. Grem tudi za hiš-
nika. Ponudbe: Levanič,
Lepodvorska ul. 14.
17494-21a

Enosob. stanovanje

s planom, v centru ali se
vernem delu mesta, iščem
za 1. nov. Ponudbe na og.
odd. Jutra pod »Mlad
pare«. 17437-21a

Stanovanje

(soba, kabinet, kopalnica)
išče samostojna, resna da-
ta za takoj ali pozneje
blizu centra. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod »Toč-
na plačnica«. 17183-21a

Enosob. stanovanje

s pritlikavim iščem. Po-
nudbe na og. odd. Jutra
pod »Kjetkolie. 17543-21a

Prazno sobo

navadno, s kuhinjo, iščeta
mlada zakonca brez otrok
za 1. ali 15. november. Naj-
raje Sv. Petra c. ali na
sip. Ponudbe na og. odd.
Jutra pod »Mina obita«. 17606-21a

Eno- ali dvosobno

stanovanje
s pritlikavim ali sobo s
številnim, iščem za do-
stojno. Ponudbe na og. odd.
Jutra pod »100 lit nagra-
de«. 17577-21a

Enosob. stanovanje

v centru, iščem. Ponudbe
na og. odd. Jutra pod
»Enosobno«. 17580-21a

Dvosob. stanovanje

išče mlada stranka za 1. no-
vember. Ponudbe na og.
odd. Jutra pod »Oče in
hčie«. 17578-21a

Mirna tričlanska

družina išče majhno
stanovanje even. večjo
kuhinjo s souporabo
kopalnice. Ponudbe na og.
odd. Jutra pod »Toč-
na plačnica«. 17608-21a

Eno- ali dvosobno

stanovanje
najraje v Rožni dolini
iščem. Ponudbe na og.
odd. Jutra pod »Redno
plačam«. 17618-21a

Enosob. stanovanje

ali sobo s številnim, išče
stranka brez otrok, točna
plačnica. Ponudbe na og.
odd. Jutra pod »Mina
točna«. 17638-21a

Iščem takoj

dve do tri sobe in kuhinjo,
opremljene ali prazne, v
modernej hiši s komfortom.
Plačam trimesečno naprej.
Ponudbe na og. odd. Ju-
tra pod »Dobra stranka«. 17633-21a

200 lir nagrade

za sobo s kuhinjo. Naj-
raje v vili v mestu ali
v bližini. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod
»Dve osebi«. 17637-21a

Eno- ali ceneno

dvosob. stanovanje
iščem za dve mirni osebi
za takoj ali november. Pro-
gačar, Igriska 2. 17743-21a

INSERIRAJ

V „JUTRU“

Sobo odda

Beseda 1. - 60, taksa - 60,
za dajanje naslova ali za
tifo 1. - 2.

Opremljeno sobo

sončno, lepo, s 1 ali 2
posteljami oddam. Miklav-
čič, Mencingerjeva 41-pritl.
Kolezija. 17540-23

Sobo

opremljeno, s souporabo
kopalnice, takoj oddam.
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 17567-23

Sobo v centru

s souporabo kopalnice, od-
dam stalnemu, mirnemu go-
spodu. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra. 17562-23

Sobico

z dvema posteljami, s po-
sebnim vvhodom, takoj od-
dam dvema osebam, ki sta
čez dan zaposleni. Poizve
se v Medani, Zidovska ul.
6. 17560-23

V Tivoliju

oddam sobo za dve osebi
in sobo s hrano za dva
kinjo. Klavir na razpolo-
go. Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 17582-23

Lepo sončno sobo

s souporabo kopalnice, po-
seben vvhod, oddam dvema
gospodom blizu banovine.
Škrabčeva 5. 17596-23

Prazno sobo

takoj oddam ves dan
odsojnim osebam. Tr-
novska 19. Trnov. 17609-23

Sobo

s posebnim vvhodom, tak-
oj oddam gospodu. Na-
slov v vseh posl. Jutra
pod »17627-23

Sostanova

sprejemam s sinu akademi-
ko-tehniko. A., Stari trg
7-II, levo. 17648-23

Priprosto sobo

s posebnim vvhodom, tak-
oj oddam gospodu. Na-
slov v vseh posl. Jutra
pod »17648-23

Opremljeno sobo

upokojueno ali uradniško
odda v dvor. brez otrok.
Istotovar se sprejme so-
stanovalec. Petkovšek,
Hrenova 6. 17689-23

Pisarniško sobo

oddam s 1. nov. Poizve
se pri hišniku, Šelen-
burgova št. 6. 17654-23

Opremljeno sobo

s souporabo kopalnice
takoj oddam. Naslov v
vseh poslov. Jutra. 17706-23

Prazno sobo

oddam s 1. novembrom.
Ogled od 15. do 18. ure.
Mečedova c. 7-I. 17680-23

Opremljeno sobo

sončno, prijazno, v bližini
bolnišnice, Tabora, oddam
boljši osebi. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra. 17673-23

Sobe išče

Beseda 1. - 60, taksa - 60,
za dajanje naslova ali za
tifo 1. - 2.

Prazno sobo

ali sobo s kuhinjo v bližini
gor. kol. ali za Bežigr-
d, iščem. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod »2«. 17539-23a

Opremljeno sobo

z vvhodom s stopnišča in
kopalnico išče gospodinja
za 1. november. Prednost
blizu centra. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod »Plačam 6 mese-
cev naprej«. 17517-23a

Starejša ženska

mirna, gre kot sostanov-
alca. Prednost tam, kjer je
svetloba in mir. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod »Poštena«. 17520-23a

Sobo s številnikom

na periferiji, po možnosti v
Dravljah ali Zg. Šiški, za
15. november, iščem. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra. 17566-23a

Opremljeno sobo

v bližini tramvaja išče
bančni uradnik. Ponudbe
na og. odd. Jutra pod
»1. XI«. 17570-23a

Vpokojenec

išče malo, čisto sobo. Po-
nudbe z navedbo cene na
og. odd. Jutra pod »Upo-
kojenec«. 17589-23a

Prazno sobo

ako mogoče s številnikom,
potrebno urednik. Ponudbe
za takoj. Ponudbe na
og. odd. Jutra pod »Toč-
ne«. 17649-23a

Opremljeno sobo

s posebnim vvhodom, išče
v centru za 1. nov. Ponud-
be na og. odd. Jutra pod
»Soliden«. 17639-23a

Sobo ali 2 sobi

s pohištvo in upora-
bo kuhinje v centru
ali blizu centra iščem.
Kupim dobro. Ponud-
be prosim poslati na:
Bleivelsova 48 pri Per-
ku. 17633-23a

Opremljeno sobo

sončno, nedaleč od centra,
išče solidna, mirna gospa.
Ponudbe na og. odd. Ju-
tra pod »Plačam 17683-23a